

ВИСОКА СТРУКОВНА ВАСПИТАЧКА ШКОЛА – ВРШАЦ
ȘCOALA ÎNALTĂ DE SPECIALITATE PENTRU
EDUCATORI - VÂRȘEȚ



| | |
|-----------|--|
| Адреса: | Вршац, Омладински трг бр.1 |
| Тел/факс: | 013/831-628 013/830-024 |
| Е-mail: | vsvasdirektor@hemo.net vsvassekretar@hemo.net vsvasfinansije@hemo.net vsvasbiblioteka@hemo.net vsvaskatedrapp@hemo.net vsvaskatedram@hemo.net vsvaskatedrasj@hemo.net |
| Сајт: | www.uskolavrsac.edu.yu |

**ВИСОКА СТРУКОВНА ВАСПИТАЧКА ШКОЛА
ВРШАЦ**

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ:

СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ

=====

С А Д Р Ж А Ј:

| | |
|---|----|
| 1. У В О Д | 4 |
| 1.1. Историјат школовања просветног кадра у Вршцу | 4 |
| 1.2. Историјат двојезичног образовања просветног кадра у Вршцу | 6 |
| 2. ОПРАВДАНОСТ ОСНИВАЊА ВИСОКЕ СТРУКОВНЕ ВАСПИТАЧКЕ ШКОЛЕ | 7 |
| 3. МИСИЈА, ЦИЉЕВИ И ГЛАВНЕ ИДЕЈЕ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА НА ВИСОКОЈ СТРУКОВНОЈ ВАСПИТАЧКОЈ ШКОЛИ | 10 |
| 3.1. Мисија | 10 |
| 3.2. Усаглашавање циљева Високе струковне васпитачке школе са европским образовним контекстом | 10 |
| 3.3. Упоредивост и компатибилност са иностраним програмима за образовање просветног кадра | 13 |
| 3.4. Наставна филозофија Високе струковне васпитачке школе као основа за развој компетенција васпитача предшколске деце | 14 |
| 3.5. Савремени педагошки погледи на образовање – основа студијских програма на Високој струковној васпитачкој школи | 15 |
| 3.6. Методе учења и поучавања | 18 |
| 4. ПРОЦЕНА ПОТРЕБЕ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА ВАСПИТАЧА У ВРШЦУ С ОБЗИРОМ НА РЕАЛНЕ ПОТРЕБЕ ТРЖИШТА РАДА (ПЛАНИРАЊЕ И ПРАЋЕЊЕ) | 20 |
| 5. РЕСУРСИ КОЈИМА ИНСТИТУЦИЈА РАСПОЛАЖЕ | 22 |
| 5.1. Наставници и сарадници и ваннаставно особље | 22 |
| 5.2. Организациона шема | 23 |
| 5.3. Просторни услови, библиотека, уџбеници и информациона подршка | 23 |
| 5.4. Научноистраживачки рад | 25 |
| 6. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈА | 27 |
| 6.1. Увођење, праћење и унапређивање стандарда квалитета | 27 |
| 6.2. Планирање и контрола | 28 |
| 6.3. Сарадња са другим васпитно-образовним институцијама | 31 |
| 6.4. Јавност у раду | 31 |
| 6.5. Студенти | 32 |
| 6.5.1. Упис студената | 32 |
| 6.5.2. Студентски парламент | 32 |
| 7. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМИ | 34 |
| 7.1. Образложење наставног плана и исходишта студијских програма | 34 |
| 7.2. Структура студијског програма | 38 |

=====

1. У В О Д

1.1. Историјат школовања просветног кадра у Вршцу

Немачка Препарандија, основана далеке 1854. године, прва је установа у Вршцу, а друга у Војводини, за образовање учитеља, а касније и васпитача. Ученици српске, румунске и мађарске националности, будући учитељи, имали су у оквиру Препарандије као предмет свој матерњи језик. Био је то почетак заједничког школовања.

Од 1868. године питањем организовања школа и њиховим надзором се уместо црквених веродостојника почињу бавити политичка представничка тела у држави, почев од земаљске владе и њеног Министарства просвете, преко жупанија, срезова до општинских управа.

1871. године се Учитељска школа из Вршца сели у Сегедин, где се спаја са већ постојећом мађарском Учитељском школом. Овај догађај је представљао крај Немачке католичке установе за образовање учитеља у Вршцу.

1920. године у Вршцу се отвара Учитељска школа. Била је то мешовита школа која је служила потребама целог Баната и Подунавске области. Школовање је трајало три године, а у учитељским школама су у то време оспособљаване и забавиље. Вршачка Учитељска школа је постала центар за полагање државних стручних испита за учитеље и забавиље из поменутих области.

1929. године трогодишње школовање учитеља се продужава на пет година. Петогодишње школовање у Учитељској школи у Вршцу траје до 1940. године. У то време Учитељска школа у Вршцу била је бројно највећа у држави. У време оснивања, међу ученицима су постојале велике разлике по узрасту и по територији одакле су долазили. Било их је из свих крајева наше државе. Често је Министарство за просвету упућивало, по својој потреби, ученике у ову школу.

Након предратне петогодишње Учитељске школе, у првих десет послератних година (од 1944. до 1954. године) имамо период четвороразредне Учитељске школе у Вршцу. Овај период карактерише честа измена наставних планова и програма. Замерке о оптерећености и недовољној стручној усмерености четворогодишње Учитељске школе нису биле отклоњене, тако да се школске 1952/53. године доноси нови наставни план и програм, који, између осталог, поново продужава школовање учитеља на пет година.

Новембра 1954. године Учитељска школа у Вршцу је, као и све Учитељске школе тога времена у Југославији, добила нови наставни план и програм, који је значајно нову етапу у постојању и њеном развијању, етапу која ће трајати следећих 20 година, све до оснивања Педагошких академија на овим просторима.

Педагошка академија „Жива Јовановић“ у Вршцу основана је јуна 1973. године. Академија је почела са радом у објекту Учитељске школе од које је наследила целокупна наставна средства и опрему. Одлуком Заједнице образовања Војводине формирана су два смера – за наставу на српском језику и за наставу на румунском наставном језику. Законом о педагошким академијама предвиђа се образовање учитеља у педагошкој академији, јединственој вишој школи у трајању од 6 година које обухвата два наставна ступња: први у трајању од 4 године и други у трајању од

2 године. Школске 1975/76. године промене у систему средњег васпитања и образовања уносе промене и у рад педагошких академија, тако да се ученици после завршеног општег образовања у трајању од две године уписују у I (припремни) ступањ педагошке академије у двогодишњем трајању, а затим, уколико желе, могу наставити школовање на другом ступњу и где после положеног завршног испита добијају звање наставника разредне наставе за прва четири разреда основне школе.

Посебно истичемо школску 1980/81. годину када први пут у Педагошкој академији у Вршцу почиње са радом одељење у којем се припремају васпитачи за рад у предшколским установама. У оквиру школовања васпитача, формирана је група на српском и румунском наставном језику.

Следећа етапа школовања просветног кадра у Вршцу везује се за 1983/84. годину и траје до 1992/93. године, када настава на педагошкој академији функционише као виши степен у трајању од 2 године. Посебно се може издвојити школска 1990/91. година, када се на иницијативу Републичког фонда за више и високо образовање, на Педагошкој академији у Вршцу уписују студенти из суседне Румуније на одсеку наставника разредне наставе на српском језику, припремајући на тај начин учитељски кадар за основну школу у одељењима са наставом на српском језику у Румунији.

Све до 1993. године и укидања педагошких академија, све промене у погледу нивоа и трајања образовања односиле су се и на васпитаче и на учитеље, тако да се њихов равноправан однос одржавао пуних 45 година. Закон о оснивању учитељских факултета и о укидању и промени делатности педагошких академија и виших школа означио је нову фазу у едукацији како васпитача, тако и учитеља. Занимљиве су у том смислу тадашње процене многих стручњака да ће поново успостављене разлике у нивоу образовања васпитача и учитеља, неповољно утицати на селекцију, друштвени статус и углед васпитачке професије. Таква мишљења присутна су и данас, тако да ће се, надамо се, подизањем школовања васпитача на академски ниво, опет изједначити трајање школовања васпитача и учитеља.

Виша школа за образовање васпитача у Вршцу, основана је 1993/94. године, када Педагошка академија прелази на образовање новог профила наставног кадра - васпитаче за предшколске установе. Тада је усвојен и актуелни Наставни план и програм за Више школе за васпитаче. Данас на Вишој школи за образовање васпитача у Вршцу постоје два одсека - за образовање васпитача на српском језику и за образовање васпитача на румунском језику.

Важна етапа (која и данас траје) у развоју образовања наставног кадра у Вршцу може се везати за школску 1994/95. годину, када Учитељски факултет из Београда организује консултативну наставу за наставнике разредне наставе који су завршили Педагошку академију ради полагања диференцијалних испита и стицања звања професора са високом школом у трајању од 4 године за рад у прва четири разреда основне школе. Законом о Учитељским факултетима Републике Србије отворено је 6 факултета ове врсте на територији Србије. Факултет у Београду преузео је обавезу да образује учитеље на овом нивоу за наставу основне школе на румунском језику. Овакав вид дошколавања оних који су завршили Педагошку академију, превасходно за кандидате са територије Јужног Баната, одвијао се на српском и румунском језику.

1998. године у Вршцу се отвара Одељење Учитељског факултета у Београду. Настава се изводи на српском и румунском језику, а до данас је на овом одељењу дипломирало око 30 студената на дошколавању и око 20 редовних студената, чиме су стекли звање професора разредне наставе.

1.2. Историјат двојезичног образовања просветног кадра у Вршцу -

Већ смо навели да је давна 1854. важна за почетак заједничког школовања младих људи који нису били исте националности.

1933. године Владе Краљевине Југославије и Краљевине Румуније закључиле су Конвенцију о уређењу мањинских основних школа у Банату. Према овој Конвенцији, образовање учитеља и васпитача за потребе образовања и васпитања деце румунске мањине у основним школама и вртићима вршиће се на румунском језику у одељењу Учитељске школе у Вршцу.

Школске 1932/33. године за учитеље румунске националности уводе се предмети на матерњем језику (веронаука, румунски језик, аритметика), као и уџбеници на румунском језику, а од школске 1935/36. оснива се самостално одељење на румунском језику, одељење које је присутно у континуитету до данас; то је континуитет којим може да се поноси свака држава у Европи.

У току постојања румунског одељења при Учитељској школи у Вршцу, у периоду од 36 година, ово одељење похађало је 660 ученика румунске националности (дипломирало 438), а од 1974. до данас при Педагошкој академији и Вишој школи за образовање васпитача, од уписаних 509, дипломирало је 403 учитеља и васпитача.

Од преко 800 интелектуалаца румунске мањине, који су стекли солидно базично образовање (основне студије) у поменутиим образовним установама, велики број није се определио за едукацију деце, већ су постали наши истакнути научници, универзитетски професори, лекари, уметници, културни радници. Обзиром да су једино у Вршцу могли да се школују на матерњем језику (од основне школе, средње, више до високог образовања), Вршац постаје једини културни и духовни центар румунске мањине у нашој држави.

У наведеним образовним институцијама спремали су се, а и данас се спремају, будући учитељи и васпитачи који ће моћи васпитавати младе генерације румунске мањине у Србији у духу мултикултуралности, толеранције, поштовања културе других народа и мањина из наше мултиетничке државе. Такође, они ће дати велики допринос и на пољу културног и духовног уздизања румунске националне мањине код нас, као и бржој интеграцији наше земље у Европу.

Интеркултурно образовање које пружа Вршац треба да смањи стереотипе код деце предшколског и основношколског узраста; такође може да спречи декултурацију и асимилацију, поштовање индивидуалних разлика и уважавање културног идентитета.

=====

2. ОПРАВДАНОСТ ОСНИВАЊА ВИСОКЕ СТРУКОВНЕ ВАСПИТАЧКЕ ШКОЛЕ

Предлог за покретање, организовање и извођење студија на Високој струковној васпитачкој школи у Вршцу резултат је објективних друштвених потреба (мултикултурних, социолошких и етничких), а утврђен је на основу стручне анализе постојећег стања.

Као одговарајући организацијски оквир за извођење струковних студија за васпитачки позив, предлажемо трогодишње образовање васпитача деце предшколског узраста.

Према том циљу усмерене су одлуке Наставног већа Више школе за образовање васпитача у Вршцу којима се предлаже доношење одлуке којом би она прерасла у установу под називом Висока струковна васпитачка школа у Вршцу.

Бројни су разлози за то:

- О потреби осавремењивања система и садржаја образовања васпитача, посебно о подизању њиховог образовања на високошколски ниво, било је много речи на стручним и научним скуповима одржаних последњих четврт века. Полазећи од анализа нашег система професионалне обуке васпитача и искуства многих земаља у свету, као и препорука међународних организација, закључено је да је високошколско образовање васпитача императив времена и услов ефикаснијег васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста;
- Образовни ниво васпитача представља један од кључних услова и предиктора квалитета предшколске установе, односно, васпитно-образовног рада. Што је образовање васпитача потпуније и специфичније, бољи су и развојни ефекти рада са децом. У том смислу, проблем образовања васпитача постаје стратешко питање за друштво, заоштрено у мери пораста броја деце обухваћене предшколским установама. У нашем друштву, такође, потребна је ефикаснија организација функционисања система предшколског образовања која се мора посматрати у контексту његових виталних циљева. Промене у овом сегменту би допринеле остваривању стратешких циљева развоја и улоге предшколског образовања у општем друштвеном и економском развоју земље. Циљ је поставити савремени модел који ће комплетније и иманентније одговарати друштвеној стварности и који ће пратити планирани развој друштва;
- У перспективи, подизање образовања васпитача на виши ниво уз продужење трајања школовања (тенденције све присутније у свету), налази своје оправдање у значајно измењеним образовним потребама друштва, породице и деце, који пред све наставнике, па и васпитаче, постављају изузетно високе и сложене задатке (стручне, личне, комуникацијске...). Постоје бројни друштвени и стручни разлози који указују на неопходност високошколског образовања васпитача. Овом приликом, навешћемо неке од њих:
- Основни разлог продужења школовања васпитача лежи у чињеници да за две године није могуће добро припремити студенте за обављање сложене делатности васпитања и образовања у најосетљивијем и најбурнијем

- периоду развоја деце. Са 10 наставних предмета и 4 практикума у првој години и 8 наставних предмета и 2 практикума у другој години, студенти, будући васпитачи, су преоптерећени и не могу се добро припремити за позив који су одабрали, нарочито у практичном погледу.
- У свету је општеприхваћен став да сви просветни радници треба да имају високу школску спрему, што је спроведено како у развијеним земљама, тако и у земљама сличним по развоју нашој (Мађарска, Бугарска), где се на педагошким факултетима и високим школама припремају разни профили, међу којима су и васпитачи предшколске деце, васпитачи у домовима и интернатима, у продуженом боравку и друго. Такође, наша земља као потписница Болоњске декларације којом се жели уједначити високошколско образовање на европском простору, мора омогућити мобилност својим студентима, а то се може постићи једино подизањем квалитета студирања и продужавањем школовања (двогодишње више школе више не постоје у образовном европском систему).
 - Научна сазнања у педагогији и психологији последњих деценија открили су огромне развојне потенцијале управо на узрасту од рођења до седме године живота, када се постављају темељи читаве личности. Хоће ли ти потенцијали бити искоришћени и уграђени у најдрагоценије ресурсе сваког друштва - људске ресурсе, највише зависи од услова за одрастање деце, као и кадра који их васпитава и образује. Отуда преовладава став да васпитно-образовни рад са млађом децом није мање одговоран и не захтева мање стручности од рада са децом на осталим узрастима, што, такође, намеће потребу да се школовање продужи.
 - Постизање вишег квалитета у предшколском образовању у спрези је са подизањем квалитета студија на вишим нивоима образовања. Квалитет предшколског образовања треба да буде један од основних циљева укупне стратегије развоја и стратегије развоја образовања у наредном дугорочном периоду.
 - Разлози покретања, односно настављања васпитачких студија повезани су са многобројним глобално-друштвеним променама. Присутне социјално-демографске промене (у целом свету, а све више и у нашој земљи), као и промене положаја детета у друштву и породици, доприносе порасту броја деце уписане у предшколске установе. Променом духовне климе и доминантних вредности која поред експанзије тржишта, промена у вези приватне својине, демократизације друштва и технолошке транзиције представљају саму транзицију, могу се очекивати и позитивне промене у систему предшколског васпитања и образовања.
 - Високошколско образовање васпитача подразумева и подстиче научно-стручно усавршавање запослених;
 - Вршац је одувек духовни, културни и образовни центар Румуна у Србији. Само у нашем Граду постоје сви нивои образовања на румунском матерњем језику, од предшколских до високообразовних установа;
 - Вршац је постао међународни образовни центар јер се у њему на оба наставна језика школују учитељи и васпитачи, и Срби и Румуни, из суседне Румуније у којој до сада још не постоји високо образовање за ове профиле. Посебно истичемо образовање Срба из Румуније који на свом матерњем језику преносе знања својим сународницима (Србима у Румунији);
 - Рентабилност Високе струковне васпитачке школе у Вршцу доказује велики број студената са ширег географског подручја. Овде стичу образовање васпитачи из свих општина јужног и средњег Баната, затим из Смедерева, Пожаревца, Велике Планае, Бора... па, чак, и из Црне Горе;
 - Вршац је и међународни едукативни центар за даровите. Потврда томе је 12 до сада одржаних међународних округлих столова (у континуитету)

посвећених овој тематици, као и зборници са ових округлих столова штампаних на више европских језика;

Посебно истичемо да је Вршац мултикултурална заједница и да су се до сада на Вишој школи за образовање васпитача равноправно школовали припадници многих народа и националности и да је мултикултурално образовање припадника већинске и мањинских заједница један од предуслова за европеизацију образовног система у Србији. До сада су студенти румунске националности долазили из Вршца, Зрењанина, Алибунара, Житишта, Ковачице, Панчева, Ковина итд, а такође и из суседне Републике Румуније (Тамишке Жупаније и Жупаније Караш-Северин). Наравно да број ових студената и економски разлог није пресудан, већ чињеница да се на овај начин поштује култура и етнички обичаји свих националности, негује дух заједничког живота и толеранције на овим просторима.

=====

3. МИСИЈА, ЦИЉЕВИ И ГЛАВНЕ ИДЕЈЕ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА НА ВИСОКОЈ СТРУКОВНОЈ ВАСПИТАЧКОЈ ШКОЛИ

3.1. Мисија

Висока струковна васпитачка школа ће обављати стручну делатност на образовању васпитача за рад са предшколском децом на српском и румунском језику.

3.2. Усаглашавање циљева Високе струковне васпитачке школе са европским образовним контекстом

У студијске програме интегрисани су савремени међународни аспекти који се односе на знања и стручне вештине којима данас Европа тежи. То је утицало на профилисање програма за образовање кадрова који ће радити у предшколским установама. **Циљ** је да се они оспособе за ефикасно индивидуално и социјално функционисање у савременим образовним околностима.

Актуелни трендови у образовању у Европи захтевају бројне промене у овој области. Рецимо, «Меморандум доживотног учења» са Конференције у Лисабону предност даје кључним компетенцијама неопходним «за успешно учествовање у животу заједнице и на тржишту рада». Поменути меморандум о европском оквиру истиче као кључне компетенције следеће: информационе технологије, страни језици, технолошка култура, предузетништво, социјалне вештине и грађанско друштво.

Савремени педагози суочавају се данас са захтевима за конципирањем курикулума оријентисаног ка будућности, који се, углавном, односи на следеће: приступ информацијама, јасно резонување, ефикасна комуникација, разумевање околине, разумевање социјалних вештина и демократско грађанство.

При конципирању студијских програма за васпитаче пошли смо од чињенице да савремени педагози говоре о читавом сету општих способности, односно компетенцијама, као неопходном услову за постизање индивидуалног и социјалног остварења. Компетентност, и њене уже области самокомпетенција и социјална компетенција, сматрају се кључним способностима у питањима остварења појединца у личном и социјалном животу у 21. веку.

Јединствен образовни европски простор могао би да буде, са становишта младих, предност у смислу већих могућности за њихову покретљивост, као и за проходност идеја (мисли се на мешање, међусобно утицање...). Данас, чини се, педагогија израженије има критичку одговорност да младим људима преноси вредности и помаже им да донесу не само мудре, него и људске и моралне одлуке. Зато се младима морају пружати могућности да изграде такве вештине као што су алтруизам, емпатија и људско разумевање - да развију самопоштовање и

способност да воле - да се оспособе да планирају и предвиђају консеквенце својих одлука и акција, што подразумева толеранцију, вештину слушања, способност решавања проблема, способност сагледавања смисла у свему што радимо, у свему што се дешава око нас. Затим, ту су вештине ношења одговорности, вештина покретања иницијативе и много других особина које подразумева тимски рад. На практичном нивоу ово значи да могу да раде у тимовима, што подразумева креативност и индивидуалне доприносе квалитетним резултатима (често и у ad hoc тимовима).

Претходне констатације стављају у први план потребе да се у наставном курикулуму више нагласи јединство науке, процеси истраживања и сазнавање суштине и смисла. Брза променљивост савремености подразумева иницијативу, флексибилност, критичност и креативност, као животне императиве. У том смислу, мењају се представе о могућностима људског развоја, а многе нове теорије, попут теорије Рувена Фојерштајна о структуралној когнитивној модификацији, мењају образовни свет и стварају нову слику развоја сваке индивидуе. Све ово прате наглашеније потребе за методама интеракције, тематским курикулумима, тимској настави, како би се ефикасније ишло ка циљу, ка све већој компетенцији у основним вештинама, неопходним за опстанак у савременом свету.

Свет ка коме Велика Европа тежи има у себи и јасно истакнуту ноту оплемењивања путем уметности. На уметности се данас гледа као на језике који говоре о културним и индивидуалним разликама, који повећавају репертоар за комуникацију и разумевање, које пружају могућности за употребу интелектуалне вештине вишег реда и које отварају путеве за самоизражавање и увећавање самопоштовања. У савременим школама данашње Европе уметности се све мање проучавају у издвојеним предметима, а више интегрисано, у склопу целокупног курикулума, не губећи из вида могућности њиховог деловања на комуникативне и саморефлексивне вештине.

Са повећавањем различитог састава становништва европских земаља, на индивидуалне разлике све се више гледа као на снагу кроз коју треба учити. Ове разлике су често засноване на културним разликама и отуда се ради о разликама у перцепцији, у персоналности стилова учења и разликама у врстама интелигенције које су истакли Гарднер, Перкинс и Стернберг, а поред тога, значајна је и чињеница да на когнитивне нивое утичу, не само наследни фактори, него и пружене могућности.

У време друштва које учи и тежњама да оно буде обележено оспособљавањем младих да се са што више успеха »носе« са несигурношћу и непредвидивошћу, питање компетенција будућих учитеља и васпитача, сагледавано из угла тежњи за стварањем јединственог академског простора у Европи, има више аспеката. Истакнути истраживачи, познаваоци ове области на југоистоку европског простора, посветили су им се на различите начине.

Поменућемо кључну компетенцију савременог образовања изражену у синтагми »компетенције за доживотно образовање«. У уједињеној Европи се ова компетенција налази у врху оних које чине циљ васпитања; принципи који стоје у основи одређења концептуалног оквира кључних компетенција, а које смо неминовно имплементирали у студијске програме, односе се на следеће:

- понуђени оквир компетенција младих је први покушај Европске уније да се обезбеди свеобухватна, и избалансирана листа кључних компетенција потребних за остварење и развој сваког појединаца, за друштвени живот, и запослење у друштву које учи. Листа је схваћена као оквирни систем у оквиру политике образовања и намењена је свима који су одговорни за стварање услова за учење на свим узрастима; ово оквирно значи да се подразумевају могућности прилагођавања различитим контекстима и потребама оних који уче;
- компетенције и кључне компетенције односе се на базичне вештине, односно на основну писменост и рачун и на друге животне вештине, као

што су: комуникација, знање, ставови и вредности и укључују способност учења;

- у друштву које се стално мења подразумевају се флексибилније, генеричке и променљиве компетенције, које обезбеђују вештине, знања и ставове потребне за решавање различитих проблема у различитим контекстима, дакле, подразумева се виши ниво развијености компетенција којима је могуће ефикасно реаговати у ситуацијама које варирају, те се не тежи развоју специфичних, него флексибилнијим компетенцијама;
- досадашња мерења кључних компетенција ПИСА и ИААС, везане за језик и математичку писменост, као и ЦЕФ-а које описује нивое овладаности страним језицима и овладаности метакогнитивним способностима наводе више кључних компетенција на националним и уопште у европским димензијама. Издвајамо неке од њих: комуникација на матерњем језику, комуникација на страном језику, математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији, доживотно учење, интерперсоналне и социјалне компетенције, предузетништво и култура.

Висока струковна васпитачка школа треба да пружи добро опште образовање у коме је лични развој из угла европске димензије, пре свега, у функцији:

- пружања младима знања, компетенција и ставова који су им потребни да би били спремни за главне изазове европског друштва;
- припрему младих за мобилност, рад и свакодневни живот у мултикултурној и мултилингвалној Европи;
- оспособљавање младих да сачувају своје заједничко културно наслеђе и да испуне своје одговорности као грађани Европе.

Из претходних ставова у документу из кога су и они узети наводе се циљеви образовања који се на њих наслањају, а односе се на следеће:

- образовање за живот,
- за учешће у демократском друштву,
- за сарадњу у Европи,
- за промоцију свих талената, креативност,
- лични развој,
- критичко мишљење, самосталан рад,
- поштовање вредности као што су демократија и људска права, хришћанске и хуманистичке вредности,
- широко опште образовање,
- темељно уже стручно образовање,
- поштовање европског заједничког културног наслеђа и историје.

Глобална интеграција ових елемената у циљеве образовања у земљама Европе отпочела је деведесетих година и иновирани су циљеви у Француској, Шведској, Данској, Немачкој, Чешкој, Пољској, Украјини, Мађарској, Словачкој, Словенији итд. Темпо и обим промена није исти у поменутиим земљама, али се констатације на ово питање састоје у следећем: заједничко им је, бар на нивоу начелног дефинисања циљева, то да су ти редифинисани циљеви обухватили развој личности васпитаника, његову припрему за живот у мултикултурном друштву и његово поштовање вредности као што су толеранција, мир, верске, расне и друге разлике.

Дефинисани нови или редифинисани претходни циљеви обезбедиће:

- припрему младих људи која ће им омогућити стицање у свом личном животу, позитивне и реалистичке слике о самом себи, коју ће остварити у личним, друштвеним и заједничким приликама;
- припрему за живот у демократском друштву, што укључује права, основне слободе, дужности и одговорности грађана и пружање помоћи младим људима при укључивању у јавни живот;

- припрему за рад која треба да омогући широки поглед на рад и укључи теоријски увод у природу и облике рада и радног искуства;
- припрему за културни живот како би млади могли да нађу изворе за богаћење своје личности и укључе се у духовно, културно и историјско и научно наслеђе, као и припрему за живот у мултикултурном друштву.

Степен општости и садржаји циљева разликују се од земље до земље, углавном, од структуре система образовања (степен централизације образовног система). У земљама Европске уније добили су значај у контексту припреме младих за будуће интеграције Европе, чему и ми тежимо.

Висока струковна васпитачка школа ће своју мисију и циљеве преиспитивати периодично, евалуирати њихову сврсисходност и на основу тога усавршавати.

3.3. Упоредивост и компатибилност са иностраним програмима за образовање просветног кадра

Предложени студијски план, као и програми које садржи, усклађен је са постојећим студијским плановима и програмима на сродним институцијама у низу земаља у западној Европи (Аустрија, Норвешка, Немачка, Швајцарска, Ирска, Финска, Холандија, Словенија...), као и у земљама у окружењу (Мађарска, Словачка, Чешка, Румунија, Хрватска). С обзиром на то да је сваки систем образовања васпитача развијен за потребе школског система одређене земље, суочавамо се са разноврсношћу модела у Европи. Ово се односи како на дужину студија, тако и на садржаје који се на студијама изучавају. Нова концепција студија на Високој струковној васпитачкој школи у Вршцу упоредива је са концепцијама на основу којих се исти профили образују - на такозваним Педагошким академијама, Педагошким факултетима и Високим учитељским школама у наведеним земљама.

На Високој струковној васпитачкој школи у Вршцу предвиђа се да се васпитачи предшколске деце образују на основних студијама у трајању од 3 године. Имајући на уму да су се у досадашњем периоду васпитачи предшколске деце оспособљавали на вишим школама у трајању од две године, што је процењено као недовољно, сматра се оправданим продужење школовања за још два семестра.

Упоредивост Високе струковне васпитачке школе са програмима заступљеним у другим земљама огледа се и у томе што је уведен кредитни систем бодова, при чему су, према стандардима који су прихваћени у Европи, пажљиво одмерене предиспитне и испитне обавезе студента, тако да је број кредитних поена у складу са оптерећењем студента у оквиру једносеместралних курсева. У исто време, поред тога што својим студентима нуди најновија научна сазнања из области образовања и прати актуелна научна сазнања, увођењем савремених метода и техника поучавања, као и континуираним праћењем појединачног студента у оквиру сваког курса одговара европским трендовима.

Студијски план и програм Високе струковне васпитачке школе у Вршцу подробније је поређен и структурно и формално усклађен са сродним институцијама у окружењу и Европи: са Педагошким факултетима у Оулу и Тампереу (Финска), са Педагошким факултетом у Марибору (Словенија), као и са Високим школама у Сплиту и Пули (Хрватска), у којима се под кровом једне институције образују два профила – и васпитачи предшколске деце и учитељи.

На основу анализе закључујемо да је студијски програм усаглашен са европским стандардима у потледу услова уписа, нивоа и трајања образовања васпитача, услова преласка у наредну годину, као и стицања дипломе.

Када поредимо садржаје који се обрађују на поређеним институцијама увиђамо да студијски планови и програми садрже сразмерно сличан удео академско-општеобразовних предмета, научно стручних, односно, педагошко-психолошких предмета, као и стручно апликативних, односно предмета и методика које су заступљене у предшколским установама.

Студијски план обухвата и изборне предмете, чиме је студентима омогућено да сами креирају своје студије и продубе знања из области које их посебно интересују.

Када говоримо о пракси, као о још једном изузетно важном сегменту образовања васпитача, закључујемо да студенти проводе сразмерно приближно време у непосредној пракси као и њихове колеге које се за наведене позиве образују у иностранству. Док је у нешто нижем обиму заступљена у првим семестрима студија, пракса се постепено интензивира и највише је присутна у оном делу програма који обухвата методичке дисциплине, повезујући научно знање из предметних области, методичке вештине и методичку праксу. Исто тако, пред студенте Високе струковне васпитачке школе стављају се исти захтеви као и пред студенте у другим институцијама када је у питању обим, квалитет и дужина писања завршног рада.

Ова компатибилност са иностраним програмима неопходан је предуслов за мобилност студената у току студија, као и за касније запошљавање на простору читаве Европе.

3.4. Наставна филозофија Високе струковне васпитачке школе као основа за развој компетенција васпитача

Данас на педагошкој сцени влада плурализам теорија васпитања, тако да постоје бројна и различита тумачења циљева образовања и учења. Промене на глобалном плану намећу преиспитивање националних циљева и стандарда са глобалним друштвено-економским циљевима. У суштини дискурса који данас утиче на циљеве образовања су питања глобалне међузависности и будућности, космополитизма, економске и социјалне ефикасности, социјалне правде, демократског грађанства, као и питања академске рационалности и персоналног раста и развоја. Филозофија данашњег трасирања путева у образовању савремене Европе ослања се на егзистенцијализам.

Појава и развој теоријског плурализма, а нарочито конструктивистичке метатеорије и развојно-хуманистичког правца у педагогији, наметнуле су нове приступе у тумачењу и разумевању процеса и појава у индивидуалном и социјалном функционисању појединца. Промењена представа о човеку, другачији приступ развоју и васпитљивости људских потенцијала, врши снажан утицај на област васпитања и образовања, али истовремено отвара и нове перспективе промишљања, као што су концепт и домети доживотног образовања. У служби овога су и критички тонови усмерени ка постојећим начинима проучавања и истраживања личности. Концепти развојности и васпитљивости појединца заузимају све више простора, а у складу са прихватањем »модела изазова« настао је и **концепт компетентности** који савремени аутори оцењују као концепт који на најбољи начин сажима модел људског функционисања, заснован на развојним теоријским правцима. Прихватљивост овога концепта заснива се на његовом инсистирању да се повеже лични развој са обележјима и значењима друштвеног дискурса, а заснованост му лежи на развојно-хуманистичком, узајамном и одговорном односу појединац - заједница. Посебну улогу у овом концепту има

образовање у подстицању развоја људских потенцијала за стицање компетентности као опште способности појединца. Ово последње чини основу на коју се поставља нови приступ, или нови модел интеграције досадашња два опозитна педагошка приступа, две педагошке рефлексије (педагогија есенције и педагогија егзистенције). У новом моделу компетентност се разуме као сложај потенцијала, васпитљиви развојни капацитет појединца за успешно остваривање сопствених циљева, потреба и улога у различитим областима друштвеног и професионалног живота, али и за међусобно, задовољавајуће саобраћање са другима.

Наша европска интеграција лакше ће се поспешити ако се путем васпитања и образовања посвети пуна пажња стицању компетенција у којима се кључним способностима сматрају: моћ аналитичког мишљења, способност тимског рада, самосталност, самоиницијатива која прати стручност и компетентност... Стога, има смисла прихватити велико залагање многих аутора за прихватање Рихтеровог концепта компетенција који уважава особу и утиче на њену саморефлексију и самоодређење.

Овај и слични модели у савременим образовним концептима Европе истиче компетенцију као општу способност особе неопходну за другачије артикулисање односа појединац - друштво (а самим тим и педагошке рефлексије). Такође, наглашава **самокомпетенцију** и **социјалну компетенцију** као основне потенцијале или кључне компетенције, потребне за постизање капацитета оптималне компетентности особе у доменима неопходним да се стиче и развија акционо искуство током читавог живота, што, савремена кретања очекују од појединца.

3.5. Савремени педагошки погледи на образовање – основа студијских програма на Високој струковној васпитачкој школи

Једно од значајних питања које савремени, постмодерни педагози постављају себи, а тиме и образовању, је питање како виде могуће моделе ефикасног образовања за друштво убрзаних токова и за Европу која корача ка све тешњим интеграцијама, градећи специфичне хумане мултикултураалне односе.

За савремене тежње уједињене Европе значајна је способност и спремност за решавање проблема и зато се она, као посебан потенцијал, уграђује у све савремене концепте образовања и подразумева као елемент концепта компетентности.

Студијски програми на Високој струковној васпитачкој школи су усмерени ка развоју оних способности студената које ће допринети њиховом личном успеху и срећи, али и сналажењу у релацијама са друштвеном средином. Заснивају се на васпитљивости потенцијала појединца и то током читавог његовог живота и на тим основама промовишу слику активног, освешћеног појединца, који се спремно и компетентно суочава са друштвеним, технолошким и развојним променама. Задатак образовања је да допринесе њиховој партиципацији, могућности критичког просуђивања и аутономног понашања.

Најзначајнија својства, која се подразумевају као неопходна да би се студент могао остварити у индивидуалном и социјалном животу, и која се истовремено сматрају критеријумима за усмеравање развоја његове компетентности, су следећа:

- *Аутономност* - самосталност и самосвојност појединца, заснована на могућности увида у своје и понашање других, заузимање критичке позиције према појавама и збивањима и одговорности за поступке и решења;

- *Толерантност* - кооперативност и комуникативност, засноване на поштовању особности, различитости и права других, уз свест о сопственим потребама, интересима и правима и самопоштовање;
- *Партиципативност* - иницијативност и спремност за учешће у социјалном животу, за доношење одлука, уношење промена - заснована на освешћеним потребама и мотивима, уз увид у начине њиховог остварења;
- *Отвореност* - склоност ка интеракцији, отвореној комуникацијској и емоционалној размени и суочавање са новинама, заснована на увиду у сопствене циљеве и пропустљивим границама (према другим људима и социјалним системима);
- *Флексибилност* - могућност адекватног реаговања на различите догађаје, појаве и поруке, заснована на увиђању, прихватању и предвиђању промена и усклађивању властитог понашања са њима.

Модел »образовања за акциону компетентност«, који је у основи наших студијских програма, обједињује карактеристике номотетског и идиографског, традиционалне и нове парадигме учења, својствене рефлексиви друштва знања. Он обухвата следеће **кључне компетенције** образовања за акциону компетентност:

а) *Вештине оријентисане ка решавању проблема:*

- интелектуално знање (знање о могућим алтернативама и путевима решавања проблема, способност просуђивања, упркос несагледивим ризицима и противуречним мишљењима експерата, знање које се односи на проблеме и феномене);
- системско (умрежено) мишљење - покушај да се увиде многоструке везе и деловање промена, као и разумевање појединачних феномена у вези са општом динамиком);
- антиципаторско мишљење (сагледавање могућих, али и невероватних последица временске димензије и нежељених ефеката; симулација мишљења унапред у дужем временском периоду; пробабиалистичко мишљење);
- фантазија и креативност (снажније уважавање игровно-асоцијативне и креативне форме учења. Проблеми се решавају креативно и у тиму);
- компетенција истраживања (подстичу се откривајуће форме учења и истраживачке намере);
- компетенција метода (методе трагања за адекватним информацијама, за њиховим избором и адекватним коришћењем, анализа потреба, рад на усавршавању поступака прогнозе и истраживачких метода);

Све ово даје васпитачима нове задатке; они морају бити у улози покретача учења; заједно са децом они иду ка откривању и промени стварности. Образовање добија све јаче наглашену ноту заједничког трагања за решењима за заједнички формулисане проблеме који произилазе из стварног живота оних који уче.

б) *Вештине оријентисане на саморазумевање:*

- способност за дијалог и спремност за комуникацију (интеркултурална оријентација у споразумевању);
- способност (само)рефлексивне (артикулише личне мотиве и интересе, одређење сопствених гледишта са способношћу самокритике и тачне перцепције властитих потенцијала учења и остварења);
- вредносна оријентација (оријентир животне оријентације је хуманистички, а етички принципи су му праведност, одговорност и сл.);
- способност за решавање конфликта (трагање за разумним и прихватљивим компромисима, ненасилно решавање конфликта...);

с) *Вештине оријентисане ка кооперацији:*

- спремност за интернационалну кооперацију;
- способност за тимски рад;
- оријентација на заједницу;

- умрежено учење (способност сагледавања и приближавања различитих извора информисања, искустава, како би се развила мрежа неформалних контаката и понуда за помоћ и сарадњу);
- d) *Вештине оријентисане ка делотворности:*
 - способност одлучивања (различитим комплексним и ризичним ситуацијама);
 - компетенција деловања;
 - способност партиципације (уз наглашавање одговорности).
- e) *Оријентација ка самоорганизацији:*
 - управљање сопственим процесом учења (развијање метакогнитивних својстава);
 - компетенција евалуације (самоевалуативна компетенција);
 - доживотно учење (учење се опажа као богаћење квалитета живота).
- f) *Оријентација ка целовитости:*
 - способност многостраног посматрања (из различитих димензија и значења);
 - конструктивистичко опхођење са многостраношћу приступа (повезивање различитих метода, начина посматрања и компетенција при решавању проблема - плурално мишљење);
 - глобална перспектива (локална искуства и путеви њиховог решавања повезују се са могућим деловањем на глобалном плану).

Компетенције васпитача су вишедимензионална појава, јер је посреди веома сложено подручје деловања. Основне димензије су: педагошка и стручна. Прва има низ одредница од којих се најчешће издваја комуникативна компетенција. У њој се разликују садржајна и односна компетенција. Педагошка компетенција није нешто што се једноставно придодаје стручној, или, чак, научној на нивоу универзитетских наставника, код којих се јављају и научне компетенције, него је то нешто што се синергетски повезује у јединствену компетенцију васпитача. Тек сједињене, све ове компетенције имају шансу да пруже васпитачу способност да одговори захтевима савремених токова васпитања.

Педагошка димензија компетенције васпитача јаснија је тек у светлу интеракција, сарадње и заједничког рада васпитача и васпитаника. Савремено учење подразумева интензивнију интеракцију, двосмерну комуникацију и дијалог, сарадњу и заједништво од најмлађег узраста до универзитетског. Компетенције васпитача, уз стручност, као основе целокупног његовог деловања, огледају се све више у умећу успостављања односа и ефикасног комуницирања са васпитаницима. У литератури се често, поред класичних фактора успешне комуникације (мотивацијски поступци, похвале, награде, успех као фактор...), истиче личност васпитача као фактор који ослобађа, буди ентузијазам деце, подстиче на креативност и самоостварење, потискује анксиозност, речју, ствара мотивишућу интелектуалну климу.

Овладавање струком, појединим стручним дисциплинама и педагошком методологијом неопходне су претпоставке компетенције васпитача, али не и довољне. Уз њих су неопходни људски квалитети, знања, способности и умећа везана за процесе и међуљудске односе у васпитно-образовном раду.

Стручна димензија компетенција васпитача везана је уз наставне садржаје, док је педагошка компетенција више везана за процесе и односе. Тако, рецимо, Спитзберг сматра да је једна од најбитнијих црта односне компетенције препознавање реципрочне и међузависне природе људске интеракције. Та подразумевана међузависност води до премисе да особа може бити компетентна само у контексту односа.

Из данас све бројнијих истраживања ове тематике издвајамо налазе Бохнера и Келија (Bochner и Kelly) који су издвојили критерије компетенције: остваривање задатака, прилагођавање различитим ситуацијама и способност сарађивања. А Пирц (Pearce), Рубен и Виман (Wiemann) као типичан критеријум компетенције издвајају узајамно задовољство оних који узајамно сарађују, васпитача и деце. Као

чиниоци успешног сарађивања и узајамног задовољства, наводе се: одговорност, отвореност, укључивање у активности, прихватање других, слобода, емпатија. Отвореност и прихватање других битне су компоненте поверења, те се у њима препознаје „камен темељац“ сваког људског односа, сарадње и интерперсоналне комуникације.

Сматрамо да се општи оквир за разумевање педагошких рефлексивних процеса који могу у Уједињеној Европи да поспеше процес интеграција темељи на следећим процесима: оспособљавању појединца за разумевање своје стварности и властиту критичку дистанцу, учењу вештине учења, оспособљавању за трајно учење, практичну примену наученог у променљивим и неизвесним условима живота, оспособљавању за практичну акцију и партиципацију, усмеравању ка вредностима толеранције, мултикултурализма, разумевању других и спремност за заједничко, тимско деловање. Промене су филозофије живота у постмодерни и осећа се њен утицај на филозофију васпитања и нове педагошке парадигме - у средишту је појединац и његов целовит развој и то у оквиру процеса целоживотног учења, као водеће образовне филозофије и процеса, процеса глобализације света и индивидуализације националних држава, захтева за јачањем етике одговорности и све израженијег оријентира на самосвесног, кооперативног и креативног појединца.

Формирање наведених кључних компетенција васпитача представља основне циљеве Високе струковне васпитачке школе.

3.6. Методе учења и поучавања

У складу са савременим педагошким тенденцијама и описаном наставном филозофијом, на Високој струковној васпитачкој школи у раду са студентима предвиђен је савремени дидактички приступ методама учења и поучавања.

Кроз све облике рада ће бити коришћене следеће стратегије, методе и поступци:

- академско излагање
- образлагање са реторичким питањима
- хеуристички разговор (конструктивистички приступ)
- разговор о унапред постављеним проблемима уз логичко структурисање предмета расправе
- сучељавање мишљења
- расправа на унапред најављену тему
- образлагање ставова у расправи
- навођење занимљивих детаља
- илустрација цитатима
- сократовски разговор
- шематско приказивање структуре садржаја
- прикази процеса у цртежу
- писмени радови студената (извођење битних ставова и идеја из литературе)
- приказ текста
- писани извештаји након примене инструмената
- концептирање (систематизовани запис – извођење главних делова по логичком реду; мапе ума; ослонци)
- израда реферата о спроведеном истраживању или проученој теми
- откривање, проналажење примера у литератури за разјашњење појмова
- резимирање идеја на предавању

- постављање питања након предавања или задатог текста
- компарирање
- писање теза
- класификација чињеница
- формулисање појмова
- упоређивање података, појмова и сл. у различитим изворима информација
- проблемско излагање
- проблемско учење
- учење откривањем
- интерактивно учење
- самоорганизовано учење
- интегрativно учење
- саморефлективно учење
- селективна пажња
- развијање класа
- антиципирање последица
- проналажење нових поступака
- уочавање удаљених релација и мењање принципа
- стварање нових идеја, релација
- превођење текстова у структуру
- интерпретација
- пројектна метода
- симулација
- истраживачка метода
- евалуација
- практични радови
- олуја идеја
- преобликовање, откривање
- трагање за информацијама на Интернету

=====

4. ПРОЦЕНА ПОТРЕБЕ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА ВАСПИТАЧА У ВРШЦУ У ОДНОСУ НА РЕАЛНЕ ПОТРЕБЕ ТРЖИШТА РАДА

- Досадашња искуства показују да васпитачи који су се школовали на Вишој школи за образовање васпитача у Вршцу покривају потребе за тим профилима на великом географском простору Републике Србије, а и шире (Црна Гора и Румунија).
- У савременом друштвеном контексту породичне потребе за организованом бригом за предшколску децу у порасту су готово свуда. Иако у Европској унији похађање васпитно-образовних програма није обавезно пре 5-те године живота, ипак је више од 75% деце узраста од 4 година обухваћено предшколским васпитањем и образовањем (Француска 96%, Холандија 96%, Белгија 97%, Немачка 67%, Шведска 70%, Словенија 53%, Грчка, Ирска, Португал 50-60%). Иако је Војводина одувек предњачила у погледу мреже предшколских установа, што представља добру основу у погледу развоја предшколског образовања и васпитања, проценат обухваћене деце у односу на стање у европским земљама које смо навели, прилично је мали и износи око 38,5%. У блиској будућности очекује се значајан пораст броја деце у предшколским установама (нарочито је изражена тенденција повећања броја деце обухваћене целодневним боравком, која је доведена у везу са променом радног времена запослених које се све више приближава радном времену на Западу, где се касније почиње и завршава са послом) и приближавање бројкама у земљама које нас окружују, тако да та чињеница даје реалне могућности приликом отварања, између осталог, и нових радних места за васпитаче. Предшколске установе, као институционални оквир система друштвене бриге о деци, морају изаћи у сусрет све бројнијим потребама породице и деце, како у погледу квантитета, тако и у погледу квалитета рада предшколских установа.
- С обзиром на недавне измене система образовања којима се предвиђа обавезно похађање деце у припремним групама (тзв. нулти разред), у којима в.о. рад организује васпитач, сматрамо да се пружа могућност запошљавања већег броја нових васпитача и отварања в.о. група у мањим местима у којима до сада из многобројних разлога предшколске установе нису постојале.
- У нашем друштву, све више је деце којој су оба родитеља запослена или која живе само са мајком, као ванбрачна деца или деца разведених родитеља. Економска ситуација намеће многим породицама запосленост оба родитеља, како би одржали исти стандард живота који је само једну генерацију уназад могао да обезбеди један запослени родитељ. Жена се, све чешће, из економских и личних разлога одлучује на рад изван породице, деца запослених родитеља у условима атомизације породице, често су лишена комуникације са дедама, бабама и осталом родбином, јер не живе као некада заједно. Такође, ослањање на помоћ у чувању деце од стране родбине, одлаже се променом пензионог система који од запослених захтева већи број година радног стажа. Не мање важна је и чињеница да су родитељи и друштво у целини данас веома заинтересовани за добробит деце и за њихово одрастање у што повољнијим и

стимулативнијим условима. Све то упућује на изразиту и повећану потребу за збрињавањем деце у предшколским установама.

- Такође, сведоци смо да се у нашем друштву, из разлога које смо већ навели, све више шире постојећи објекти, отварају приватни вртићи, спортски вртићи, музички вртићи, вртићи у којима се учи страни језик, различите играонице, плесни вртићи, вртићи религиозног карактера итд. Све је чешћа појава отварања васпитно-образовних установа од стране развијених фирми које на тај начин брину о деци својих радника, а сем државе и родитеља, повећава се и број финансијера који желе да покажу бригу за предшколско дете (трговина и индустрија, приватни сектор, стране амбасаде и организације...). Бољи је материјални положај запослених и вртића, повећање стандарда повлачи и боље услове који доводе до смањења броја деце у васпитно-образовним групама који је данас, када су урбане средине у питању, превелик. У последње време, јавља се потреба за повећањем броја васпитача у васпитно-образовним групама. На овај начин, више него раније, пружа се могућност да васпитачи лакше пронађу запослење.
- На основу досадашњег искуства, у нашој средини, школовали би се студенти који гравитирају из области Јужног Баната, дела Средњег Баната и већих општина из Србије, као што су: Вршац, Панчево, Ковин, Зрењанин, Пландиште, Алибунар, Бела Црква, Опово, Омољица, Велика Плана, Смедерево, Смедеревска Паланка, Пожаревац итд. Анализирајући податке који нам говоре о тренутном броју обухваћене деце на том подручју и броја запослених васпитача, дошли смо до сазнања да је у овим општинама око 18.000 деце обухваћено у државним предшколским установама, а да је број запослених васпитача око 800. На основу садашњег броја запослених у наведеним подручјима који би се у наредним годинама требао повећавати и на основу процене да би годишње око 45 васпитача одлазило у пензију, те узимајући у обзир чињеницу о ранијим напуштањима професије због различитих разлога (породичних разлога, инвалидитет, болест..) и да ће неки од свршених студената остварити професионалну каријеру у другим делатностима, годишња потреба за новим васпитачима износила би око 50. Ако додатно узмемо у обзир приближавање и усаглашавање са европским окружењем и самим тим повећану потребу за новим радним местима због повећаног обухвата деце у предшколским установама, годишње би требало уписивати најмање 100 будућих васпитача на Високој струковној васпитачкој школи (80 на српском, 20 на румунском наставном језику).

=====

5. РЕСУРСИ КОЈИМА ИНСТИТУЦИЈА РАСПОЛАЖЕ

5.1. Наставници, сарадници и ваннаставно особље

Запослени наставници и сарадници у актуелном звању на Вишој школи и Наставном одељењу Учитељског факултета који су кадровски потенцијал Високе струковне васпитачке школе:

1. Проф. др Стеван Константиновић, професор струковне школе;
2. Проф. др Грозданка Гојков, редован професор;
3. Проф. др Илеана Магда, ванредан професор;
4. Проф. др Јон Лелеа, ванредан професор;
5. Проф. др Ружица Петровић, доцент;
6. Проф. др Адријан Негру, ванредан професор;
7. Др Тамара Узелац, виши предавач;
8. Проф. др Аурел Божин, ванредан професор;
9. Доц. др Саво Тебић, професор;
10. Проф. др Нада Вилотијевић, ванредан професор;
11. Мр Виорика Пасер, професор;
12. Јелена Пртљага, предавач - магистрант;
13. Мр Драгана Јосифовић, професор;
14. Мр Ђећилија Миклау, виши предавач;
15. Мр Наташа Стурза - Милић, виши предавач - докторант;
16. Мр Александра Гојков-Рајић, виши предавач – докторант;
17. Мр Томислав Сухецки, професор више школе;
18. Мр Александар Стојановић, професор – докторант;
19. Предраг Пртљага, наставник практичне наставе;
20. Еуђен Чинч, сарадник у настави – докторант;
21. Адриан Божин, наставник практичне наставе - магистрант;
22. Мр Мирче Маран, докторант
23. Др Светлана Куртеш, ванредни професор
24. Др Оливера Кнежевић – Флорић, доцент
25. Др Вишња Ђорђевић, доцент
26. Биљана Вујасин, наставник практичне наставе - магистрант.

Ненаставно особље:

1. проф. др Грозданка Гојков, директор;
2. Стеван Миљков, секретар;
3. Тамара Стефановић, библиотекар, висока стручна спрема;
4. Биљана Деспотовски, шеф рачуноводства, висока стручна спрема;
5. Зоран Марјанов, референт за студентска питања, висока стручна спрема;
6. Милорад Стефановић, котлар и вртлар, хонорарни радни однос до 1/3;
7. Коса Павић, спремачица, курирка, нижа школска спрема;
8. Еуфрозина Ковач, спремачица, нижа школска спрема;

Наставно особље ће бити ангажовано у складу са студијским програмима за које се тражи дозвола за рад. Водило се рачуна да се не прекорачи максимално ангажовање по наставнику и сараднику, као и да ангажовани наставници и сарадници у сталном радном односу и са пуним радним временом покривају 70% предмета.

5. 2. Организациона шема

Организациона шема биће регулисана Статутом Високе струковне васпитачке школе и односиће се на питања овлашћења одговорности, управљачких и стручних органа Високе струковне васпитачке школе. Такође ће се детаљно регулисати рад студентског парламента, као и рад органа управљања. Рад органа управљања биће регулисан правилницима о раду.

Висока струковна васпитачка школа не планира да у свом саставу има организационе јединице.

Стручни органи и органи управљања ће вршити периодичну евалуацију и самоевалуацију.

5. 3. Просторни услови, библиотека, уџбеници и информациона подршка

Установа има обезбеђен простор и опрему неопходну за квалитетно извођење наставе. Простор који је на располагању за потребе наставе и управе, испуњава све релевантне урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове, са одговарајућим грађевинским и употребним дозволама.

Простор који Школа користи намењен је и потребама Одељења Учитељског факултета. Дакле, факултет и Виша школа од зграде коју деле (према договору) са Гимназијом, користе око 2190 м² (брuto 4380м²). У овај су простор смештене следеће просторије:

- велики амфитеатар са 200 седишта,
- мали амфитеатар са 100 седишта,
- 6 слушаоница (50 седишта) са елементима кабинетског простора (педагогија, психологија, методике, страни језици, музичко васпитање, ликовно васпитање...),
- 5 просторија за менторски рад,
- 1 свечана сала са 60 места,
- библиотека са 27210 књига и око 120 наслова часописа (6283 наслова на румунском језику),
- читаоница са 24 седишта и радним столовима (150м²),
- студентски клуб,

- кабинети за катедре (педагогија-психологија; методике; страни језици; матерњи језик; уметност),
- канцеларијски простор – (4)
- физкултурна сала (200 м²) са 2 свлачионице,
- улазни хол (120м²) са огласним таблама.

У комплексу Школе налази се спортски терен, а недалеко је и градски стадион са спортским теренима, који се, уз школске терене, повремено користе за наставу физичког васпитања и рекреације.

У значајан сегмент рада Школе спада практичан рад студената, који се, бар када је непосредан рад са децом предшколског узраста у питању, одвија у дечијим вртићима. Дечији вртић у Граду има седам објеката у којима се налази 28 група. Услови рада, мисли се пре свега на оне просторне, у дечијим вртићима су адекватни.

Укупно је на располагању студентима, у кабинету за информатику 20 РС рачунара (30 радних места), а у библиотеци још два са директном интернет бежичном линијом.

Кабинети професора су опремљени компјутерима са пратећом опремом (штампач, скенер, независном интернет линијом); за потребе наставе на располагању су још 10 графоскопа (од тога 2 преносна) и један лаптоп.

Школа располаже са три концертна клавира, једним пианином и одговарајућим аудио-визуелним средствима: 1 видео бим, 2 телевизора, 1 пројектор, 2 музичка стуба.

Смештај студената могуће је реализовати у Дому ученика и студената, који се налази у центру града. Собе су двокреветне и трокреветне са организованом исхраном и друштвено-забавним активностима.

Библиотека је снабдевена литературом која својим нивоом и ширином обезбеђује подршку студијским програмима. Укупан број књижне грађе је преко 27 хиљада.

Правила библиотеке (упис, правила коришћења књига и рачунарске опреме): Право уписа у библиотеку имају сви студенти (на буџету и самофинансирајући) Високе струковне васпитачке школе у Вршцу, уз давање на увид студентске књижице-индекса; при упису, у индекс се ставља печат «позајмљене књиге» на почетку сваког семестра, а на крају «враћене књиге»; упис у библиотеку је бесплатан; самофинансирајући студенти могу користити библиотечку грађу само у читаоници.

Чланови библиотеке имају право: да изнајмљују књиге, да се служе читаоником, да траже информације и консултације од стручних радника у библиотеци, да буду информисани о новонабављеним књигама и другој грађи, да траже резервацију књиге, да користе рачунарску опрему, да користе интернет.

Приручна збирка (часописи, библиографије, речници, лексикони, енциклопедије) и ретке, старе књиге могу се користити само у читаоници, уз индекс.

Рачунарска опрема користи се такође уз индекс. Коришћење Интернета је бесплатно, садржаје је могуће сачувати на дискети, или одштампати. При претраживању предност се даје информацијским и образовним садржајима.

У оквиру рада библиотеке врши се едукација и обука студената, наставника и сарадника за ефективно коришћење библиотеке и осталих информацијских ресурса.

У склопу читаонице смештен је *Легат Милана Пражића* са 1000 књига, које су на располагању студентима, нарочито за реализацију програма Дечја књижевност.

Радно време библиотеке и читаонице истакнуто је на улазу (08,00 – 20,00).

5. 4. Научно-истраживачки рад

На Високој струковној васпитачкој школи, која остварује струковне студије планира се остваривање научно-истраживачког рада. Ово се односи на активности у домену следећих садржаја:

Висока школа наставља организацију научних скупова посвећених даровитима. У овој години планира се организација 13. округлог стола на тему: Практични аспекти савремених схватања даровитости. Након овога планира се објављивање тематског зборника, 13. по реду, од радова са тог скупа. Планира се да и овај скуп буде међународног карактера, дакле да буде у суорганизацији са Универзитетом »Тибискус« из Румуније, као и да на њему као и у претходних 12 година учествују позната имена из области даровитости из ближег и ширег окружења (Енглеска, Шведска, Румунија, Словенија, Хрватска, БиХ, Македонија)...;

Како је институција и претходних година инвестирала већ доста труда на удубљивању у ову проблематику, објављиваће се и даље студије из области даровитих (претходно је већ Виша школа била учесник у Европском истраживачком пројекту »PROJECT FOR AN EARLY IDENTIFICATION OF GIFTED PUPILS« - »HUERTA DEL REY« Center specialized in the study of giftedness Spain, и објавила налазе ових истраживања, као и друге студије везане за ови тематику. Ово је, дакле, и даље садржај који ће усмеравати стручни потенцијал Школе и труд ка препознатљивости по бављењу овом тематиком;

Планирају се заједнички научни скупови и истраживачки пројекти са колегама са Универзитета »Тибискус« из Темишвара, »Василе Голдиш« и »Аурел Влајку« из Арада (Румунија), на теме које буде одобрило наше Министарство за науку; и у овом петодишњем пројекту један број професора укључен је у истраживачки пројекат одобрен од Министарстава за науку, под називом »Глобализација и метатеоријске концепције педагошке методологије«, под бројем 149049. У наредном периоду планирају се укључити и колеге које су сада пред одбраном докторских дисертација.

Три пута до сада Школа је добила од стране Министарства просвете акредитоване програме за оспособљавање наставника, учитеља, васпитача за рад са даровитом децом и у складу са овим програмима организовала на захтев школа и предшколских установа стручне семинаре (обухваћено је у претходном периоду око 400 учесника из наше земље). На овај начин су стручњацима из непосредног васпитно-образовног рада презентовани налази истраживања и вршено праћење домета добијених налаза, а и налази су тако допрли до директних корисника.

Значајно је да се намерава наставити сарадња са Генералним инспекторатом за српске школе у Румунији у смислу стручног усавршавања наставног особља које наставу изводи на српском језику у Румунији. Досадашња пракса имала је карактер излажења у сусрет њиховим потребама, дакле програми усавршавања рађени су према њиховим потребама, а постоји спремност да се и даље инсистира код надлежних у Министарствима просвете и иностраних послова да се у Вршцу формира Центар за стручно оспособљавање наставника на српском и румунском наставном језику за Србе из Румуније и Румуне из наше земље; захтев упућиван више пута од стране Генералног инспектората за српске школе у Румунији и подршка Демократског савеза Срба у Румунији, као и локалне самоуправе у Вршцу, која је спремна и материјално да се ангажује, прослеђиван је у протеклом периоду више пута надлежнима у Министарству просвете Р.С.; дакле, постоји елаборат о структури и начину функционисања центра који би као организациона јединица, или као садржај научно-стручног рада омогућавао

иновирање знања и компетенција поменутих кадрова и омогућавао трансфер знања, па и евалуацију налаза до којих се долази у истраживањима;

Тесно везана за научно-истраживачки рад је издавачка делатност Школе. Досадашња издавачка делатност односи се на преко сто наслова истраживачких студија, монографија, уџбеника, приручника, практикума и других наслова из других библиотека установљених у оквиру издавачке делатности. Овим је у досадашњем функционисању установе омогућено професорима да објаве налазе својих истраживања, а студентима да лакше дођу до неопходне литературе. Штампани наслови су били одобравани годишњим програмом рада установе, а пре тога на редакционом одбору и Наставном већу. Водило се рачуна о избору најмање два рецензента који су значајни за област којом се студија бави. О овим и другим значајним питањима Школа има Правилник о издавачкој делатности, те се у складу с тим и понаша. Настојања Школе у овом смислу ће се наставити.

=====

6. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈА

6.1. Увођење, праћење и унапређивање стандарда квалитета

У складу са савременим трендовима и захтевима и у циљу интегрисања у јединствен европски систем високог образовања, определили смо се за увођење мера за обезбеђивање квалитета студирања које подразумевају наставу, истраживање и различите облике сарадње са студентима. Ово обухвата саму институцију, наставни план и програме, квалитет наставног особља, начин извођења наставе, проверу знања, литературу, проток студената и пролазност на испитима по предметима, састављање истраживачких тимова, организацију истраживања и сарадњу са другим институцијама.

У служби увођења, праћења и унапређивања квалитета студирања на Високој струковној васпитачкој школи оформљен је тим који ће се бавити овим сегментом и укључити се у европски систем сертификација и праћења система квалитета. С обзиром на то да у нашој земљи за сада не постоје прописани критеријуми и стандарди за подизање нивоа квалитета студирања, институција уводи интерни систем подизања и праћења нивоа квалитета студија.

У жељи да се одговори на потребе јединственог европског система образовања, уведен је систем ЕСПБ бодова. Приликом увођења овог система посебна пажња посвећена је одговарајућем нивоу оптерећења студената у оквиру програма сваког предмета. Тако је пажљиво избалансиран однос између различитих облика рада (предавања, вежбе, семинари), а посебна пажња посвећује се времену потребном за припрему наставе, као и одабиру обавезне и додатне литературе, односно њеном обиму и актуелности. Тежиште се са предавања преноси на сарадњу са студентима која се спроводи кроз партнерски однос студента и професора, и самостални рад студената. У исто време, програми су конципирани тако да студент преузима одговорност за учење редовно се припремајући за наставу, редовно и активно учествујући у њој и одговарајући на захтеве предиспитних обавеза (које, између осталог, подразумевају учесталије колоквијуме, који су саставни део испита и улазе у коначну оцену, те се студенти на основу положених колоквијума могу ослободити полагања дела испита). Интерактивност наставе се повећава, и студендова пажња се преусмерава са испита на сам процес наставе. Тако долазимо до перманентног рада студената у току студија, као и до сталног праћења њиховог напредовања, што води растерећењу студената, односно смањењу трајања и повећању нивоа квалитета студија. Са истим циљем, у оквиру плана сви предмети су тако осмишљени да трају један семестар што студентима олакшава савладавање градива које је мањег обима него што је то био случај са досадашњим вишесеместралним предметима.

У односу на претходне програме, број изборних предмета је знатно повећан, тако да студенти могу да бирају предмете у складу са својим интересовањима. Број изборних предмета је усаглашен са предложеним стандардима и износи 30% од укупног броја предмета.

Поред тога што су транспарентни, у том смислу да је студентима унапред предочен програм сваког курса, облици наставе кроз које се програм реализује, литература, предиспитне и испитне обавезе које укључују самосталан рад студената у оквиру израде семинарских радова или других облика припреме за наставу, квалитет програма и задовољство студената и предавача самим програмима прати се кроз студентску евалуацију и евалуацију предавача, као и чланова катедара, те су програми подложни корекцијама и унапређивању. Другим речима, сталном самоевалуацијом и евалуацијом рада наставника, напредовања студената и студијских програма тежи се перменантном унапређивању и осавремењивању система квалитета високог образовања.

Комисију за обезбеђење квалитета чине: проф. др Грозданка Гојков, мр Александар Стојановић, Биљана Вујасин, проф., Зоран Марјанов и студенти (представници Студентског парламента). Комисија припрема предлоге стратегије, политике, стандарда, процедура, метода провере квалитета и унапређења организације обезбеђења квалитета. Такође, Комисија прати остваривање стратегије, стандарда и процедура обезбеђења квалитета и предлаже одговарајуће мере руководству установе. Начин и садржаји рада комисије представљени су у следећем делу текста.

6.2. Планирање и контрола

Дугорочно планирање стручних, образовних и научно-истраживачких активности на Високој струковној васпитачкој школи врши се на основу анализе значајних чинилаца који су у претходном тексту истакнути. И краткорочно планирање се врши на основу континуираног прикупљања битних података.

Висока струковна васпитачка школа ће редовно контролисати испуњавање своје мисије и зацртаних циљева. Контрола квалитета наслања се на конкретне и проверљиве елементе као што су оствареност циљева и очекивања или стандарди и норме.

Школа посебно прати: квалитет извођења наставе, спровођење испита, успешност студирања у целини и у оквиру појединачних предмета, квалитет појединачних уџбеника, број наставника и сарадника и студената по групама, просторне капацитете и опремљеност, како изгледају процедуре, да ли су ефикасне и правичне (нпр. Процедура за жалбу поводом оцене), ефикасност студија (однос уписаних студената и дипломираних), као и пролазност на појединачним предметима, повратне информације од бивших студената и њихових послодаваца (о томе колико су стечена знања и вештине током студирања примењива и корисна), савременост програма и усклађеност са европским стандардима у одговарајућој области.

Учешће студената у поступцима осигурања квалитета је неизоставно јер су они најзаинтересованији да добију квалитетно образовање са којим ће моћи квалитетно да обављају послове за које се школују.

Циљ студентског вредновања педагошког рада наставника Високе струковне васпитачке школе јесте формирање мишљења студената о педагошком раду наставника, а резултати студентског вредновања користе се за редовно праћење и контролу квалитета наставног процеса, као део опште политике у области обезбеђења квалитета.

Студентско вредновање спроводи се путем писменог упитника са понуђеним одговорима, сваке године у редовном термину наставе, у семестру у коме се завршава настава из датог предмета. Вреднује се педагошки рад сваког наставника за сваки предмет посебно.

Сваки наставник добија све извештаје о студентском вредновању свога рада.

Извештај о резултатима студентског вредновања доставља се Наставном већу Високе струковне васпитачке школе које га прихвата или не, само уколико се установи да су током примене студентског вредновања начињени озбиљни методолошки пропусти.

Посебно је значајна улога студентских процена квалитета *наставног процеса*, коју ћемо добити путем одговарајућих анкета, и то:

- анкетирање нових студената о претходном школовању и избору школе;
- анкетирање свих студената о педагошким квалитетима наставника;
- анкетирање студената 2. и 3. године о студијском програму;
- анкетирање дипломираних студената о раду Школе, студијским програмима, условима наставе, опреми, оспособљености за рад и даље напредовање.

Прилог: Модел упитника за вредновање *педагошког рада наставника*

1. општи део (који попуњава Школа: студијски програм; назив предмета; датум вредновања; презиме и име наставника)
2. део, општи подаци о студенту: пол;
Уписана година студија; Статус на студијама; досадашња просечна оцена;
Код овог наставника присуствовао сам:
а) на свим часовима, б) на већини часова, ц) око половине часова,
д) на неколико часова.
3. део: тврдње:
 1. Наставник излаже јасно и разумљиво
 2. Наставник излаже прегледно и истиче најбитније.
 3. Наставник излаже одговарајућим темпом током наставе.
 4. Наставник долази на час добро припремљен.
 5. Наставник држи наставу у договореним терминима и без кашњења.
 6. Наставник подстиче укључивање и учествовање студената у настави.
 7. Наставник даје корисне информације о раду студената (након семинарских радова, вежби, активности на часу.
 8. Наставник одговара на студентска питања и воид рачуна о студентским коментарима.
 9. Досадашње оцене код овог наставника у оквиру овог предмета одговарају мом показаном знању.

Методологија добијања података биће уређена тако да студент не буде у позицији да трпи консеквенце због изречених процена.

Подаци добијени у процесу провере квалитета морају бити доступни свим заинтересованима са Високе струковне васпитачке школе (да се програми квалитативно анализирају и евентуално ревидирају кроз годишње извештаје, чији је обавезан део и студентска евалуација).

Планиране евалуације су цикличне, тако да следе циклусе студијских програма.

Даље су приказане четири основне фазе неопходне за обезбеђење и контролу квалитета наставног процеса:

1. Дефинисање исхода учења и процена студентског оптерећења.

Професор у овој фази треба да дефинише исходе учења за предмет, као и да процени колико ће времена у сатима рада бити потребно просечном студенту да постигне дефинисане исходе учења. На основу процене студентског оптерећења се одређује број кредита за дати предмет/курс.

2. Планирање наставе

Професор у овој фази планира наставне методе којима треба да најефикасније могуће постигне дефинисане исходе учења уз предвиђено оптерећење студента.

3. Евалуација

Уз помоћ анонимне анкете која се додељује студенту након положеног испита тј. обављених свих обавеза везаних за предмет, студенти процењују колико им је сати рада било потребно за сваку од активности предвиђених курсом и да ли су унапред дефинисани исходи учења били реално одређени. На основу анализе одговора долази се до оптерећења типичног студента за дати предмет.

4. Прилагођавање

Уколико се на основу резултата евалуације утврди да су студенти били преоптерећени или, пак, били премало оптерећени врши се једна од следећих промена:

- Мења се број кредита за дати предмет;
- Број кредита остаје исти с тим што се онда морају променити исходи учења који су били преамбициозни или се мора променити наставни метод тако да студенти исте исходе учења постигну за мање времена.

Самовредновање је саставни део политике обезбеђења квалитета (и врши се сваке треће године).

Циљеви самовредновања су: побољшање квалитета наставног процеса, студијских програма и услова рада.

Извештај о самовредновању Школе садржи следеће:

- Извештај о организацији студијских програма и доказе о унапређењу наставе;
- Извештај о раду наставника и сарадника (са освртом на њихову компетентност);
- Извештај о раду са студентима;
- Извештај о реализацији пројеката;
- Извештај о сарадњи са другим школама и институцијама;
- Извештај о студентској евалуацији;
- Извештај о самоевалуацији запослених;
- Извештај о раду студентске службе и осталих административних служби;
- Извештај о раду издавачке делатности;
- Извештај о раду библиотеке;
- Извештај о раду финансијске службе.

Послови и задаци, динамика и носиоци самовредновања одређени су Правилником о самовредновању Високе струковне васпитачке школе.

Стандардизација обима, форме и поступака стручне рецензије одређени су Правилником о уџбеницима Високе струковне васпитачке школе.

6.3. Сарадња са другим васпитно-образовним институцијама

И даље ће се, као и претходних година, значајна пажња посвећивати сарадњи са другим институцијама, у земљи и иностранству. У нашој земљи до сада смо добре стручне контакте имала са Институтом за педагошка истраживања у Београду. И ове године планира се да се ова сарадња одвија истим смером на подручју издавачке делатности и на истраживачким пројектима. Такође ће се радити на синхронизацији садржаја обе институције.

Филозофски факултети у Новом Саду и Београду, односно катедре за педагогију на овим факултетима биће и у наредном периоду наши сарадници. Укључивање професора са ових катедара у наш стручни скуп посвећен даровитима један је од видова сарадње, као и обрнуто.

Више (убудуће високе струковне) васпитачке школе и Учитељски факултети су институције са којима ће бити настављена сарадња и у овој години.

Од иностраних институција планира се наставак сарадње са Универзитетима »Тибискус« из Темишвара и »Василе Голдиш« из Арада. У оквиру ове сарадње и даље се планира објављивање заједничких зборника радова са стручних скупова, размена студената, професора, организовање предавања, укључивање у научно-стручне скупове, промоције књига и сл.

Такође, биће настављена сарадња са колегама из Словеније, Хрватске, Македоније, Републике Српске, која је до сада најинтензивнија била приликом организовања међународних округлих столова на тему даровитости, који се већ 12 година одржавају у Вршцу. Наставиће се и даље са праксом организовања предавања визитинг професора, како наших професора у поменути државама, тако и њихових професора код нас.

6.4. Јавност у раду

Рад Високе струковне васпитачке школе је јаван.

Запослени и студенти имају право да буду информисани о раду органа Високе струковне васпитачке школе.

Јавност рада Високе струковне васпитачке школе обезбедиће се на следећи начин:

- Седнице органа Високе струковне васпитачке школе су јавне и на њима могу присуствовати запослени и студенти. Материјали и дневни ред за седнице су доступни свим запосленима на Високој струковној васпитачкој школи. Дневни ред, одлуке и општи акти за седнице објављују се на огласној табли;
- Јавност се постиже оглашавањем на интернет страницама Високе струковне васпитачке школе, саопштењима, изјавама и интервјуима директора, заменика директора, секретара;
- Доступношћу планова и програма, извештаја о раду Школе;
- Постојањем огласних табли;
- Издавањем редовних и посебних публикација (лична карта Школе, информатор за студенте, зборници са одржаних стручних скупова..).

6.5. Студенти

6.5.1. Упис студената

Висока струковна васпитачка школа у Вршцу објављује конкурс за упис на студије.

Конкурс за упис студената у прву годину основних студија спроводи конкурсна комисија.

Конкурс садржи број студената за студијски програм који се организује на Високој струковној васпитачкој школи, услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, висину школарине коју плаћају самофинансирајући студенти и начин и рокове за подношење жалби на утврђени редослед кандидата.

Према претходној организацији и капацитетима (кадровским, просторним, техничким и другим), као и према досадашњем заинтересованом броју кандидата и анализи садашњег стања на тржишту рада и пројекцијама будућих потреба за овим занимањем, сматра се реалним да се предложени наставни план Високе струковне васпитачке школе односи на следећи број студената уписаних у прву годину студија:

- 100 студената

а) одељење на српском наставном језику: 50 студената на терет буџета и 30 самофинансирајућих

б) одељење на румунском наставном језику: 10 студената на терет буџета и 10 самофинансирајућих

Рангирање и упис кандидата

У прву годину студија може се уписати лице које има средње образовање у четворогодишњем трајању.

Кандидат који конкурише за упис на прву годину студија подлеже провери говорних, музичких и физичких способности. Резултати провере говорних, музичких и физичких способности су елиминаторног карактера.

Кандидати који су задовољили на провери говорних, музичких и физичких способности полажу пријемни испит из српског језика и књижевности, опште информисаности и познавању правила лепог понашања.

Редослед кандидата за упис у прву годину студија утврђује се на основу општег успеха постигнутом у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту и испиту за проверу говорних, музичких и физичких способности. На основу претходног мерила, саставља се ранг листа пријављених кандидата, објављује и доставља надлежној институцији.

6.5.2. Студенски парламент

На Високој струковној васпитачкој школи у Вршцу у складу са Законом о високом образовању, као главни вид студентског организовања биће формиран Студентски парламент.

Студентски парламент је званично тело које ће се бавити студентским питањима и спроводити све акције студената, као што су акције везане за наставу, студентски стандард, стручне праксе, екскурзије, окупљања и слично.

Студентски парламент броји најмање 11 чланова. Његов састав се одређује на изборима, састављен је од студената свих година студија тако што студенти гласају за кандидате своје године. Сваки студент Високе струковне васпитачке

школе имаће право да гласа, као и да се кандидује за посланика Студентског парламента. Начин и поступак избора студентског парламента утврђују се општим актом Установе, а ближе се одређује посебним правилником који доноси студентски парламента. Седиште студентског парламента налазиће се у Високој струковној васпитачкој школи у Вршцу, тако да ће наведена Установа обезбедити простор и потребне услове за рад студентског парламента. Финансирање студентског парламента биће регулисано у складу са Законом о високом образовању (из средстава предвиђених буџетом, износом од 5% из укупног износа средстава које студенти уплаћују Установи, из средстава која се остварују радом задужбина и легата, од поклона, донација и прилога и из других извора у складу са законом).

Студентски парламента Високе струковне васпитачке школе у Вршцу имаће следеће надлежности:

- усвајање општих аката о свом раду,
- бирање и разрешавање представника студената у органима високошколске установе у складу са статутом установе,
- учествовање у самоевалуацији високошколске установе,
- обављање активности које се односе на осигурање и оцену квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу и оцену ефикасности студија, утврђивање броја ЕСПБ бодова, заштиту права студената и унапређење студентског стандарда,
- предлаже кандидата за студента продекана и покреће поступак за разрешење студента продекана,
- покретање иницијатива за доношење или промену прописа од интереса за студенте,
- усвајање годишњег плана и програма активности студентског парламента и усвајање извештаја о свом раду,
- организује и спроводи програме ваннаставних активности студената,
- учествује у остваривању студентске међууниверзитетске и међународне сарадње,
- одлучивање о финансијском пословању студентског парламента и усвајање финансијског извештаја,
- обављање других активности у складу са законом и општим актима високошколске установе.

Ради остваривања заједничких интереса студената као партнера у процесу високог образовања, представници студентског парламента Високе струковне васпитачке школе у Вршцу имају право да се укључе у рад Студентске конференције универзитета коју чине по два представника студентских парламената и један студент са хендикепом.

Рад студентског парламента је јаван.

7. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМИ

7.1. Образложење наставног плана и исходишта студијских програма

Суштинске одреднице којима смо се водили у изради новог наставног плана за студије васпитача су следеће:

- стварање флексибилног оквира за креирање сопственог програма студија (могућност избора предмета);
- у складу са савременим, конструктивистичким схватањима у високошколској дидактици, настојали смо да број часова које ће студенти проводити на вежбама буде већи од броја часова предавања у односу на досадашње планове, како би студенти били што активнији и тиме значајније утицали на своје стручно самоизграђивање и припремање за будући позив;
- због праћења трендова у савременом образовању (у складу са Болоњском декларацијом), наставни предмети у студијском плану су једносеместрални, након чега ће следити испити – тиме се тежи повећању ангажовања студената током студија, а такође омогућује студентима да чешће добијају повратне информације о свом раду, напредовању и успеху;
- због настојања да студенти буду једнако оптерећени, сваки семестар носи 30 ЕЦТС бодова, а број часова активне наставе је у просеку 20 по семестру (у 40-часовној недељи);
- студентима су на располагању изборни предмети. У школи ће се организовати годишње презентације професора, садржаја и литературе предвиђене предметом, као и облика и стратегија учења и поучавања и на основу ових презентација студенти ће се опредељивати за поједине изборне предмете. Водиће се рачуна о економској оправданости држања наставе из одређеног предмета, тако да број студената заинтересованих за неки изборни предмет не буде мањи од 15.
- настојали смо да однос теорије и праксе буде такав да се пракса континуирано повећава из семестра у семестар;
- однос општих и стручних предмета, као и обавезних и изборних, је у складу са наведеном наставном филозофијом и истакнутим циљевима струковних студија за васпитаче;

Наведене одреднице произилазе из чињенице да постоје бројни разлози због којих је потребно квалитетније образовање будућих васпитача и „ширење“ спектра њихових компетенција. Досадашњи програми обуке на васпитачким школама оцењени су, углавном, као застарели, са врло мало иновативних модела обуке. Прилагођавање новим захтевима модерног образовног система намеће потребу за осавремењивањем система и садржаја њиховог образовања на високошколском нивоу, што би се одразило и на повећање ефикасности васпитно-образовног рада са предшколском децом. Не треба посебно истицати да од компетенција васпитача зависи да ли ће и у којој мери деца развијати своје компетенције неопходне за живот у савременој цивилизацији.

Поред осталог, општом структуром студијских програма тежи се подстицању професионалне аутономије и рефлексивне праксе будућих васпитача. Они треба да

стекну знања, изграде ставове и практичне способности који ће им омогућити да се стално стручно усавршавају и самоусавршавају, прилагођавајући се различитим условима и променама, уз коришћење разних извора знања, метода и средстава.

Циљеви савремене високошколске наставе данас се изражавају захтевима за партиципативним образовањем које подразумева активно укључивање студената и измењеним улогама њихових наставника у наставном процесу, чиме се утиче на потпунији развој њихових стручних компетенција. То захтева значајније промене начина рада на нашим високошколским установама у правцу интензивније интеракције, истраживачког рада, менторског вођења, тимског рада, сарадње међу студентима, рада на пројектима, мултидисциплинарне и интердисциплинарна размене и сл. Тиме би се омогућио развој базичних компетенција код студената – способности учења, комуникације, знања и вештина потребних за решавање проблема. Потпору за грађење општег и професионалног образовања васпитача, по мишљењу савремених педагога, представљају следеће основне способности: знати, деловати, вредновати, комуницирати и међусобно се разумети. То значи да обука оних који ће васпитавати друге мора код њих развијати вишедимензионалне компетенције – способности самоорганизације, делотворности, кооперације, споразумевања, решавања проблема, целовитог приступа. Тиме се доприноси компетентности појединца као индивидуалном, интерперсоналном и социјалном својству. Оваквим приступом се превазилазе једнодимензионалне образовне компетенције које се заснивају само на знањима.

Прихватање и имплементација Болоњске декларације подразумева осавремењавање организације високошколског образовања, промене програмских садржаја, као и промене у начина рада. Наглашава се потреба стварања стимулативних и флексибилних образовних ситуација, креативног и истраживачког рада, проблемских ситуација, интеракције и сарадње међу студентима, менторског вођења.

Будући васпитачи морају стицати знања о феноменима који до сада нису били заступљени у њиховој обуци: вођење ефикасне педагошке комуникације, у интерактивном учењу, у инструисању ученика за учење учења (у оквиру кога је и издавајање битног од небитног), иновацијама у васпитно-образовном раду итд. То значи да се, приликом разматрања питања потребних компетенција оних који ће васпитавати друге, мора водити рачуна да су **полазне основе** нових педагошких приступа **конструктивистичка метатеорија и развојно-хуманистичка оријентација** која почива на узајамном, интерактивном односу појединаца – заједница. Конструктивистичка дидактика наглашава значај социјалне интеракције, комуникације, савремених медија и самосталног конструисања знања. Зато је битно да начини комуникација у високошколској настави омогућују моделе социјалне интеракције и оптималне нивое функционисања студената у групи. Најважнија импликација комуникативног приступа у настави била би да се студентима (будућим васпитачима) омогући да досегну своје метакогнитивне способности које ће користити у ефикаснијим стратегијама стицања знања – метакогнитивно знање и свест о себи, познавање својих способности, мотива, интереса, стратегија учења, процедурално знање о когницији.

Образовање будућих васпитача у великој мери зависи од специфичности педагошког позива, његове комплексности, друштвене вредности, лепоте, племенитости. Не сме се превидети чињеница да се васпитање за педагошки позив не исцрпљује усвајањем знања појединих педагошких дисциплина, већ да васпитачи стечена знања треба критички да проверавају и потврђују у сопственој педагошкој пракси.

На Високој струковној васпитачкој школи у Вршцу, васпитачи ће стицати вишедимензионалне компетенције, пре свега педагошке. Оне, у ширем смислу, подразумевају познавање целокупног васпитно-образовног процеса (познавање природе педагошко-психолошких процеса у вртићу, планирање и програмирање васпитно-образовног рада, дефинисање васпитно-образовних циљева и задатака,

дидактичке основе рада у васпитно-образовном процесу, познавање и бирање адекватне методичке апаратуре за остваривање васпитно-образовних циљева (облика, метода, средстава), избор васпитно-образовних активности и ситуација, примена образовне и информатичке технологије, увођење иновација, познавање развоја и праћење напредовања деце, вредновање васпитно-образовног рада (формативна и сумативна евалуација), познавање односа родитељи – вртић – школа итд.).

Осим тога, неопходно је да стекну педагошке компетенције у ужем смислу које се односе на васпитни стил. Ове компетенције су уско повезане са компетенцијама у подручју међуљудских односа јер савремена педагогија посматра васпитни процес као комуникативно делање, а савремена комуникацијска парадигма анализира човека и васпитање у пољу интеракције.

Данас се васпитни стил објашњава начинима интелектуалне и емоционалне комуникације, или као интеракција дидактичких и васпитних компетенција којима се креира социо-емоционална клима. Савремени васпитно-образовни рад подразумева двосмерну и вишесмерну комуникацију, интензивнију интеракцију, сарадњу, разговор као методу васпитања, стваралачки приступ учењу итд. Креативнији облици учења омогућају да се реализује и развојна функција вртића и учења као суштинског фактора развоја личности детета.

Васпитачи морају бити добро оспособљени за улоге педагошких водитеља, чији се извори моћи пре свега налазе у њиховим педагошким компетенцијама. Креативне особине вође, које треба да науче током свог образовања, представљају основу за развијање дечијег стваралачког изражавања.

Савремена педагогија пропагира демократски начин руковођења јер се сматра најповољнијим за подстицање целокупног развоја деце. На развијање педагошких компетенција будућих васпитача, током припремања за свој позив, утиче указивање на предности демократског, недирективног стила понашања и васпитања који се испољава кроз позитиван емотивни однос према деци, кроз комуникацију која се заснива на похвалама и охрабрењима од стране одраслих, кроз већи степен флексибилности и уважавања индивидуалности код деце итд. Васпитачи морају бити свесни важности својих улога у креирању подстицајне атмосфере, као и значаја остваривања добрих интерперсоналних односа и позитивних интеракција (вршњачких и оних у којима и они учествују). Припремање васпитача за будући позив подразумева развијање свести код њих да је потребан баланс између вербалне, невербалне и посредне комуникације.

Настојања да се развију компетенције потребне за живот у 21. веку намећу потребу да, образовањем на Високој струковној васпитачкој школи, васпитачи развијају бројне педагошке компетенције, односно да се оспособљавају за нове улоге: дизајнера програма и средине у којој деца бораве, организатора педагошке климе у којој се развој деце ненасилно подстиче одговарајућим когнитивним, афективним и психомоторичким изазовима, креатора педагошко-стваралачких ситуација, стручних водитеља и посредника целовитог развоја деце, програмера индивидуалног напредовања сваког детета, организатора проблемског и стваралачког учења, инспиратора радозналости и креативности, посматрача и усмеривача дечијег развоја, партнера који подстичу отворену, равноправну комуникацију и интеракцију, истраживача, аналитичара свог и дечијег рада, педагошког водитеља комуникацијског процеса, покретача креативних истраживачких активности деце, инспиратора стицања нових знања и умења, менаџера информација, креатора тимске климе, планера целоживотног учења деце, модела и инспиратора квалитета које треба изградити код деце (критичко и креативно мишљење, решавање проблема, дугорочно учење, уважавање разлика итд.), иницијатора сарадње са родитељима, иноватора сопствених знања, навика и умења, иницијатора промена, евалуатора васпитних ефеката и др. Тежи се развијању што флексибилнијих педагошких компетенција, јер време у коме живимо захтева од васпитача да буду припремљени за различите неизвесне

ситуације и за прилагођавање променама. Педагошки компетентан васпитач у свакој ситуацији треба да зна шта, како и зашто треба да ради – шта организовати, усмеравати, предлагати, мотивисати, координирати, нудити; како радити: поступно, одмерено, стрпљиво итд.; зашто: да би се дошло до нових сазнања и остварили зацртани циљеви.

Залажемо се, дакле, за нове студијске програме у образовању будућих васпитача на Високој струковној васпитачкој школи који ће ићи у сусрет педагошким компетенцијама у складу са савременим научним сазнањима и трендовима. Њихова основа је **хуманистички приступ васпитно-образовном процесу**, као и **конструктивистичко-интеракцијска концепција учења**. Потребно је код свих који ће васпитавати децу у вртићима развијати одговорност за професионални рад – притом, њих треба навикавати да непрестано трагају за најделотворнијим начинима рада. Да би били оспособљени за то, они морају добро знати и разумети различите филозофске, социолошке, психолошке, педагошке теорије, општу и посебне методике васпитно-образовног рада, методологију истраживања итд. Из ове „теоријске лепезе“, они ће, под условом да се активно и критички односе према знању и информацијама, стварати своју теоријску подлогу и „претакати“ научна сазнања у **практичне поступке**. На тај начин ће се **оспособљавати за примену модерних интерактивних, кооперативних, радионичких и других метода, организационих облика и начина рада**, уз уважавање децијих потреба, могућности, права и интересовања. Тиме се тежи **формирању рефлексивних практичара** којима ће евалуација бити саставни део свакодневне праксе. Они ће схватати предности индиректног вођења и усмеравања, које допушта детету да само гради своју личност (у складу са својим могућностима), налази сопствени ритам, само одлучује, решава конфликте путем комуникације, постаје независно. Њихов стил васпитања зависиће од формиране васпитне филозофије и контекста у коме се васпитни процес одвија. Такође, васпитаче треба оспособити за рад (технике комуницирања) у малим групама које размењују информације из сличних подручја интереса, формирати код њих сараднички дух, узајамно поштовање и сл. Дакле, желимо код њих **развити способности и вештине које у новије време добијају на значају**: вештине комуницирања, управљања знањима и искуствима деце стваралачким педагошким вођењем, сарадња у раду у групи, умешност у тимском раду, уз неопходне компјутерске и техничке вештине и оспособљеност за коришћење средстава масовних комуникација. Очигледно је да је развој педагошких компетенција васпитача уско повезан са развојем њихових когнитивних, социјалних, емоционалних и радно-акционих компетенција, као и њихових естетских и моралних димензија.

У програмима за оспособљавање васпитача на Високој струковној васпитачкој школи, поред општеобразовних предмета, који су повезани са струком, **доминантно место припада педагошко-психолошким и методичким предметима** (стицање знања о психофизичким карактеристикама деце, когнитивним и афективним процесима, јачању васпитног рада, методама и техникама ефикасног учења, теоријама курикулума, истраживачким методама у васпитању, стваралачком учењу, комуникацији, припремању деце за доживотно образовање итд.), **као и педагошкој пракси** (изузетно важан део оспособљавања васпитача је њихово учење на основу посматрања искуснијих колега током хоспитовања, као и активно учешће на самосталној пракси). Обука васпитача на Високој струковној васпитачкој школи тако је конципирана да ће утицати на њихово квалитетно образовање и васпитање, на интелектуални и морални развој, као и на развој њиховог личног и социјалног идентитета.

7.2. Структура студијског програма

| Струковни васпитач | | | | | |
|--|------------|--|------|--------------------------------|-----------|
| Р.б | Шиф. Пред. | Назив предмета | Сем. | Број часова | ЕСПБ |
| ПРВА ГОДИНА | | | | | |
| Први семестар | | | | | |
| 1. | 01ОПЕ | Општа педагогија | 1 | 3+0+0 | 6 |
| 2. | 02СТЈ | Страни језик | 1 | 0+0+6 | 5 |
| 3. | 03МАЈ | Матерњи језик | 1 | 3+1+1 | 6 |
| 4. | 04РПС | Развојна психологија са елементима педагошке психологије | 1 | 4+0+0 | 6 |
| 5. | 05ФИБ | Филозофија васпитања | 1 | 2+0+0 | 5 |
| | | Пракса 1 | 1 | 0+0+1 | 2 |
| Укупно часова активне наставе први семестар | | | | 21 | |
| | | | | Укупно ЕСПБ | 30 |
| Други семестар | | | | | |
| 1. | 06МВО | Методика васпитно-образовног рада | 2 | 4+0+2 | 8 |
| 2. | 07ПОП | Породична педагогија | 2 | 2+0+0 | 5 |
| 3. | 08ИНП | Информатички практикум | 2 | 0+0+4 | 5 |
| | | Изборни предмет (бирају се 2) | | | 10 |
| 4. | 09ПРР | Примењена развојна психологија - практикум | 2 | 0+1+2 | 5 |
| 5. | 10ФИК | Филозофија културе | 2 | 2+0+1 | 5 |
| 6. | 11ИСЦ | Историја цивилизације | 2 | 2+0+1 | 5 |
| | | Пракса 2 | 2 | 0+0+1 | 2 |
| Укупно часова активне наставе други семестар | | | | 19 | |
| | | | | Укупно ЕСПБ | 30 |
| | | | | Укупно ЕСПБ прва година | 60 |

| Струковни васпитач | | | | | |
|--|------------|--|------|-------------|-----------|
| Р.бр. | Шиф. пред. | Назив предмета | Сем. | Број часова | ЕСПБ |
| ДРУГА ГОДИНА | | | | | |
| Трећи семестар | | | | | |
| 1. | 12ППП | Предшколска педагогија | 3 | 4+0+2 | 7 |
| 2. | 13МПМ1 | Методика почетних математичких појмова 1 | 3 | 2+0+0 | 5 |
| 3. | 14ПФВ | Практикум из физичког васпитања | 3 | 0+0+2 | 4 |
| 4. | 15ЕКН | Европски контекст националних култура | 3 | 4+0+1 | 6 |
| 5. | 16ПАВ | Примена АВ средстава у вртићу | 3 | 0+0+2 | 4 |
| | | Пракса 3 | 3 | 0+0+3 | 4 |
| Укупно часова активне наставе трећи семестар | | | | 20 | 30 |
| Четврти семестар | | | | | |
| 1. | 17МПМ2 | Методика почетних математичких појмова 2 | 4 | 0+0+1 | 5 |
| 2. | 18КЊД | Књижевност за децу | 4 | 3+1+1 | 6 |
| 3. | 19ВИП | Вокално-инструментални практикум | 4 | 0+0+3 | 5 |
| | | Изборни предмет (бирају се 2) | | | 10 |
| 4. | 20РДП | Рад са децом са посебним потребама - практикум | 4 | 0+1+2 | 5 |
| 5. | 21КГО | Култура говора | 4 | 2+0+1 | 5 |
| 6. | 22ЕВП | Етика васпитачког позива | 4 | 2+0+1 | 5 |
| 7. | 23ПДО | Педагошка документација | 4 | 0+1+2 | 5 |
| | | Пракса 4 | 4 | 0+0+5 | 4 |
| Укупно часова активне наставе четврти семестар | | | | 20 | 30 |
| Укупно ЕСПБ друга година | | | | | 60 |

| Струковни васпитач | | | | | |
|--|------------|--------------------------------------|------|-------------|-----------|
| Р.бр. | Шиф. пред. | Назив предмета | Сем. | Број часова | ЕСПБ |
| ТРЕЋА ГОДИНА | | | | | |
| Пети семестар | | | | | |
| 1. | 24МРГ1 | Методика развоја говора 1 | 5 | 3+0+1 | 5 |
| 2. | 25МФВ1 | Методика физичког васпитања 1 | 5 | 3+0+1 | 5 |
| 3. | 26МУО1 | Методика упознавања околине 1 | 5 | 3+0+0 | 5 |
| 4. | 27ММВ1 | Методика музичког васпитања 1 | 5 | 3+0+0 | 5 |
| 5. | 28МЛВ1 | Методика ликовног васпитања 1 | 5 | 2+0+2 | 5 |
| | | Пракса 5 | 5 | 0+0+2 | 5 |
| Укупно часова активне наставе пети семестар | | | | 20 | 30 |
| Шести семестар | | | | | |
| 1. | 29МРГ2 | Методика развоја говора 2 | 6 | 0+0+2 | 3 |
| 2. | 30МФВ2 | Методика физичког васпитања 2 | 6 | 0+0+2 | 3 |
| 3. | 31МУО2 | Методика упознавања околине 2 | 6 | 0+0+2 | 3 |
| 4. | 32ММВ2 | Методика музичког васпитања 2 | 6 | 0+0+2 | 3 |
| | | Дипломски рад | 6 | 0+4+0 | 4 |
| | | Изборни предмет (бирају се 2) | 6 | | 10 |
| 5. | 33ФКЦ | Француска култура и цивилизација | 6 | 0+0+2 | 5 |
| 6. | 34РВО | Рачунари у васпитно-образовном раду | 6 | 0+0+2 | 5 |
| 7. | 35ДСУ | Дечја субкултура | 6 | 0+0+2 | 5 |
| 8. | 36ХОР | Хор | 6 | 0+0+2 | 5 |
| | | Пракса 6 | 6 | 0+0+4 | 4 |
| Укупно часова активне наставе шести семестар | | | | 20 | 30 |
| Укупно ЕСПБ друга година | | | | | 60 |

=====

7.3. Студијски програми

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|---------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ОПШТА ПЕДАГОГИЈА | | | Шифра: 01ОПЕ |
| Наставник: Проф. др Грозданка Гојков | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 6 | | | |
| Услов: Нема | | | |
| Циљ предмета: Студенти треба да усвоје стручну педагошку терминологију; да се упознају са основним педагошким појмовима и феноменима; да се оспособе за критичко промишљање о основним питањима васпитања као феномена и праксе; да се упознају са филозофским, социјалним, психолошким и другим димензијама васпитања, као индивидуалног и друштвеног процеса. Оспособљавање студената за разумевање и примену достигнућа педагошке науке, стицање знања о педагошким идејама, теоријама и концепцијама, смисла и суштине васпитања. Омогућавање критичког увида у савремене концепције васпитања. Оспособљавање студената за критичко сагледавање и процењивање педагошких теорија, за самостално суђење и закључивање и успешну одбрану сопствених погледа и ставова. | | | |
| Исход предмета: Усвајање стручне педагошке терминологије; оспособљавање за критичко промишљање о основним питањима васпитања као феномена и праксе; упознавање са филозофским, социјалним, психолошким и другим димензијама васпитања, као индивидуалног и друштвеног процеса. Упознавање студената са основним педагошким појмовима и феноменима. Оспособљеност студената за разумевање и примену достигнућа педагошке науке, стицање знања о педагошким идејама, теоријама и концепцијама, смисла и суштине васпитања. Оспособљеност студената за критичко сагледавање и процењивање педагошких теорија, за самостално суђење и закључивање и успешну одбрану сопствених погледа и ставова. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Порекло, корени и извори васпитања. Васпитање као друштвена и људска делатност. Основни и други педагошки појмови – категорије. Однос васпитања и образовања. Педагогија као наука о васпитању. Настанак и развој педагошке мисли. Епистемолошки проблеми педагогије. Однос педагошке теорије и васпитне праксе. Педагогија у систему друштвених и хуманистичких наука и однос према другим наукама. Могућности и границе васпитања. Педагошке теорије развоја личности. Циљ и задаци васпитања. Методолошки проблеми одређивања циља васпитања. Конкретизација циља васпитања. | | | |
| Обавезна литература: Грандић, Р., <i>Увод у педагогију</i> , Нови Сад, 2004; Поткоњак, Н., <i>XX век: ни «век детета» ни век педагогије</i> , Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад и Педагошко друштво Републике Српске, Бања Лука, 2003. Група аутора., <i>Педагошки лексикон</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1996; <i>Педагошка енциклопедија I, II</i> , Ред. Поткоњак, Н., Шимлеша, П., Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1989. Допунска литература: Кнежевић-Флорић, О., <i>Праскозорје цивилизације и васпитање</i> , Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад, 2000; Суходолски, Б., <i>Три педагогије</i> , Дуга, Београд, 1974; Гиесецке, Х., <i>Увод у педагогију</i> , Едука, Загреб, 1995. <i>Зборници бр. 6, 7, 8, 9 и 10 (одабрана поглавља)</i> , Виша школа за образовање васпитача, Вршац. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 3 | Практична настава: 0 | |
| Методe извођења наставе: Предавања се одвијају у виду активне студентске радионице; академско излагање, образлагање са реторичким питањима, шематско приказивање структуре садржаја, самоорганизовано и интерактивно учење; расправа на унапред најављену тему; образлагање ставова у расправи | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | 30 |
| практична настава | - | усмени испит | 30 |
| колоквијум-и | 30 | | |
| семинар-и | - | | |

Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК | | Шифра: 02ЕНЈ | |
| Наставник: Јелена Пртљага | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: четворогодишње средњошколско образовање | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да савладају нижи средњи ниво знања страног језика и освеже, продубе и унапреде општу језичку компетенцију у оквиру четири језичке вештине (читање и слушање с разумевањем, писање и говор); | | | |
| Исход предмета Савладан нижи средњи ниво знања страног језика, продубљена и унапређена општа језичка компетенција у оквиру четири језичке вештине (читање и слушање с разумевањем, писање и говор); | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> У склопу курса развијају се све четири језичке вештине (читање са разумевањем, слушање са разумевањем, говорење и писање), али се посебан акценат ставља на разумевање прочитаног текста, слушање с разумевањем и говор. Сечено знање основних граматичких структура и законитости (фонетика, морфологија - глаголски систем) се систематизује, продубљује и активно примењује. Тематика која се обрађује усмерена је на комуникацију у свакодневном животу. | | | |
| Обавезна литература: Redston, C. & Cunningham, G. (2005). <i>face2face</i> , Pre-intermediate Student's Book and Workbook, Cambridge: CUP; Murphy, R. (1995). <i>English Grammar in Use</i> . Oxford: OUP; Murphy, R. (1995). <i>English Grammar in Use. Supplementary Exercises</i> . Oxford: OUP. | | | |
| Допунска литература: Избор текстова из новина, књига и других публикација и сајтова на енглеском језику; Filipović, R. (1999) <i>Englesko-hrvatski rječnik</i> , Školska knjiga, Zagreb.; једнојезички речник по избору Swan, M. & Walter, C. (2003) <i>The Good Grammar Book</i> , Oxford: OUP. Web stranice: http://www.durand.ch/florence/anglais.html http://www.tlsbooks.com http://www.world-english.org ; Filipović, R. (1999) <i>Englesko-hrvatski rječnik</i> , Školska knjiga, Zagreb. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 6 | |
| Методe извођења наставе: Вежбе - комуникативна метода којом се развијају све четири језичке вештине, уз изражавање и образлагање сопственог мишљења на теме које окупирају савременог младог човека; илустрација, сучељавање мишљења, дискусија, излагање, игра улога. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | - |
| практична настава | 20 | усмени испит | 30 |
| колоквијуми | 40 | | |
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Назив предмета: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК | | Шифра: 02ФРЈ | |
| Наставник: мр Ђећилија Миклеу | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: четворогодишње средњошколско образовање | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да савладају нижи средњи ниво знања страног језика и освеже, продубе и унапреде општу језичку компетенцију у оквиру четири језичке вештине (читање и слушање с разумевањем, писање и говор); | | | |
| Исход предмета Савладан нижи средњи ниво знања страног језика и средњи ниво знања страног језика, продубљена и унапређена општа језичка компетенција у оквиру четири језичке вештине (читање и слушање с разумевањем, писање и говор). | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> У склопу курса развијају се све четири језичке вештине (читање са разумевањем, слушање са разумевањем, говорење и писање), али се посебан акценат ставља на разумевање прочитаног текста, слушање с разумевањем и говор. Сечено знање основних граматичких структура и законитости (фонетика, морфологија - глаголски систем) се систематизује, продубљује и активно примењује. Тематика која се обрађује усмерена је на комуникацију у свакодневном животу. Студенти свој вокабулар обогаћују лексичким јединицама и идиомима из свакодневног живота и употребљавају их у говору, уз постизање и неговање што квалитетнијег изговора. | | | |
| Основна литература: Кијаметовић, В. <i>Француски језик за прву и другу годину педагошке академије</i> ; <i>L'abilete auxkontes en groupe (Guide pratique de pedagogie- groupe d'Auteurs)</i> ; Драшковић, В. (2005). <i>Грамматика за основне и средње школе</i> ; Допунска литература: <i>Grammaire Larousse (1999)</i> ; француско-српски речник по избору | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 6 | |
| Методe извођења наставе Вежбе - комуникативна метода којом се развијају све четири језичке вештине, уз изражавање и образлагање сопственог мишљења на теме које окупирају савременог младог човека; илустрација, сучељавање мишљења, дискусија, излагање, игра улога. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | - |
| практична настава | 20 | усмени испит | 30 |
| колоквијум-и | 40 | | |

Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Назив предмета: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК | | Шифра: 02НЕЈ | |
| Наставник: мр Александра Гојков - Рајић | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: четворогодишње средњошколско образовање | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да савладају нижи средњи ниво знања страног језика и освеже, продубе и унапреде општу језичку компетенцију у оквиру четири језичке вештине (читање и слушање с разумевањем, писање и говор); | | | |
| Исход предмета Савладан нижи средњи ниво знања страног језика и средњи ниво знања немачког језика, продубљена и унапређена општа језичка компетенција у оквиру четири језичке вештине (читање и слушање с разумевањем, писање и говор). | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> У склопу курса развијају се све четири језичке вештине (читање са разумевањем, слушање са разумевањем, говорење и писање), али се посебан акценат ставља на разумевање прочитаног текста, слушање с разумевањем и говор. Сечено знање основних граматичких структура и законитости (фонетика, морфологија - глаголски систем) се систематизује, продубљује и активно примењује. Тематика која се обрађује усмерена је на комуникацију у свакодневном животу. Студенти свој вокабулар обогаћују лексичким јединицама и идиомима из свакодневног живота и употребљавају их у говору, уз постизање и неговање што квалитетнијег изговора. | | | |
| Основна литература: Dallaplaza, R.-M. I saradnici: <i>Tangram 1B, Deutsch als Fremdsprache</i> , Ismaning, 2002. Допунска литература: Ђукановић, Ј./Џилетић, З.: <i>Gramatika nemačkog jezika</i> , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1993; Марčетић, Т.: <i>Pregled gramatike njemačkoga jezika</i> , Školska knjiga, Zagreb; Ђукановић, Ј./Поповић В.: <i>Deutsches Übungsbuch I</i> , - gramatička vežbanja, Zavod za udž. i nastavna sredstva, Beograd, 1994. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 6 | |
| Методe извођења наставе: Вежбе - комуникативна метода којом се развијају све четири језичке вештине, уз изражавање и образлагање сопственог мишљења на теме које окупирају савременог младог човека; илустрација, сучељавање мишљења, дискусија, излагање, игра улога. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | - |
| практична настава | 20 | усмени испит | 30 |
| колоквијум-и | 40 | | |
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |

| | | | |
|--|------------------------|-----------------------------|-----------------------------|
| Назив предмета: РУСКИ ЈЕЗИК | | Шифра: 02РУЈ | |
| Наставник: др Тамара Горелова | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Нема их | | | |
| Циљ предмета | | | |
| <p>1. Студенти треба да развијају и усавршавају <i>комуникативно-говорну компетенцију</i> вербалном реализацијом говорних интенција и комуникативних задатака у интерсубјективним ситуацијама у свакодневном животу..</p> <p>2. Студенти развијају и усавршавају <i>језичку компетенцију</i> у процесу развоја свих облика говорне делатности.</p> <p>3. Студенти развијају и усавршавају <i>културну компетенцију</i>.</p> <p>Напомена: ниво наведених компетенција одређује се с обзиром <i>на ниво општег владања руским језиком</i> (у датом случају – ТБУ с појединачним елементима ТРКИ-1).</p> | | | |
| Исход предмета | | | |
| <p>1. Развијена <i>комуникативно-говорна компетенција</i></p> <p>2. Развијена <i>језичка компетенција</i> у процесу развоја свих облика говорне делатности.</p> <p>3. Развијена <i>културна компетенција</i>.</p> | | | |
| Садржај предмета | | | |
| <i>Практична настава</i> | | | |
| 1. Говорна компетенција | | | |
| Погледати одговарајући део програма "Руски језик 1,2" | | | |
| 1. Говорна компетенција | | | |
| <i>И. Слушање:</i> а) обим текста 300-400 речи, број понављања 2; б) обим дијалога 8-10 реплика, број понављања 2. | | | |
| <i>III. Читање.</i> Обим текста 600-700 речи. Време читања – 30 мин. | | | |
| <i>IIII. Писање.</i> Обим текста 400-500 речи (или 18-20 реченица). | | | |
| <i>IV. Говорење.</i> Обим текста 400-500 речи. | | | |
| 2. Језичка компетенција <i>II. Фонетика. II. Морфологија и формирање речи.</i> Систем промена (деклинација) именица, придева (значење и функције падежа). <i>III. Синтакса.</i> | | | |
| 3. Културна компетенција. Упознавање са начином живота савремене Русије на основу прочитаних текстова из уџбеника и разговора с наставником а у оквирима тематског градива предвиђеног програмом наставе руског језика. | | | |
| 1. Говорна компетенција "Руски језик 3,4" | | | |
| <i>И. Слушање.</i> Врста текста: опис, саопштавање, просуђивање и доказивање. Обим аудиотекста 1000-1500 речи. | | | |
| <i>III. Читање.</i> Аналитичко читање: обим приређеног стручног текста 400-450 речи. Време читања – 15-20 мин. Читање са општим разумевањем теме и садржаја: обим приређеног стручног текста 1000-1500 речи. Време читања – 30 мин. | | | |
| <i>IIII. Писање.</i> Обим текста – до 150 речи. | | | |
| <i>IV. Говорење.</i> Врста текста: опис, одређене стручне информације с елементима просуђивања и доказивања. Обим приређеног стручног текста за читање 400-450 речи, обим изговореног текста – 15-20 фраза. | | | |
| 2. Језичка компетенција | | | |
| <i>И. Фонетика.</i> Интонационо обележавање текста. | | | |
| <i>II. Морфологија и образовање речи.</i> Систем промена (деклинација) именица, придева (значење и функције падежа). Врсте заменица (одређене, лично-неодређене, негативне) и облици падежа. Дуге и кратке форме придева и њихова функција у реченици. Степени поређења придева са суфиксима <i>-аиш</i> , <i>-еиш</i> . Глаголи: глаголи кретања са префиксима. Глаголски придеве и глаголски прилози. | | | |
| <i>III. Синтакса.</i> | | | |
| 3. Културна компетенција. Упознавање са начином живота савремене Русије на основу прочитаних текстова из уџбеника и разговора с наставником а у оквирима тематског градива предвиђеног програмом наставе руског језика као и на основу школске аудио-визуелне продукције. | | | |
| Основна литература: | | | |
| 1. Аникина М.Н. Лестница: Учебник-книга по руском језику. – М.: Рус. јз., 2003. | | | |
| 2. Аникина М.Н., Дворянинова И.К. Лестница. Практикум. – М.: Рус. јз., 2004. | | | |
| 3. Руско-српски речник / у ред. Б. Станковића. – Нови Сад : Матица српска; Москва: Руски језик, 1998. | | | |
| 4. Толстой И.И. Сербскохрватско-руски речник. – М.: Рус. јз., (више издања). | | | |
| 5. Било који руско-српски, односно српско-руски речник с општом лексиком (број речи до 20 000). | | | |
| Допунска литература: Гошовић Б. Руска граматика у поређењу са српскохрватском. - Сарајево, Светлост, 1988. | | | |
| Број часова | активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 6 |
| Методе извођења наставе: Вежбе - комуникативна метода којом се развијају све четири језичке вештине, уз изражавање и образлагање сопственог мишљења на теме које окупирају савременог младог човека; илустрација, сучељавање мишљења, дискусија, излагање, игра улога. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | - |
| практична настава | 20 | усмени испит | 30 |
| колоквијуми | 40 | | |
| семинар-и | - | | |
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |

| | | | |
|---|-------|-----------------------------|-----------------------------|
| Назив предмета: МАТЕРЊИ ЈЕЗИК | | Шифра: 03МАЈ | |
| Наставник: Проф. др Стеван Константиновић | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 6 | | | |
| Услов: Нема. | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да компетентно овладавају правописом, фонетиком и морфологијом српског књижевног језика; студенти треба да упознају лексикологију и синтаксу српског књижевног језика и стекну компетенцију самосталне лексиколошке и синтаксичке анализе текстова. Студенти стичу знање о појму књижевности за децу. Упознају родове и врсте књиж. за децу, њен специфичан израз и писце. Студенти се оспособљавају да теоријски и практично овладају садржајима књижевности за децу. Оспособљавају се да на примерима књижевних дела подстичу децу на ослобађање властитих креативних потенцијала у обликовању прича, стихова, игроказа и сл. | | | |
| Исход предмета Компетентна овладаност правописом, фонетиком и морфологијом српског књижевног језика. Усвојена лексикологија и синтакса српског књижевног језика и развијена компетенција самосталне лексиколошке и синтаксичке анализе текстова. Формирана знања о појму књижевности за децу. Оспособљеност за теоријску и практичну примену садржаја књижевности за децу. Оспособљеност да се на примерима књижевних дела подстичу деца на ослобађање властитих креативних потенцијала у обликовању прича, стихова, игроказа и сл. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Писмо. Велико слово. Спојено и одвојено писање речи. Ијекавско и екавско књижевно наречје. Гласовне промене и односи гласова. Интерпункција. Скраћенице. Подела речи на крају реда. Комбиновање правописних знакова и видова текста или слога. Основни принципи уобличавања речи из класичних језика и друге интернационалне лексике. Прилагођено писање имена из страних живих језика(транскрипција). Место српског (народног и књижевног) језика на мапи језика, са елементима дијалекатске ситуације. Српски књижевни језик са елементима његове историје, раслојавања и граматичко-лексикографским инструментима нормирања језика и правописа. Гласови српског књижевног језика. Акустичке особине битне за фонолошки систем. Слог и подела речи на слоге. Фонема и глас. Прозодија (акцент и квантитет) књижевног језика. Гласовне алтернације. Асимилациони и дисимилациони процеси у фонетско-фонолошком систему. Покретни самогласници. Сонант j у књижевном језику (фонетски и фонолошки аспект). Појмови и термини лингвистичке анализе морфолошког система српског књижевног језика. Појмови и термини лексиколошке анализе лексике српског језика. Особености књижевности за децу. Усмена књижевност прилагођена децем узрасту. Писана књижевност за децу. Књижевни родови и врсте. Домаћи и страни писци. Сливнице. Садржајно-естетска анализа одабраних дела књижевности за децу. <i>Практична настава</i> Израда семинарског рада, израда есеја на задате теме, анализа изворних дела, саопштења, анализа семинарских радова, учешће у дискусији. | | | |
| Обавезна литература: Ж. Станојчић, Љ. Поповић: <i>Граматика српског језика</i> , ЗУНС, Београд, 2002; М. Стевановић: <i>Савремени српскохрватски језик</i> , Београд, 1966; Д. Петровић: <i>Фонетика</i> , Београд, 1996; Тихомир Петровић: <i>Историја српске књижевности за децу</i> , Врање, 2001; Воја Марјановић: <i>Књижевност за децу и младе, књ.1-3</i> , Београд, 2001; Стана Смиљковић: <i>Ауторска бајка</i> , Врање, 2000; Цвијетин Ристановић: <i>Српски пјесници за дјецу</i> , Бијељина, 1977; Владимир Миларић: <i>Време као играчка</i> , Нови Сад, 1967; Милан Пражић: <i>Трагом деचे песме</i> , Нови Сад, 1969; Воја Марјановић: <i>Деча књижевност у књижевној критици</i> , Београд, 1998. | | | |
| Број часова активне наставе | | Теоријска настава: 3 | Практична настава: 2 |
| Методе извођења наставе: Постављање питања након предавања или задатог текста, индивидуализација наставе на семинарима, самостално излагање, решавање задатака у групама, интерактивно учење, самоорганизовано учење, развијање класа, компарирање, откривање. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | - |
| практична настава | 15 | усмени испит | 30 |
| колоквијуми | 30 | | |
| семинарски рад | 15 | | |
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|---------------------|-----------------------------|
| Назив предмета: РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА СА ЕЛЕМЕНТИМА ПЕДАГОШКЕ ПСИХОЛОГИЈЕ | | Шифра: 04РПС | |
| Наставник: Проф. др Аурел Божин | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 6 | | | |
| Услов: Нема их | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да усвоје основне појмове из развојне психологије и стекну увид у стратегије и поступке прикупљања података у истраживањима појава развоја, као и у најважније теорије психичког развоја као предуслова за боље разумевање и организацију чињеница о развоју током животног циклуса. Студенти треба да усвоје основна знања о појединим аспектима развоја током животног циклуса и односу између развојне психологије и праксе. Упознавање и усвајање основних појмова из педагошке психологије и упознавање са теоријским приступима у овој психолошкој дисциплини као предуслова за стицање дубљег увида у облике и услове људског учења. | | | |
| Исход предмета Усвајање основних појмова из развојне психологије и стицање увида у стратегије и поступке прикупљања података у истраживањима појава развоја, као и у најважније теорије психичког развоја као предуслова за боље разумевање и организацију чињеница о развоју током животног циклуса. Стицање основних знања о појединим аспектима развоја током животног циклуса и односу између развојне психологије и праксе. Та знања треба да омогуће будућем васпитачу да боље разуме особености понашања на развојном ступњу на ком се налазе васпитаници, односно њихове родитеље или старатеље; себе и своје поступке као и своју улогу као представника одређеног друштва и културе у процесу социјализације деце. Развијање вештине критичког читања радова из ове дисциплине као и разматрања психолошких појава из развојне перспективе. Усвајање основних појмова из педагошке психологије и упознавање са теоријским приступима у овој психолошкој дисциплини као предуслова за стицање дубљег увида у облике и услове људског учења. Развијање, код студената, вештине критичког читања радова из ове дисциплине као и разматрања појава са којима се васпитачи сусрећу у свом раду из педагошко-психолошке перспективе. Разумевање значаја и проблема педагошко-психолошке дијагностике и евалуације као неопходног предуслова за постепено формирање сопственог стила дијагностиковања и евалуације. Упућеност у саветодавни рад и разумевање специфичности деце са посебним потребама. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> I – Општи део: 1) развојна психологија као психолошка дисциплина; 2) методе развојне психологије; 3) биолошке основе развоја; 4) култура, екологија и развој; 5) теорије и теоријски приступи у развојној психологији; 6) животињи циклус. II – Развој током животног циклуса: 1) пренатални развој и новорођенче (периоди пренаталног развоја; пренатални ризици и њихова превенција; рођење, новорођенче и почети афективног везивања); 2) прве две године живота (физички и когнитивни развој, развој личности и социјални развој); 3) рано (предшколско) детињство (физички и когнитивни развој, развој личности и социјални развој); 4) школско детињство (физички и когнитивни развој, развој личности и социјални развој); 5) адолесценција (физички и когнитивни развој, развој личности и социјални развој); 6) одрасло доба (физички и когнитивни развој, развој личности и социјални развој). III – Развојна психологија у пракси (примењена развојна психологија): 1) развојна дијагностика; 2) развојно саветовање; 3) подстицање развоја; 4) примарна и секундарна превенција развојних поремећаја; 5) Значај развојне психологије за васпитаче. IV – Педагошка психологија: 1) Предмет и задаци педагошке психологије; 2) Методи истраживања у педагошкој психологији; 3) Теоријски приступи у педагошкој психологији; 4) Учење и стицање знања (основни процеси учења; учење као активна обрада информација; решавање проблема); 5) Социјално-конструктивистички модел и фактори који утичу на процес подучавања-учења; 6) Контексти учења: еколошка перспектива и значај срединских утицаја; 7) Учење помоћу медија; 8) Педагошко-психолошка дијагностика; 9) Саветовање; 10) Евалуација; 7) деца са посебним потребама. | | | |
| Обавезна литература: Божин, А.А., <i>Развојна психологија</i> , Одељење Учитељског факултета, Вршац, 2007; Божин, А.А., <i>Увод у психологију школског детињства</i> , Учитељски факултет, Београд, 2005; Vučić, L., <i>Pedagoška psihologija: učenje</i> , VI dopunjeno izdanje, Centar za primenjenu psihologiju Društva psihologa Srbije, Beograd, 1999; Andrićević, V., Čudina, M., <i>Psihologija nastave i učenja</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1991; Ивић, И. и сар., <i>Активно учење</i> , 1-2, УНИЦЕФ и Институт за психологију, Београд, 1999 и 2002. Допунска литература: Vasta, R., Haith, M.M., & Miller, S.A., <i>Dječja psihologija: Moderna znanost</i> . Naklada Slap, Jastrebarsko, 1998. Valsiner, J., <i>Čovekov razvoj i kultura</i> , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1997; Bronfenbrenner, J., <i>Ekologija ljudskog razvoja</i> , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1997; Donaldson, M., <i>Um deteta</i> , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1997; Pijaže, Ž., Inhelder, B., <i>Intelektualni razvoj deteta</i> , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1996; Vigotski, L.S., <i>Dečija psihologija (Sabrana dela L.S. Vigotskog, IV)</i> Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1996. Miljković, D., Rijavec, M.; Vizek-Vidović, V. i Vlahović Štetić, V. (2003). <i>Psihologija obrazovanja</i> , IEP, Zagreb; Grgin, T. (1997). <i>Edukacijska psihologija</i> , Naklada Slap, Jastrebarsko. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 4 | | Практична настава: 0 |
| Методе извођења наставе: Академско излагање; навођење занимљивих детаља; шематско приказивање структуре садржаја; разговор о унапред постављеним проблемима уз логичко структурисање предмета расправе; постављање питања након предавања или задатог текста; откривање, проналажење примера у литератури за разјашњење појмова; расправа на унапред најављену тему; писмени радови. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | | Завршни испит |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | 30 |
| практична настава | - | усмени испит | 40 |
| колоквијум-и | 20 | | |
| семинарски рад | - | | |
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Назив предмета: ФИЛОЗОФИЈА ВАСПИТАЊА | | Шифра: 05ФИБ | |
| Наставник: проф. др Ружица Петровић | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Нема. | | | |
| Циљ предмета Студенте треба увести у филозофски начин мишљења, развијати критичке и аналитичке димензије. Усвојени садржаји треба да омогуће сазнање историјског контекста развоја филозофских теорија о васпитању, проблематизацију фундаменталних питања из те области, као и оспособљавање за препознавање и реализацију филозофских парадигми у непосредном васпитном раду. | | | |
| Исход предмета Оспособљеност студената за филозофски начин мишљења, развијена критичка и аналитичка димензија. Сазнавање историјског контекста развоја филозофских теорија о васпитању, проблематизација фундаменталних питања из те области, као и оспособљеност за препознавање и реализацију филозофских парадигми у непосредном васпитном раду. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Наставни програм обухвата три целине: Прва: Увод у филозофију васпитања и односи се на филозофске претпоставке за заснивање и одређење појма ове филозофске дисциплине. Други део бави се историјским приступом питањима васпитања и образовања од античке до савремене епохе, и њиховом критичком проблематизацијом. Први писани подаци о васпитању код Хелена; Предсократовци о васпитању; Главне филозофске школе: Питагорејски савез, Платонова Академија, Аристотелова перипатетичка школа, Епикурова школа, Стоичка школа. Основе византијског васпитања: Школе у Византији; Положај образовања у Византији; Михаил Псел, Јон Итал, Ана Комнина, Михаил Анхил. Начела нововековног васпитања и образовања (Русо, Доситеј, Декарт, Лајбниц, Кант). Основне теорије о васпитању у савременој филозофији (Кјеркегор, Ниче, Шопенхауер). Трећа целина обухвата питања места филозофије васпитања у филозофском систему и однос према сродним дисциплинама: Антропологији, Етици, Логици, Теорији сазнања, Аксиологији. | | | |
| Обавезна литература: <i>Д. Живковић, Филозофија васпитања и образовања у Хелена Бор, 1995; Како учити- посебно филозофију? Београд, 2001; Велике филозофско- педагошке идеје, Вршац, 2005; Р. Петровић, Антрополошко- етички огледи, Вршац, 2005; Б. Бошњак, Увод у филозофско мишљење и рјечник, Загреб, 1989.</i> Изворна литература: Платон, Држава, Београд, 1983; Џ. Лок, Мисли о васпитању, Знање, 1950; Ж.Ж. Русо, Емил или о васпитању; И. Кант, Спис о педагогији, Београд, 1927. | | | |
| Допунска литература: Dieter Lencen, Водич за студиј знаности о одгоју- што може, што жели, Загреб, 2002; Allan C. Ornstein i Daniel u Levine, Introduction to Education, Boston, 2000; Carl Bereiter Education and Mind in the Knowledge Age, Mahwah Lavrence Erlbaum Associates, 2002. Jerome Bruner, Kultura obrazovanja, Zagreb, 2000. Robert F. Hessong i Thomas H. Weeks, Introduction to Education, New York, 1987; J. Маринковић, Огледи из филозофије одгоја, Загреб, 1987. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 2 | Практична настава: 0 | |
| Методе извођења наставе Академско излагање; постављање питања након предавања или задатог текста; истраживачка метода; интегративно учење; проблемска метода. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | - |
| практична настава | - | усмени испит | 60 |
| колоквијум-и | 30 | | |
| семинарски рад | - | | |
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|-----------|
| Назив предмета: МЕТОДИКА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА | | Шифра: 06МВО | |
| Наставник: мр Виорика Пасер | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 8 | | | |
| Услов: Нема их | | | |
| Циљ предмета Оспособити студенте да стечена теоријска педагошка и психолошка сазнања преведу у одговарајуће васпитне поступке, у циљу стварања услова за афирмисање педагошког потенцијала организације в.о.рада у предшколској установи. Оспособити студенте за критичко промишљање о карактеристикама психофизичког развоја деце предшколског узраста као основи за квалитетно планирање в.о.садржаја. Оспособити студенте за методичко обликовање активности и ситуација учења. Упознати студенте са начелима и начинима праћења и евалуације в.о. процеса. | | | |
| Исход предмета Оспособљеност да се стечена теоријска педагошка и психолошка сазнања преведу у одговарајуће васпитне поступке, у циљу стварања услова за афирмисање педагошког потенцијала организације в.о.рада у предшколској установи. Оспособљеност за критичко промишљање о карактеристикама психофизичког развоја деце предшколског узраста као основи за квалитетно планирање в.о.садржаја. Оспособљеност за методичко обликовање активности и ситуација учења. Упознавање са начелима и начинима праћења и евалуације в.о. процеса и рефлексije сопствене пед. праксе | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Предшколска дидактика као научна дисциплина-њен предмет, циљ и задаци. Основе програма в.о.рада са предшколском децом. Циљеви, задаци и активности којима се доприноси подстицању развоја разних аспеката личности детета. Комуникацијска компетенција предшколског детета (породично и институционално искуство). Општи и посебни услови успешне комуникације и интеракције васпитача, деце и родитеља. Начини рада васпитача са децом- методе в.о. рада, облици рада, дидактичка средства и материјали-њихов васпитни потенцијал. Праћење и вредновање в.о. процеса и ефеката програма. <i>Практична настава:</i> Организација живота и в.о. активности у предшколској установи: организација простора; организација средстава и материјала; временски распоред дечјих активности; организација деце у васпитне групе. Улога васпитача у организацији в.о.процеса - поступци васпитача у обезбеђивању: адаптације деце у в.о.установи; унутрашње мотивације у регулисању дечјег понашања; развоја дечје социо-емоционалне компетенције; развоја дечје самосталности, личног идентитета, слике о себи. Ауторитет васпитача. Планирање и програмирање в.о. активности - тематски приступ. Дидактичко обликовање ситуација учења по центрима интересовања. Индивидуализација в.о. захтева и методичких поступака. | | | |
| Литература : Каменов, Е., Методика 1, Одсек за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду, Републичка заједница виших школа за образовање васпитача, Н.Сад, 1997. Основе програма предшколског васпитања и образовања деце узраста од три до седам година, Сл. гласник РС- Просветни гласник, Београд, 1966. бр. 6. Каменов, Е., Модел Основа програма в.о. рада са предшколском децом, Одсек за педагогију Филозофског факултета у Н. Саду, Републичка заједница виших школа, Н. Сад, 1997. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 4 | Практична настава: 2 | |
| Методe извођења наставе: Академско излагање, образлагање са реторичким питањима, резимирање идеја на предавању; проблемско излагање; сучељавање мишљења; самоорганизовано и интерактивно учење; расправа на унапред најављену тему; антиципитање последица. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 15 | писмени испит | |
| практична настава | 35 | усмени испит | 30 |
| колоквијум-и | 20 | | |

Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ

| | | | |
|--|-------|-----------------------------|-----------------------------|
| Назив предмета: ПОРОДИЧНА ПЕДАГОГИЈА | | Шифра: 07ПОП | |
| Наставник: Проф. др Грозданка Гојков | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Нема их | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да схвате предмет, задатке и садржаје породичне педагогије као научне дисциплине; да усвоје знања о породици и њеној васпитној функцији, као и знања о историјском развоју идеја о породичном васпитању и критички да се односе према њима. Потребно је да схвате промене које доживљава савремена породица и њихове импликације на породично васпитање. | | | |
| Исход предмета Схватање предмета, задатака и садржаја породичне педагогије као научне дисциплине. Знање о породици и њеној васпитној функцији. Знање о историјском развоју идеја о породичном васпитању и њихово критичко промишљање. Разумевање промена које доживљава савремена породица и њихових импликација на породично васпитање. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Одређење породичне педагогије као педагошке дисциплине. Истраживачке методе породичне педагогије. Схватања о породици и њеној васпитној функцији кроз историју. Појам, развој и типови породица. Васпитање деце у породици. Утицај породичних специфичности на васпитање деце. Појам, карактеристике и функције савремене породице. Педагошко-психолошке основе породичног васпитања. Породични односи. Принципи, методе и средства у породичном васпитању. Проблеми васпитања у савременој породици. Васпитни рад са децом неприлагођеног понашања. Сарадња породице и предшколске установе. | | | |
| Обавезна литература: - Грандић, Р. (2004): <i>Прилози породичној педагогији</i> . Нови Сад: Издање аутора. - Ђорђевић, Б. (1985): <i>Савремена породица и њена васпитна улога (одабрани делови)</i> . Београд; Просвета. | | | |
| Допунска литература: - Вилотијевић, Н. (2002): <i>Породична педагогија (одабрана поглавља)</i> . Београд: Учитељски факултет и Виша школа за образовање васпитача – Вршац. - Пјурковска-Петровић, К. (1996): <i>Породица која развија аутономију детета</i> . Београд: Настава и васпитање, бр.2, стр. 319-335. | | | |
| Број часова активне наставе | | Теоријска настава: 2 | Практична настава: 0 |
| Методe извођења наставе Академско излагање, резимирање идеја на предавању; проблемско излагање; сучељавање мишљења; самоорганизовано и интерактивно учење; расправа на унапред најављену тему; антиципитање последица. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | 20 |
| практична настава | - | усмени испит | 30 |
| колоквијум-и | 30 | | |
| семинар-и | - | | |

Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Назив предмета: ИНФОРМАТИЧКИ ПРАКТИКУМ | | Шифра: 08ИНП | |
| Наставник: Предраг Пртљага | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Четворогодишње средњошколско образовање. | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да се оспособе да користе рачунар у Windows окружењу, да користе и мењају садржај, као и да креирају једноставније Word документе. | | | |
| Исход предмета Оспособљеност студената да користе рачунар у Windows окружењу, да користе и мењају садржај и да креирају једноставније Word документе. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Студенти стичу основна знања о историјату информатике уопште, упознају се са елементима и принципима рада рачунара. Такође се упознају са оперативним системима и корисничким програмима који су најчешће у употреби. Студенти се оспособљавају за коришћење уређаја за уношење података, као и за рад са корисничким програмима Calculator, Notes, Paint. Студенти упознају програме Word и Excel на почетничком нивоу тако да документе већ креиране у наведеним програмима могу да користе или мењају и евентуално креирају једноставније. | | | |
| Обавезна литература: Информатика и рачунарство за гимназије и стручне школе – 1. година учења, др Никола Клем, Никола Перин, Наташа Прашчевић, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2003 - 2005. Допунска литература: Сви уџбеници, приручници и мултимедијални курсеви намењени коришћењу рачунара, Windows-a, Word-a и Excel-a. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 4 | |
| Методe извођења наставе Практичан рад у рачунарској учионици, симулацију и трагање за информацијама на интернету. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| редовно похађање наставе | 10 | писмени испит | - |
| активност на вежбама | 30 | усмени испит | 30 |
| колоквијум-и | - | практичан рад на рачунару | 30 |
| семинар-и | - | | |

| |
|--|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ |
|--|

| | | | |
|---|-----------------------------|----------------------|-----------------------------|
| Назив предмета: ПРИМЕЊЕНА РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА - практикум | | | |
| Шифра: 09ПРР | | | |
| Наставник: магистрант Адријан Божин | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: / | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да схвате шта је примењена развојна психологија, који су њени задаци, стратегије и проблеми. Увидом у одабране теме примењене развојне психологије, како се оне третирају и који су резултати одређених интервентних мера, студенти треба да буду у стању да препознају развојне аспекте проблема са којима ће се суочавати у пракси и да предузимају извесне мере у циљу прилагођавања васпитања потребама и могућностима васпитаника и подстицања способности и талената ових. Треба да се оспособе да препознају развојне ризике као и да допринесе отклањању неких облика упадљивог понашања ученика, односно спречавању развоја таквог понашања. | | | |
| Исход предмета Студенти ће моћи да објасне шта је примењена развојна психологија, који су њени задаци, стратегије и проблеми. Увидом у одабране теме примењене развојне психологије, како се оне третирају и који су резултати одређених интервентних мера, студенти ће бити у стању да препознају развојне аспекте проблема са којима ће се суочавати у пракси и да предузимају извесне мере у циљу прилагођавања васпитања потребама и могућностима васпитаника и подстицања способности и талената ових. Биће оспособљени да препознају развојне ризике као и да допринесе отклањању неких облика упадљивог понашања ученика, односно спречавању развоја таквог понашања. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Проблеми практичне примене развојнопсихо-лошких сазнања; Развојна психологија у пракси – одабране теме (подстицање развоја на предшколском и млађем школском узрасту; развој школског постигнућа; висока постигнућа у музици и спорту; злостављање, запостављање и злоупотреба деце; губитак родитеља услед одвајања, развода или смрти; значај медија за развој деце и адолесцената; злоупотреба дрога и поремећаји исхране; делинквенција). Израда семинарског рада. | | | |
| Обавезна литература: Божин, А., <i>Примењена развојна психологија</i> (у припреми); Vlajković, J., <i>Životne krize: prevencija i prevazilaženje</i> , IP "Žarko Albulj", Beograd, 2005; | | | |
| Допунска литература: Lacković-Grgin, K. (2000) <i>Stres u djece i adolescenata</i> . Naklada Slap. Jastrebarsko; Vlajković, J., Srna, J., Kondić, K., Popović, M.(red.), <i>Psihologija izbeglištva</i> , drugo, dopunjeno izdanje, IP "Žarko Albulj", Beograd, 2000; Vulić-Prtorić, A.(2004). <i>Depresivnost u djece i adolescenata</i> . Jastrebarsko, Naklada Slap. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | | Практична настава: 3 |
| Методe извођења наставе Навођење занимљивих детаља; шематско приказивање структуре садржаја; разговор о унапред постављеним проблемима уз логичко структурисање предмета расправе; расправа на унапред најављену тему; постављање питања након предавања или задатог текста; откривање, проналажење примера у литератури за разјашњење појмова; израда реферата о спроведеном истраживању или проученој теми. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| редовно похађање наставе | - | писмени испит | 20 |
| активност на вежбама | 30 | усмени испит | 30 |
| колоквијум-и | - | | |
| семинар-и | 20 | | |
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-----------|
| Назив предмета: ФИЛОЗОФИЈА КУЛТУРЕ | | Шифра: 10ФИК | |
| Наставник: Др Тамара Горелова | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: / | | | |
| Циљ предмета Формирање представа о филозофској природи културе и месту васпитања и образовања у култури. | | | |
| Исход предмета Формиране представе о филозофској природи културе и месту васпитања и образовања у култури. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Filozofija kulture kao filozofska disciplina; Fenomen kulture sa filozofsko-antropološke, filozofsko-istorijske, sociološke i religijske tačke gledišta; Osnovni naučni i teološki pristupi problemu nastanka kulture; Geneza filozofije kulture u svesti evropskog čoveka (sofisti, kinici, stoici i epikurejci; teološko shvatanje kulture u vreme Renesanse; istorijski elemenat i ideja progresa u kulturi; osmišljavanje kulturnih vrednosti; nacionalno kao komponenta kulture); Kultura i priroda. Radikalna razlika kulture i prirode u neokantovskoj filozofiji (Vindelband, Rikert); Kultura i civilizacija. Njihova veza i protivrečnost (Špengler, Zimel, Danilevski, Berdjajev); Fenomeni kulture (etnički, istorijski, socijalni i profesionalni); Umetničke forme egzistencije filozofije kulture; Arhitektonika i mehanizam funkcionisanja kulture; Ontološke osnove kulturnih interakcija. <i>Теоријска настава</i> Разрада теоријских садржаја на вежбама. | | | |
| Основна литература Kant, I.: <i>Anthropologie in pragmatischer Hinsicht</i> , Darmstadt 1983. Hegel, G.V.F.: <i>Fenomenologija duha</i> , Beograd 1974. Huserl, E.: <i>Kriza evropskog humaniteta i filozofija</i> , u knjizi: Huserl, E.: <i>Kriza evropskih nauka</i> , Gornji Milanovac 1991, str, 243- 263. Horkhajmer/Adorno: <i>Dijalektika prosvetiteljstva</i> , Sarajevo 1974. Cassirer, E.: <i>Ogled o čoveku</i> , Zagreb 1978. Marcuse, H.: <i>Estetska dimenzija</i> , Zagreb 1981. Kroner, R.: <i>Die Selbsterwirklichung des Geistes. Prolegomena zur Kulturphilosophie</i> , Tübingen 1928. Бердяев, Н.: <i>Опыт эсхатологической метафизики (Творчество и объективация)</i> YMCA-PRESS, Париж 1947. Kroeber, A. and Klukhohn, C.: <i>Culture. Critical Review of Concepts and Definitions</i> , NY, 1964. Windelband, W.: <i>Kulturphilosophie und transcendentaler Idealismus</i> , Logos, 1-2, 1910. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 2 | Практична настава: 1 | |
| Методе извођења наставе Предавања, вежбе. Наставне методе, стратегије и поступци учења и поучавања односе се на: акадамско излагање, образлагање са реторичким питањима, навођење занимљивих детаља, илустрације цитатима. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 30 | писмени испит | |
| практична настава | | усмени испит | 40 |
| колоквијум-и | 30 | | |
| семинар-и | | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ИСТОРИЈА ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ | | Шифра: 11ИСЦ | |
| Наставник: мр Мирча Маран | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: нема | | | |
| Циљ предмета: Студенти треба да упознају основне карактеристике развоја људске цивилизације од најстаријих времена до данас; да се оспособе за критичко промишљање о основним питањима развоја људске цивилизације; да се упознају са међусобним утицајима светских цивилизација у различитим временским периодима. | | | |
| Исход предмета: Оспособљавање за критичко промишљање о основним питањима развоја људске цивилизације; усвајање научне и стручне терминологије из области историје цивилизације; упознавање студената са основним појмовима и феноменима из области историје цивилизације. | | | |
| Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> – Порекло и корени људске цивилизације. Цивилизације Старог Истока. Грчка и римска цивилизација. Византија између античког и средњовековног света. Европски средњи век. Исламски свет. Цивилизације Далеког Истока. Ренесанса и успон европске цивилизације. Колонијализам и ширење европске цивилизације. XX век. Савремено доба – сукоби и међусобни утицаји цивилизација. <i>Практична настава</i> – Расправа о теоријским садржајима, сучељавање мишљења, писање радова и њихово образлагање на вежбама. | | | |
| Обавезна литература: Вил Дјурант, <i>Историја цивилизације I-XII</i> , Београд 1995-2006. М. Перовић, <i>Историја цивилизације</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1988. <i>Свеобухватна историја цивилизације</i> , приредио Иван Јовановић, Алнари, Београд 2006. Допунска литература: Луј Бреје, <i>Византијска цивилизација</i> , Нолит, Београд 1976. Михаил Ростовцев, <i>Историја старог света</i> , Матица српска, Нови Сад 1990. Драгољуб Р. Живојиновић, <i>Успон Европе 1450-1789</i> , Матица српска, Нови Сад 1985. Чедомир Попов, <i>Грађанска Европа I-II</i> , Матица српска, Нови Сад 1989. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 2 | Практична настава: 1 | |
| Методe извођења наставе: Предавања се одвијају у виду академског излагања и активне студентске радионице; расправа на унапред најављену тему; образлагање ставова у расправи. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | - |
| практична настава | 20 | усмени испит | 50 |
| колоквијум-и | 20 | | |
| семинар-и | - | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|---------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ПРЕДШКОЛСКА ПЕДАГОГИЈА | | | Шифра: 12ППП |
| Наставник: доц. др Оливера Кнежевић-Флорић и мр Александар Стојановић | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 7 | | | |
| Услов: Нема. | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да схвате предмет, задатке и садржаје предшколске педагогије као научне дисциплине; да развију основну методолошку писменост за праћење и проучавање предшколске стварности; да разумеју и уважавају законитости и факторе развоја у раном детињству; да усвоје знања о историјском развоју идеја о васпитању предшколске деце и њихово критичко промишљање. Усвајање знања о савременим теоријским приступима васпитању и образовању предшколске деце. Оспособљавање за планирање васпитно-образовних циљева и задатака. Оспособљавање за креирање развојно подстицајне средине. Разумевање феномена дечје игре и њене васпитне функције. Оспособљавање за подстицање, неговање и усмеравање дечјег стваралаштва. | | | |
| Исход предмета Схватање предмета, задатака и садржаја предшколске педагогије као научне дисциплине. Основна методолошка писменост за праћење и проучавање предшколске стварности. Разумевање и уважавање законитости и фактора развоја у раном детињству. Знање о историјском развоју идеја о васпитању предшколске деце и њихово критичко промишљање. Знања о савременим теоријским приступима васпитању и образовању предшколске деце. Оспособљеност за планирање васпитно-образовних циљева и задатака. Оспособљеност за креирање развојно подстицајне средине. Оспособљеност за подстицање, неговање и усмеравање дечјег стваралаштва. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, задаци и начела предшколске педагогије као научне дисциплине. Теоријско-методолошки аспекти предшколске педагогије и специфичности истраживања у овој области. Предшколска педагогија у систему педагошких дисциплина. Основни појмови предшколске педагогије. Законитости развоја у раном детињству, карактеристике предшколског узраста и процес васпитања. Васпитање и чиниоци развоја. Историјска и друштвена условљеност васпитања. Развој идеја о васпитању и образовању предшколске деце. Класици предшколске педагогије. Савремене тенденције и циљеви у предшколском васпитању. Концепције и правила предшколског васпитања. Организација простора и живота у предшколским установама. Структурирана средина. Васпитно-образовне методе у раду са предшколском децом. Врсте, структура и садржаји курикулума в-о. рада. Класично и тематско планирање. Евалуација рада васпитача. <i>Практична настава</i> Разрада теоријских садржаја на вежбама. | | | |
| Основна литература: - Каменов, Е. (2002): <i>Предшколска педагогија</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. - Стевановић, М. (2001): <i>Предшколска педагогија</i> . Тузла: Р & С. Допунска литература: - Група аутора (1982): <i>Процес социјализације код деце</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. - Каменов, Е. (1986): <i>Интелектуално васпитање кроз игру</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. - Жлебник, Ј. (1983): <i>Општа историја школства и педагошких идеја</i> . Београд: Просветни лист. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 4 | Практична настава: 2 | |
| Методe извођења наставе Академско излагање, образлагање са реторичким питањима, разговор о унапред постављеним проблемима из логичко структурисање предмета расправе, шематско приказивање структуре садржаја и трагање за информацијама на интернету. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 15 | писмени испит | 30 |
| учешће у заједничким расправама | 25 | усмени испит | 30 |
| колоквијум-и | - | | |
| семинарски рад | - | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|----------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА РАЗВОЈА ПОЧЕТНИХ МАТЕМАТИЧКИХ ПОЈМОВА 1 | | | |
| | | | Шифра: 13МПМ1 |
| Наставник: проф. др Саво Тебић | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: нема их | | | |
| Циљ предмета Оспособити студента да овлада неопходним теоријским основама потребним код формирања математичких појмова и образовање студената за примену знања и разумевање у професији у области почетних математичких појмова. | | | |
| Исход предмета Овладаност неопходним теоријским основама потребним код формирања математичких појмова, способност примене знања стечених на предмету методике почетних математичких појмова и оспособљеност у коришћењу стручне литературе. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика развоја математичких појмова као студијски предмет. Задаци математичке припреме на предшколском нивоу. Мисаоне операције. Когнитивни развој предшколске деце. Математички појам. Развијање основних математичких појмова на предшколском узрасту. Активности са математичким садржајима. Основни методички принципи у развијању математичких појмова. Облици рада на активностима развијања математичких појмова. Методе рада на развијању математичких појмова. | | | |
| Литература - Шимић, Г., <i>Методика развијања почетних математичких појмова</i> , Виша школа за образовање васпитача, Шабац, 1997. - Дејић, М., Тебић, С., <i>Математика – збирка решених задатака са елементима теорије</i> , Виш школа за образовање васпитача, Вршац, 2001. Допунска литература Прентовић, С., Сотировић, В., <i>Методика развоја почетних математичких појмова</i> , Дидакта, Нови Сад, 1998. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 2 | Практична настава: 0 | |
| Методe извођења наставе Предавања; концептирање, проблемско излагање, проблемско учење, учење откривањем. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | |
| практична настава | | усмени испит | 40 |
| колоквијум-и | 50 | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|-----------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ПРАКТИКУМ ИЗ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА | | Шифра: 14ПФВ | |
| Наставник: мр Наташа Стурза Милић | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Нема | | | |
| Циљ предмета Развијати оптималне моторичке способности, умења и навике, неопходне студентима у савременим условима живота и рада и у непосредном васпитно-образовном раду из области физичког васпитања са децом предшколског узраста. Обогаћивати културу кретања и опхођења, развијати трајну навiku да се телесно вежбање угради у свакодневни живот и културу живљења. | | | |
| Исход предмета Развијене оптималне моторичке способности, умења и навике, неопходне студентима у савременим условима живота и рада и у непосредном васпитно-образовном раду из области физичког васпитања са децом млађе-школског узраста. Обогаћена култура кретања и опхођења, развијена трајна навика да се телесно вежбање угради у свакодневни живот и културу живљења. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Развијање моторичких способности; Стицање моторичких умења и навика применом следећих садржаја: Вежбе организованог постављања; Вежбе за развој мишићних група; Природни облици кретања као што су: ходање и трчање, скакање, бацање и хватање, пењање, пузање и провлачење, дизање и ношење, вучење и потискивање, колутање и котрљање; Покретне игре; Плесне активности; Активности на води, активности на снегу; Вожња бицикла и ролера. | | | |
| Литература Исаковић, Ж., Д. Циновић: Практикум из методике физичког васпитања, Сремска Митровица, 1999. Благајац, С.: Игра ми је храна, Асоцијација „Спорт за све“, Београд, 1995. Фирика, Ж., Стурза Милић, Н.: Масмедији и спорт, Виша школа за образовање васпитача, 2004., поглавље Деца и спорт. Допунска литература: Богосављевић, М.: Покретне игре у дечијем вртићу, Нови Сад, 1997. Цветковић, Н.: Вежбе обликовања за децу, Самиздат, Младеновац, 1996. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 2 | |
| Методe извођења наставе Практични метод, синтетични и аналитички метод, илустрација путем плаката, видео бима, симулација, стварање нових идеја и релација, трагање за информацијама на интернету. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | |
| практична настава | 20 | усмени испит | |
| колоквијум-и | 20 | практични испит | 40 |
| семинар-и | - | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|---------------------|
| Студијски програм: ВАСПИТАЧ - ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ | | | |
| Назив предмета: ЕВРОПСКИ КОНТЕКСТ НАЦИОНАЛНИХ КУЛТУРА | | | |
| | | | Шифра: 15ЕКН |
| Наставник: мр Мирча Маран | | | |
| Статус предмета: обавезан | | | |
| Број ЕСПБ: 6 | | | |
| Услов: Нема | | | |
| Циљ предмета: Студенти треба да упознају основне карактеристике утицаја европске цивилизације на стварање и развој националне културе; да се оспособе за критичко промишљање о основним питањима међусобног утицаја и прожимања култура; да се упознају са најзначајнијим елементима европске цивилизације у српској националној култури. | | | |
| Исход предмета: Оспособљавање за критичко промишљање о основним питањима европског утицаја на развој националне културе; усвајање научне и стручне терминологије из области културне историје; упознавање студената са основним појмовима и феноменима из области културне историје. | | | |
| Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> – Појам и дефиниција културе. Преглед развоја европске културе од антике до савременог доба. Национална култура – њен значај и основне карактеристике. Византијски утицај на стварање и развој националне културе. Западноевропски утицаји у средњем веку. Културно јединство балканског света. Исламска (османлијска) цивилизација и национална култура. Рационализам и барок у националној култури. Класицизам и романтизам и њихова улога у националном препороду. Нови утицаји крајем XIX и почетком XX века. Доба модерне технологије и утицај мас-медија. <i>Практична настава</i> – Расправа о теоријским садржајима, сучељавање мишљења, писање радова и њихово образлагање на вежбама. | | | |
| Обавезна литература: Волфганг Шмале, <i>Историја европске идеје</i> , Клио, Београд 2003. Јован Деретић, <i>Историја српске књижевности</i> , Просвета, Београд 2004. <i>Историја српске културе</i> , Зборник, уредио Павле Ивић, Београд 1993. | | | |
| Допунска литература: Френсис Дворник, <i>Словени у европској култури и цивилизацији</i> , Клио, Београд 2001. <i>Европа и српска револуција 1804-1815</i> , уредио Чедомир Попов, Платонеум, Нови Сад 2004. Стеван К. Павловић, <i>Историја Балкана 1804-1945</i> , Клио, Београд 2004. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 4 | Практична настава: 1 | |
| Методe извођења наставе: Предавања се одвијају у виду излагања и активних студентских радионица; расправа на унапред најављену тему; образлагање ставова у расправи. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | - |
| практична настава | 20 | усмени испит | 50 |
| колоквијум-и | 20 | | |
| семинар-и | - | | |

| | | | |
|--|----------------|-----------------------------|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ПРИМЕНА АУДИО-ВИЗУЕЛНИХ СРЕДСТАВА У ВРТИЋУ | | | |
| | | | Шифра: 16ПАВ |
| Наставник: мр Виорика Пасер | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 4 | | | |
| Услов: / | | | |
| Циљ предмета | | | |
| СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ДОМЕТИМА САВРЕМЕНЕ ОБРАЗОВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ И ПОТРЕБИ ПРИМЕНЕ АУДИО-ВИЗУЕЛНИХ СРЕДСТАВА У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ РАДУ. ТЕХНИЧКА И ТЕХНОЛОШКА ПИСМЕНОСТ НЕОПХОДНА У САВРЕМЕНОМ МУЛТИМЕДИЈАЛНОМ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ РАДУ. РАЗУМЕВАЊЕ ФУНКЦИЈА МОДЕРНЕ ОБРАЗОВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ И ЗНАЧАЈА РАЗЛИЧИТИХ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ ИЗВОРА ЗНАЊА. СХВАТАЊЕ ПЕДАГОШКИХ ВРЕДНОСТИ ДИДАКТИЧКОГ МАТЕРИЈАЛА. ЗНАЊА О МЕДИЈИМА И ЊИХОВИМ ЕФЕКТИМА. МЕДИЈСКО ОПИСМЕЊАВАЊЕ И РАЗВИЈАЊЕ КРИТИЧКОГ ОДНОСА ПРЕМА МЕДИЈСКОЈ ПРОДУКЦИЈИ. ОСПОСОБЉАВАЊЕ ВАСПИТАЧА ЗА АНАЛИЗУ И ИНТЕРПРЕТАЦИЈУ МЕДИЈСКИХ ПОРУКА. | | | |
| Исход предмета | | | |
| ЗНАЊА О ДОМЕТИМА САВРЕМЕНЕ ОБРАЗОВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ. РАЗУМЕВАЊЕ ПОТРЕБЕ ПРИМЕНЕ АУДИО-ВИЗУЕЛНИХ СРЕДСТАВА У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ РАДУ. РАЗУМЕВАЊЕ ФУНКЦИЈА МОДЕРНЕ ОБРАЗОВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ И ЗНАЧАЈА РАЗЛИЧИТИХ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ ИЗВОРА ЗНАЊА. СХВАТАЊЕ ПЕДАГОШКИХ ВРЕДНОСТИ ДИДАКТИЧКОГ МАТЕРИЈАЛА. УСВАЈАЊЕ ЗНАЊА О МЕДИЈИМА И ЊИХОВИМ ЕФЕКТИМА. МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ И РАЗВИЈЕН КРИТИЧКИ ОДНОС ПРЕМА МЕДИЈСКОЈ ПРОДУКЦИЈИ. ОСПОСОБЉЕНОСТ ВАСПИТАЧА ЗА АНАЛИЗУ И ИНТЕРПРЕТАЦИЈУ МЕДИЈСКИХ ПОРУКА. | | | |
| Садржај предмета | | | |
| <i>Практична настава</i> | | | |
| ПОЈАМ И ЦИЉЕВИ ОБРАЗОВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ. ИЗВОРИ ЗНАЊА И АКТИВНОСТИ. ДИДАКТИЧКИ МАТЕРИЈАЛ. ГРАФИЧКА КОМУНИКАЦИЈА И КАТЕГОРИЈЕ ГРАФИЧКОГ СИСТЕМА. ВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА КОМУНИКАЦИЈЕ И УЧЕЊА. НОВА ИНФОРМАЦИОНА ТЕХНОЛОГИЈА И МОДЕРНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА. МУЛТИМЕДИЈСКИ ИЗВОРИ ЗНАЊА. АНАЛИЗА И ИНТЕРПРЕТАЦИЈА МЕДИЈСКИХ ПОРУКА. МЕДИЈСКО ВАСПИТАЊЕ И МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЈЕКЦИОНИХ АПАРАТА. | | | |
| Основна литература: | | | |
| - Маркоска, Д. (1998): Аудио-визуелна средства у вртићу . Шабац: Виша школа за образовање васпитача. | | | |
| - Зиндовић-Вукадиновић, Г. (2000): Медији и васпитање . Београд: Зборник 32 Института за педагошка истраживања. | | | |
| Допунска литература: | | | |
| - Хабмаир, Х. и сар. (1997): Васпитавање помоћу медија и руковање медијима . Београд: Иновације у настави, бр. 2. | | | |
| - Стојановић, А. (2005): Медији масовних комуникација и медијско васпитање . Сомбор: Зборник: Информатика, образовна технологија и нови медији у образовању. | | | |
| Број часова | активне | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 2 |
| наставе | | | |
| Методe извођења наставе | | | |
| Компарирање, интерактивно учење, демонстрација, интерпретација, практичан рад и трагање за информацијама на Интернету. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | |
| практична настава | | усмени испит | 50 |
| колоквијум-и | 30 | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|----------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА РАЗВОЈА ПОЧЕТНИХ МАТЕМАТИЧКИХ ПОЈМОВА 2 | | | |
| | | | Шифра: 17МПМ2 |
| Наставник: проф. др Саво Ђебић | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Положен предмет <i>Методика развоја почетних математичких појмова 1</i> | | | |
| Циљ предмета Оспособити студента да овлада неопходним практичним знањима потребним код формирања математичких појмова и утицај на формирање способности да знања пренесу на децу предшколског детета. Развијање способности за тимски рад при извођењу непосредних активности у раду са децом. | | | |
| Исход предмета Студенти су овладали неопходним практичним знањима потребним код формирања математичких појмова и способни су да знања пренесу на децу предшколског узраста, као и да користе одговарајућу стручну литературу. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава:</i> Дидактичке игре са математичким садржајима. Дидактичка средства. Специјализована дидактичка средства. Планирање рада. Шема припрема за активности. Појмови просторних оријентација и релација код предшколске деце. Геометријски појмови којисе користе на предшколском нивоу. Мерење. Игре у функцији развијања основних математичких појмова. Систем методичке праксе студената. Приказ наставних активности. Индивидуалне активности студената | | | |
| Литература Шимић, Г., <i>Методика развијања почетних математичких појмова</i> , Виша школа за образовање васпитача, Шабац, 1997; Дејић, М., Ђебић, С., <i>Математика – збирка решених задатака са елементима теорије</i> , Виш школа за образовање васпитача, Вршац, 2001. | | | |
| Допунска литература 1. Прешић, С., <i>Савремени приступ настави математике</i> , Научна књига, Београд, 1995; 2. Прентовић, С., Сотировић, В., <i>Методика развоја почетних математичких појмова</i> , Дидакта, Нови Сад, 1998. | | | |
| Број часова активне наставе: | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 1 | |
| Методе извођења наставе: Практични радови, писане припреме, концептирање, проблемско излагање, проблемско учење, учење откривањем. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | |
| практична настава-презентација активности | 30 | усмени испит | 30 |
| Писане припреме | 20 | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|---------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: КЊИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦУ | | | Шифра: 18КЊД |
| Наставник: проф. др Стеван Константиновић | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 6 | | | |
| Услов: / | | | |
| Циљ предмета | | | |
| Студенти треба да стекну знање о појму књижевности за децу, упознају родове и врсте књижевности за децу, њен специфичан израз и писце. Студенти се оспособљавају да теоријски и практично овладају садржајима књижевности за децу. Оспособљавају се да на примерима књижевних дела подстичу децу на ослобађање властитих креативних потенцијала како у обликовању прича, стихова, игроказа и сл., тако и свих других облика креативног израза. | | | |
| Исход предмета | | | |
| Усвојена знања о појму књижевности за децу, родовима и врстама књижевности за децу, њеном специфичном изразу и писцима. Оспособљеност студената да теоријски и практично овладају садржајима књижевности за децу. Оспособљеност да на примерима књижевних дела подстичу децу на ослобађање властитих креативних потенцијала како у обликовању прича, стихова, игроказа и сл., тако и свих других облика креативног израза. | | | |
| Садржај предмета | | | |
| <i>Теоријска настава</i> | | | |
| Особености књижевности за децу. Усмена књижевност прилагођена децем узрасту. Писана књижевност за децу. Књижевни родови и врсте. Домаћи и страни писци. Сливовнице. | | | |
| <i>Практична настава</i> | | | |
| Разрада теоријских садржаја на вежбама. Израда семинарског рада. | | | |
| Основна литература: | | | |
| Тихомир Петровић: <i>Историја српске књижевности за децу</i> , Врање, 2001. | | | |
| Воја Марјановић: <i>Књижевност за децу и младе, књ. 1-3</i> , Београд, 2001. | | | |
| Стана Смиљковић : <i>Ауторска бајка</i> , Врање, 2000. | | | |
| Цвијетин Ристановић: <i>Српски пјесници за дјецу</i> , Бијељина, 1977. | | | |
| Владимир Миларић: <i>Време као играчка</i> , Нови Сад, 1967. | | | |
| Милан Празић: <i>Трагом дечје песме</i> , Нови Сад, 1969. | | | |
| Воја Марјановић: <i>Дечја књижевност у књижевној критици</i> , Београд, 1998. | | | |
| Драгољуб Јекнић: <i>Српска књижевност за децу</i> , Београд, 1998. | | | |
| Јелена Косановић: <i>Књижевност за децу - хрестоматија</i> , Сомбор, 2001. | | | |
| Посебно се препоручује часопис о књижевности за децу <i>Детињство</i> , Нови Сад, Змајеве дечје игре. | | | |
| Допунска литература: | | | |
| Слободан Ж. Марковић: <i>Записи о књижевности за децу</i> , Београд, 1971. | | | |
| Милан Црнковић: <i>Дјечја књижевност</i> , Загреб, 1981. | | | |
| Момир Чаленић: <i>Књижевност за децу – опште одлике с примерима</i> , Београд, 1977. | | | |
| Ново Вуковић: <i>Увод у књижевност за дјецу и омладину</i> , Подгорица, 1996. | | | |
| Тихомир Ђорђевић: <i>Дјеца у веровањима и обичајима нашега народа</i> , Ниш, 1990. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 3 | Практична настава: 2 | |
| Методe извођења наставе | | | |
| Академско излагање, навођење занимљивих детаља, илустрација цитатима, хеуристички разговор, разговор о унапред постављеним проблемима уз логичко структурисање предмета расправе, писање есеја, компарирање, олуја идеја, дискусија. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | |
| практична настава | | усмени испит | 30 |
| колоквијум-и | 30 | | |
| семинарски рад | 20 | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|---------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ВОКАЛНО –ИНСТРУМЕНТАЛНИ ПРАКТИКУМ | | | Шифра: 19ВИП |
| Наставник: Докторант Еуђен Чинч | | | |
| Статус предмета: обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Нема их | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да савладају вештине свирања хармонског, клавијатурног инструмента (синтисајзера) до ступња аматерског музицирања ради могућности коришћења инструмента у раду са децом. Студенте треба оспособити да корелирају свирање и певање једноставних музичких примера. | | | |
| Исход предмета Савладавање вештине свирања хармонског, клавијатурног инструмента (синтисајзера) до ступња аматерског музицирања ради могућности коришћења инструмента у раду са децом. Корелација свирања и певања једноставних музичких примера. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Синтисајзер; Упознавање инструмента, његових делова и основних карактеристика; Правилно држање тела; Постављање руку и прстију, артикулација прстију; Читање нота у виолинском и бас кључу; Артикулација тона: легато, стакато, портато; Ознаке за динамику; Појам фразе и њена реализација; Ритам и такт; Пребацивање прста и подметање палца; Техничке вежбе за прсте десне руке; Акорди и обртаји; Обележавање акорада; Извођење дечијих песама певањем и свирањем уз пратњу према хармонском ознакама. | | | |
| Основна литература: Тајчевић, М. <i>Основна теорија музике</i> , Просвета, Београд, 1970. Допунска литература: Стојановић, Г., Васиљевић, З., Дробни, Т., <i>Музика за први разред основне школе</i> , З.У.Н.С., Београд, 2003. Стојановић, Г., Васиљевић, З., <i>Музичка култура за други разред основне школе</i> , З.У.Н.С., Београд, 2004. Стојановић, Г., <i>Музичка култура за трећи разред основне школе</i> , З.У.Н.С., Београд, 2004. Стојановић, Г., Протић, В., <i>Музичка култура за четврти разред основне школе</i> , З.У.Н.С., Београд, 2004. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 3 | |
| Методe извођења наставе Вербално-текстуална метода, метода демонстрације, аналитичко слушање, метода стваралачког рада, истраживачка метода, учење откривањем, интерпретација, симулација, моделовање, методе евалуације, учење откривањем, дидактичка музичка игра, музичка игра имагинације и инвенција, преобликовање, игра улога, проблемско учење, коришћење интернета. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | - |
| практична настава | 30 | усмени испит | 50 |
| колоквијум-и | - | | |
| семинар-и | - | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: РАД СА ДЕЦОМ СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА | | Шифра: 20РДП | |
| Наставник: Биљана Вујасин | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: / | | | |
| Циљ предмета Оспособљавање студената за рад са децом посебних потреба (хиперактивни синдром, моторни дебилитет, говорни поремећаји, граничне способности, даровитост – рана идентификација и практична примена на предшколском узрасту). | | | |
| Исход предмета Оспособљеност за тимски рад при дијагностицирању посебних потреба детета (хиперактивни синдром, моторни дебилитет, говорни поремећаји, граничне способности, даровитост). Оспособљеност за тимски рад при избору садржаја и конципирању посебних програма. Савладавање основних техника за реализацију ових програма. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Значај ране идентификације развојних тешкоћа код деце. Учешће васпитача у тимском раду код ране детекције тешкоћа. Могућности васпитања и образовања деце с тешкоћама у развоју диференцираним приступом и индивидуализацијом в.о.захтева и начина рада са њима. Организациони облици рада са децом са развојним сметњама - индивидуализација в.о рада у васпитним групама, менторски облик рада, мале групе у слободним активностима, мале групе у другим погодним ситуацијама. Дидактички материјал, средства, уређаји за извођење корективног педагошког рада. Упознавање са вежбама и принципима редукативног поступка, како би свој рад могли ускладити са радом дефектолога. Припрема и планирање корективног педагошког рада. Рана идентификација даровитости - услов за успешно подстицање њеног развоја. Процесна дијагностика - изазов за манифестацију даровитости и за пружање подршке њеном развоју. Формативни значај ментора и значај менторског вођења у подстицању даровитости. Обогаћени програми за даровиту децу у децем вртићу-рад са музички даровитом децом, са ликовно даровитима, са даровитом децом у области математике, психомоторике. Индивидуализован приступ као основау раду са даровитом децом. Израда задатака различитих нивоа сложености, са појачаним захтевима за даровиту децу. | | | |
| Обавезна литература: Ераковић, Т., Основи специјалне педагогије са методиком, Учитељски факултет, Сомбор, 1999. Бојанин, С., Неуропсихијатрија развојног доба и општи редукативни метод, Завод за уџбенике, Београд, 1985, Група аутора, Даровити и шта са њима, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2003., Ђорђевић, Б., Стратегије подстицања даровитости, Зборник 10, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2004. Алибабић, Ш., Менторство-стратегија развоја даровитих, зборник 10, Виша школа за образовање васпитача, 2004, Стевановић, М., Даровити у контексту креативних стратегија, Зборник 10, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2004, Ишпановић, Радојковић, В., Неспретно дете, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1996. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 3 | |
| Методе извођења наставе: Семинар и вежбе; израда реферата о проученој теми; прикази процеса у цртежу; интерпретација; симулација; антиципирање последица; истраживачка метода. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | / | писмени испит | 30 |
| практична настава | 20 | усмени испт | 30 |
| колоквијуми | 20 | | |

| | | | |
|--|----------------|-----------------------------|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: КУЛТУРА ГОВОРА | | Шифра: 21КГО | |
| Наставник: проф. др Стеван Константиновић | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: - | | | |
| Циљ предмета Студенти треба да стекну добар темељ говорне културе и способност процене шта је правилан, нормалан и култивисан говор. Код студената треба развити личну комуникативност. | | | |
| Исход предмета СТИЦАЊЕ ДОБРОГ ТЕМЕЉА ГОВОРНЕ КУЛТУРЕ И СПОСОБНОСТ ПРОЦЕНЕ ШТА ЈЕ ПРАВИЛАН, НОРМАЛАН И КУЛТИВИСАН ГОВОР. РАЗВИЈЕНЕ СУ ЛИЧНЕ КОМУНИКАТИВНОСТИ. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Функције комуникације. Основни елементи комуникације. Непосредна и посредна комуникација. Педагошко комуницирање. Темљеи говорне културе. Важност развијања свести о језику и навике култивисаног говора. Особине култивисаног говора. Критеријуми правилног и доброг у говору. Лингвистички, естетски и социјални аспекти културе говора. Говорништво између вештине и уметности. <i>Практична настава</i> Разрада теоријских садржаја на вежбама. | | | |
| Литература Васић, Смиљка: <i>Култура говорне комуникације</i> , Просвета, Београд, 1990. Ружић, Жарко: <i>Основи културе говора</i> , Београд, 1981. Чичулић, Милева: <i>Култура говора</i> , Кикинда, 1981. Крстић, Ђорђе: <i>О култури говора</i> , Београд, 1979. Недовић, Обрад: <i>Говорна култура</i> , Београд, 1973. Допунска литература <i>Језик и култура говора у образовању</i> (зборник), Београд, 1998. Савић, Бранко: <i>Говорна култура са реториком</i> , Бијељина, 1996. | | | |
| Број часова наставе | активне | Теоријска настава: 2 | Практична настава: 1 |
| Методe извођења наставе Дискусија и аналитичко тумачење, логичко структурисање садржаја, расправа на унапред најављену тему. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | |
| семинарски рад | - | усмени испит | 60 |
| колоквијум-и | 30 | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|-----------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ЕТИКА ВАСПИТАЧКОГ ПОЗИВА | | Шифра: 22ЕВП | |
| Наставник: проф. др Ружица Петровић | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Апсолвирање претходних знања из области филозофије. | | | |
| Циљ предмета Сазнавање основних етичких појмова и парадигматичних етичких стајалишта. Развијање способности моралног расуђивања у решавању практичних питања, посебно у васпитању. | | | |
| Исход предмета Формиран критички став везан за основне етичке појмове и парадигматична етичка стајалишта. Развијене способности моралног расуђивања у решавању практичних питања, посебно у васпитању | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Антрополошке и сазнајне претпоставке за утемељење етике; Карактер људске природе; Порекло добра и зла; Етички аспект образовања и васпитања; 2. Нормативна етика: Појам дужности; Дистинкција права и дужности; Морална правила; Праведно и правично; О лажи и истини; 3. Индивидуална етика; Етика врлине; Морално добро; Морална одговорност; Морално осећање; Лично достојанство; Блаженство; Принцип аутархије; О дужности према себи као моралном бићу; 4. Социјална етика; Етика закона; Опште добро; О толеранцији; О судбини и слободном избору; Егоизам и алтруизам; Добročинство и добронамерност; Пријатељство; О пороцима: охолост, оговарање, завист; 5. Мета-етика: логосна и морална структура света; Етика мере и реда; Аскетска етика; Стваралачка етика; Есхатолошка етика: смрт и бесмртност; Космичка праведност. 6. Парадоксална етика: проблеми абортуса, еутаназије, клонирања, трансплантације органа. <i>Практична настава</i> Расправа о теоријским садржајима, сучељавање мишљења и њихово образлагање на вежбама. | | | |
| Литература Мекинтајер, Кратка историја етике, Београд, 2000; (Alasdair MacIntyre, A Short History of Ethics, London, 1967). Р. Петровић, Антрополошко-етички огледи, Вршац, 2005; Сингер, Практична етика, Београд, 2000; С Стојановић, Мета- етика; Београд, 1991; Џ. Д. Мабот, Увод у етику, Београд, 1981; Ј. Р. Ромић, Персоналистичка етика, Загреб, 1973; Н. Бердяев, О назначени чловека, Република, Москва, 1998; Изворна дела: Аристотел, Никомахова етика, Загреб, 1982, или БИГЗ, Београд, 1980; Ф. Аријан, Епикетов приручник, Београд, 1978, И. Кант, Метафизика морала, БИГЗ, Београд, 1981. Допунска литература Р. Шајковић, Лајбниц и опште добро, Београд, 1975; К. Атанасијевић, Смисао и вредност егзистенције, Београд, 1968; Р. Петровић Филозофија утехе К. Атанасијевић, (стр. 136- 139), Београд, 2004; Иван Бубало, Кантова етика и одговорност за свијет, Загреб, 1984 | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 2 | Практична настава: 1 | |
| Методe извођења наставе Дискусија и аналитичко тумачење, логичко структурисање садржаја, расправа на унапред најављену тему. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | |
| семинарски рад | - | усмени испит | 60 |
| колоквијум-и | 30 | | |

| | | | |
|---|----------------|-----------------------------|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ПЕДАГОШКА ДОКУМЕНТАЦИЈА | | Шифра: 23ПДО | |
| Наставник: магистрант Биљана Вујасин | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Нема | | | |
| Циљ предмета Овладавање основном терминологијом и вођењем педагошке и пословне документације. Примена инструмената за дидактичку евалуацију. Вођење документационог картона и дневника рада васпитача. Упознавање са основама предшколског система у Републици Србији. | | | |
| Исход предмета Разумевање основне терминологије и оспособљавање за вођење педагошке документације. Усвојено знање о основама предшколског система у Републици Србији. | | | |
| Садржај предмета Основна питања система предшколског васпитања и образовања. Права у области друштвене бриге о деци. Радно време. Начин финансирања и начин пословања дечјег вртића. Радни односи – основне одредбе. Заснивање радног односа. Престанак потребе за радом радника. Радно време, одмори и одсуства. Заштита права запослених. Одговорност запослених. Престанак радног односа. Овлашћења директора. Педагошко-инструктивна, евалуаторска и организаторска функција директора и васпитача. | | | |
| Литература Пејић, А., Основи законодавства у образовању и педагошка документација, Виша школа за образовање васпитача, Шабац, 1997. Вилотијевић, М., Променама до квалитетне школе, Београд, 2005. Вилотијевић, М., Програмирање у функцији организације и управљања школом, Београд, 1996. | | | |
| Допунска литература Закон о друштвеној брзи о деци, Службени гласник РС, 49/92; 29/93; 53/93; 67/93; 28/94; 47/94; 25/96; 23/2005. Цветановић, В., Култура пословног комуницирања у школи, Београд, 1996. | | | |
| Број часова | активне | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 3 |
| наставе | | | |
| Методe извођења наставе Вежбе – превођење текстова у структуру, образлагање са реторичким питањима, сучељавање мишљења, расправа на унапред најављену тему, | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | 30 |
| практична настава | | усмени испит | |
| колоквијум-и | 50 | | |
| | | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-----------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА РАЗВОЈА ГОВОРА 1 | | Шифра: 24МРГ1 | |
| Наставник: мр Драгана Јосифовић | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Нема их | | | |
| Циљ предмета Упознати студенте са теоријама говорног развоја, односом говора и мишљења, оспособљавање студената за примену знања и коришћење стручне литературе. | | | |
| Исход предмета Студенти стичу компетенције да могу да подстичу говорну комуникацију, говорно изражавање и говорно стваралаштво деце; оспособљеност студената за примену знања из области методике развоја говора и коришћење стручне литературе. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Развојна психолингвистика:</i> Развој дечјег говора; Развој речи и значење речи; Функције говора предшколског детета; Развој синтаксе; Вербални и невербални говор; Синтаксички и егоцентрични говор; Значај говора одраслих за развој дечјег говора; <i>Социолингвистика:</i> Стратегија развоја говора у вртићу; Индивидуалне разлике међу децом у говорном развоју. <i>Практична настава:</i> Облици усмене књижевности прикладне дечјем узрасту; Писана књижевност за децу (поезија и проза);Драмске игре; Лутке као подстицај у развоју дечјег говора; Животно искуство деце као садржај за комуникацију; Језичке игре и језичко стваралаштво; Сливовнице | | | |
| Литература Милорад Наумовић: <i>Методика развоја говора</i> , Пирот 2000. Марија Ботуровић: <i>Методика развоја говора</i> , Шабац 2001. Допунска литература: Марјановић, А. и др., <i>Дечје језичке игре</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, Свјетлост, Сарајево, 1990. Група аутора, <i>Говор у предшколској установи</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, Свјетлост, Сарајево, 1987. | | | |
| Број часова активне наставе: | Теоријска настава: 3 | Практична настава: 1 | |
| Методe извођења наставе Академско излагање, образлагање са реторичким питањима, разговор о унапред постављеним питањима и концептирање (систематизовани запис, извођење главних делова по логичком реду; мапе ума; ослонци). | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 5 | писмени испит | |
| практична настава | | усмени испит | 45 |
| колоквијум-и | 50 | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|-----------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА РАЗВОЈА ГОВОРА 2 | | Шифра: 29МРГ2 | |
| Наставник: мр Драгана Јосифовић | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ:3 | | | |
| Услов: Положен испит: Методика развоја говора 1 | | | |
| Циљ предмета Оспособљавање студената за самостално извођење активности у дечјем вртићу, за примену савремених методичких приступа дечјој књижевности, као и за образложење примењених метода и облика рада; студенти ће се оспособљавати за примену поступака који подстичу креативност детета. Оспособиће се, такође, да уоче реакције и интересе детета и, у складу с тим, за прилагођавање садржаја, метода и облика рада. Развијање тимског рада. | | | |
| Исход предмета Студенти стичу компетенцију за примену поступака који подстичу креативност детета. Оспособљени су да уоче реакције и интересе детета и, у складу с тим, за прилагођавање садржаја, метода и облика рада. Способност тимског рада у предшколској установи. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Припремање, извођење и анализирање јавних предавања студената (анализа дидактичко-методичких основа, анализа примењених садржаја, коришћења средстава). Систем методичке праксе студената. | | | |
| Литература Наумовић, М.: <i>Методика развоја говора</i> , Пирот 2000. Ботуровић, М.: <i>Методика развоја говора</i> , Шабац 2001. Каменов, Е., Дотлић, Љ.: <i>Књижевност у дечјем вртићу</i> , Н.Сад, 1996. Маљковић, М., <i>Методички приручник за развој говора деце предшколског узраста</i> , Кикинда, 2005. Допунска литература Група аутора, <i>Развој говора код детета</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1981. Кунић, И., <i>Култура дечјег говорног и сценског стваралаштва</i> , Школска књига, Загреб, 1990. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 2 | |
| Методe извођења наставе Практичан рад у вртићу; анализа одржаних вежби, писане припреме, дискусија након одржане активности, хоспитовање. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | |
| практична настава (оцена писаних припрема и њихова реализација) | 20+20 | усмени испит | 50 |

| | | | |
|--|-----------|-----------------------------|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА I | | | |
| Шифра: 30МФВ1 | | | |
| Наставник: Доц. др Вишња Ђорђић и мр Наташа Стурза - Милић | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ:5 | | | |
| Услов: Положен практикум из физичког васпитања | | | |
| Циљ предмета Усвајање знања неопходних за реализацију комплексних циљева и задатака физичког васпитања у раду са децом предшколског узраста. Припрема студената за разумевање и примену опште-теоријских, дидактичко-методичких и стручно-методичких садржаја из методике физичког васпитања. | | | |
| Исход предмета Оспособљеност студента у смислу усвајања знања неопходних за реализацију комплексних циљева и задатака физичког васпитања у раду са децом предшколског узраста. Разумевање и овладавање опште-теоријским, дидактичко-методичким и стручно-методичким садржајима из методике физичког васпитања. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и дефиниција методике физичког васпитања. Предмет, циљ и задаци методике физичког васпитања на предшколском узрасту. Интердисциплинарност методике физичког васпитања. Антрополошке карактеристике предшколског узраста (карактеристике моторног развоја, конституционалне карактеристике, карактеристике когнитивног и психичког развоја, развој моторичких способности, основи функционалне анатомије, физиологије и биомеханике). Значај, циљ и задаци физичког васпитања. Методички принципи и начела физичког васпитања. Методе и облици васпитно-образовног рада у физичком васпитању. Средства физичког васпитања (природни облици кретања, вежбе за развој мишићних група, покретна игра, плесне активности, природни фактори, материјални фактори..). Процена и контрола ефеката физичког васпитања. Планирање и програмирање физичког васпитања у предшколској установи. <i>Практична настава:</i> <i>Организација и примена</i> дидактичко-методичких и стручно-методичких садржаја из методике физичког васпитања. Методе и облици васпитно-образовног рада у физичком васпитању. Средства физичког васпитања (природни облици кретања, вежбе за развој мишићних група, покретна игра, плесне активности, природни фактори, материјални фактори..). Процена и контрола ефеката физичког васпитања. Планирање и програмирање физичког васпитања у предшколској установи. | | | |
| Литература Благајац, С.: Игра ми је храна, Асоцијација „Спорт за све“, Београд, 1995. Ђорђић, В.: Предшколско физичко васпитање у Војводини-друштвено-институционални контекст, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2002, стр.33-50,75-84, 120-138, 150-156,164-178. Исаковић, Ж.,Д. Циновић:Практикум из методике физичког васпитања, Сремска Митровица, 1999. Фирика, Ж., Стурза Милић, Н.: Масмедији и спорт, Виша школа за образовање васпитача, 2004., поглавље Деца и спорт. | | | |
| Број часова активне наставе | | Теоријска настава: 3 | Практична настава: 1 |
| Методе извођења наставе Академско излагање, расправа на унапред најављену тему, писмени радови студената, компарирање, учење откривањем, интерактивно учење, стварање нових идеја и релација, практични радови и трагање за информацијама на интернету. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | |
| практична настава | 20 | усмени испит | 40 |
| колоквијум-и | 30 | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|----------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА 2 | | | Шифра: 30МФВ2 |
| Наставник: мр Наташа Стурза – Милић | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 3 | | | |
| Услов: Положен испит Методика физичког васпитања 1 | | | |
| Циљ предмета Развијати интерес за стваралачку делатност из области физичког васпитања; оспособити студенте да примене стечена знања извођењем самосталних активности физичког васпитања са децом предшколског узраста; оспособљавати студенте за праћење развоја способности предшколске деце и способност праћења и вредновања сопственог рада;развијати способност вредновања туђег рада активним учествовањем у анализи јавних активности осталих студената;развијати свест код студената о потреби за перманентним образовањем и усавршавањем у методици физичког васпитања. | | | |
| Исход предмета Оспособљени студенти за самостално организовање и извођење активности физичког васпитања са децом предшколског узраста. Развијени интереси за стваралачку делатност из области физичког васпитања; оспособљеност студената да примене стечена знања извођењем самосталних активности физичког васпитања са децом предшколског узраста; оспособљени студенти за праћење развоја способности предшколске деце; развијена способност праћења и вредновања сопственог рада;развијена способност вредновања туђег рада активним учествовањем у анализи јавних активности осталих студената;развијена свест код студената о потреби за перманентним образовањем и усавршавањем у методици физичког васпитања. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Израда плана и програма физичког васпитања деце предшколског узраста; припремање, извођење и анализирање јавних предавања студената (анализа дидактичко-методичких основа, анализа примењених садржаја физичког васпитања, коришћења средстава физичког васпитања...). Систем методичке праксе студената. | | | |
| Литература Богосављевић, М. Покретна игра у дечијем вртићу, Нови Сад, 1997. Божин, А., Гојков, Г., Стурза –Милић, Н., и др.: Даровити и шта са њима-практикум, допуњено издање, поглавље-физичко васпитање, стр.217-247, ВШВ, Вршац, 2004. Основе програма васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста, Нови Сад, 1995. Цветковић, Н.: Вежбе обликовања за децу, Самиздат, Младеновац, 1996. Џиновић-Којић,Д.: Физичко васпитање предшколског детета (методички приручник за студенте и васпитаче), Београд, 2002. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 2 | |
| Методe извођења наставе Настава се реализује кроз семинаре и методичке вежбе у предшколским установама (јавна предавања студената уз присуство професора); расправа на унапред најављену тему, писмени радови студената, компарирање, учење откривањем, интерактивно учење, стварање нових идеја и релација, практични радови и трагање за информацијама на интернету | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | |
| практична настава (оцена писаних припрема и њихова реализација) | 20+20 | усмени испит | 50 |
| колоквијум-и | | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|-----------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА УПОЗНАВАЊА ОКОЛИНЕ 1 | | | |
| Шифра: 26МУО1 | | | |
| Наставник: Др Нада Вилотијевић | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Нема их | | | |
| Циљ предмета Упознавање са концепцијом и значајем области упознавања околине. Стицање практичног искуства у реализацији задатака и садржаја из области упознавања околине кроз њихово превођење у свакодневне ситуације учења. | | | |
| Исход предмета Формиран став студената о значају области упознавања околине и упознатост са концепцијом методике упознавања околине. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика упознавања околине; веза са другим педагошким дисциплинама и са другим научним областима. Природна и друштвена средина као извори садржаја курикулума. Сазнања природних и друштвених наука као извор садржаја и поступака у образовању предшколске деце. Карактеристике сазнајног и социо-емоционалног развоја предшколске деце значајне за формирање појмова о природној и друштвеној средини. Садржаји упознавања околине у контексту Основа програма в.о.рада са предшколском децом - циљеви, задаци и активности којима се обезбеђује упознавање предшколске деце са својом околином. | | | |
| Литература Каменов, Е., Модел Основа програма в.о.рада са предшколском децом, Одсек за педагогију Филозофског факултета у Н. Саду, 1997, Станић - Бојковић, Д., Упознавање предшколске деце са околином, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1990, Шајин, М. и сарадници, Корак по корак у основе програма, Креативни центар, Београд, 1988. Допунска литература Шајин, М., Сопственим искуством до знања, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2005., Стојановић, Б., Истраживачи дечјих душа, Драгон, Н.Сад, 1997. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 3 | Практична настава: 0 | |
| Методe извођења наставе Образлагање са реторичким питањима, расправа на унапред најављену тему, концептирање – извођење главних делова по логичком реду, мапе ума, откривање – проналажење примера у литератури за разјашњавање појмова. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 10 | писмени испит | |
| практична настава | | усмени испит | 40 |
| колоквијум-и | 50 | | |

| | | | |
|---|----------------|-----------------------------|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА УПОЗНАВАЊА ОКОЛИНЕ 2 | | | |
| | | | Шифра: 31МУО2 |
| Наставник: мр Виорика Пасер | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ:3 | | | |
| Услов: положена Методика упознавања околине 1 | | | |
| Циљ предмета Оспособљавање студената за примену знања на децу, планирање и програмирање активности у области упознавања околине и за њихову реализацију у деčјем вртићу.Оспособљавање за евалуацију оствареног рада у односу на планирано и коришћење релевантне стручне литературе. | | | |
| Исход предмета Оспособљеност студената за планирање и програмирање активности у области упознавања околине и за њихову реализацију у деčјем вртићу.Оспособљеност за евалуацију оствареног рада у односу на планирано и способност коришћења стручне литературе. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Тематско планирање и програмирање у области упознавања околине-ввежбање студената у одређивању тема и развијању тих тема. Методичка микроартикулација тема и тематских детаља комбинацијом облика, метода, дидактичких средстава и материјала. Диференцирање задатака и инструкција за поједину децу и групе деце. Израда дидактичких средстава у квиру остварених пројекција активности. Реализација планираних активности у деčјем вртићу. | | | |
| Литература Павловски,Т.и сарадници, Тематско планирање у деčјем вртићу,Институт за педагогијуиандрагогију, Филозофски факултет,Београд,1992.,Каменов,Е.,Методика 1, Одсек за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду, Н.Сад,1997. Допунска литература Марковић, М. и сарадници, Корак по корак 2, Креативни центар, Београд, 1997, Сенћански, Т., Мали кућни огледи 1,2. | | | |
| Број часова наставе | активне | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 2 |
| Методe извођења наставе Израда реферата о проученој теми, откривање, проналажење примера у литератури, практични радови студената, проблемско учење, стварање нових идеја и релација, писање теза, интегративно учење. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | |
| израда пројекција активности | 20 | усмени испит | 30 |
| реализација активности | 20 | | |
| учествовање у анализи реализоване активности | 10 | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-----------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА МУЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА I | | Шифра: 27ММВ1 | |
| Наставник: проф. др Јон Лелеа | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Положен <i>ВОКАЛНО –ИНСТРУМЕНТАЛНИ ПРАКТИКУМ</i> | | | |
| Циљ предмета Едукација студената у смислу анализе и схватања предмета, задатака и садржаја методике музичког васпитања као научне дисциплине. Оспособљавање студената за разумевање и уважавање законитости и фактора развоја музикалности деце предшколског узраста и за примену знања и коришћењу литературе. | | | |
| Исход предмета Сватање предмета, задатака и садржаја методике музичког васпитања као научне дисциплине. Разумевање и уважавање законитости и фактора развоја музикалности деце предшколског узраста. Овладаност програмским задацима и садржајима музичког васпитања. Способност примене овладаним знањима и способност коришћења релевантне литературе из музичке културе. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика музичког васпитања I даје одговор на: појам, предмет, однос са другим музичким дисциплинама и наукама. Место и значај музичког васпитања у општем систему образовања. Циљ, задаци и структура предмета. Историјски осврт на развој музичког васпитања, традиционална и савремена схватања и начна истраживања из ове области. Развој музикалности деце узраста од 3 до 6 година. Методика музичког васпитања I се бави дидактичко-методичким поставкама у реализацији садржаја музичког васпитања, традиционалним и савременим методама у настави музичког васпитања, моделима коришћења појединих метода на одабраним садржајима, методским поступцима при учењу песама по слуху, слушањем музике, свирањем на деčјем инструментаријуму | | | |
| Литература - Пантелић-Ђурковић, М.(1998): <i>Методика музичког васпитања деце предшколског узраста</i> . Шабац: В.Ш.О.В. - Домоњи, И. (1986): <i>Методика музичког васпитања у предшколским установама</i> . Сарајево: Свјетлост. - Марковић-Ксења, Р.(1986): <i>Музика и предшколско дете</i> , Београд: З.У.Н.С.. Допунска литература - Ђурковић-Пантелић, М.(1997): <i>Дисање при певању</i> . Шабац: Зборник радова В.Ш.О.В. бр.6. - Перишић, М.(1974): <i>Игре, рад и учење у предшколским установама</i> , Београд: Педагошка стварност, бр. 4. - Фучкар, С.(1981): <i>Музички одгој предшколске деце</i> . Загреб: Школска књига. Манастериотти, В.(1978): <i>Музички одгој на почетном ступњу</i> . Загреб: Школска књига. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 3 | Практична настава: 0 | |
| Методe извођења наставе Вербално-текстуална метода, метода демонстрације, аналитичко слушање, метода стваралачког рада, истраживачка метода, учење откривањем, интерпретација, симулација, моделовање, методе евалуације, учење откривањем, дидактичка музичка игра, музичка игра имагинације и инвенција, преобликовање, игра улога, проблемско учење, коришћење интернета. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 25 | писмени испит | |
| писмена провера | 15 | усмени испит | 40 |
| вокална и инструментална репродукција музичких дела | 20 | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|----------------------|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА МУЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА 2 | | Шифра: 30МФВ2 | |
| Наставник: Дрд Еуђен Чинч | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ:3 | | | |
| Услов: Положен испит <i>ВОКАЛНО –ИНСТРУМЕНТАЛНИ ПРАКТИКУМ И МЕТОДИКА МУЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА 1</i> | | | |
| Циљ предмета Оспособљавање студената за преношење научних, стручних и уметничких знања и вештина у раду са децом предшколског узраста.Формирање става код студената о значају корелација основних теоријско-медодичких знања и практичних знања и вештина из методике музичког васпитања. Оспособљавање студената за тимски рад. | | | |
| Исход предмета Оспособљеност студената за преношење научних, стручних и уметничких знања и вештина у раду са децом предшколског узраста. Формиран став код студената о значају корелација основних теоријско-медодичких знања и практичних знања и вештина из методике музичког васпитања. Оспособљеност за тимски рад и коришћење стручне литературе. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Планирање циљева, садржаја, активности и процеса у методике музичког васпитања. Увођење интерактивне наставе као и нтердисциплинарни приступ у реализацији музичких садржаја. Музика као импулс у креативном испољавању предшколске деце из других области. Специфичност у методичкој организацији активности из ове области. Систем методичке праксе студената. Приказ наставних активности. Индивидуалне активности студената | | | |
| Литература Пантелић-Ђурковић, М.(1998): <i>Методика музичког васпитања деце предшколског узраста</i> . Шабац, В.Ш.О.В Марковић-Ксења,Р.(1986): <i>Музика и предшколско дете</i> Београд, З.У.Н.С.. Допунска литература Толичкић, И.(1966) : <i>Дете упознајемо у игри, предшколско дете</i> . Београд, Завод за издавање уџбеника. Касагић, Ђ., Бојановић, И.(1995): <i>Игре покретом</i> .Београд, З.У.Н.С. Ђурковић-Пантелић, М.(1997): <i>Дисање при невању</i> .Шабац, Зборник радова В.Ш.О.В. бр.6. Перишић, М.(1974): <i>Игре, рад и учење у предшколским установама</i> . Београд, Педагошка стварност, бр. 4. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | | Практична настава: 2 |
| Методe извођења наставе Вербално-текстуална метода, метода демонстрације, аналитичко слушање, метода стваралачког рада, истраживачка метода,учење откривањем, интерпретација, симулација, моделовање, методе евалуације, учење откривањем, дидактичка музичка игра, музичка игра имагинације и инвенција, преобликовање, игра улога, проблемско учење, коришћење интернета. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 5 | писмени испит | |
| писане припреме за пробне и самосталне активности | 10 | усмени испит | 40 |
| вокална и инструментална креативна репродукција | 15 | | |
| самосталне активности | 30 | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|---------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: МЕТОДИКА ЛИКОВНОГ ВАСПИТАЊА | | | Шифра: 28МЛВ |
| Наставник: проф. др Адријан Негру и мр Томислав Сухецки | | | |
| Статус предмета: Обавезни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: Нема | | | |
| Циљ предмета | | | |
| Стручно-методичко оспособљавање студената за критичко промишљање, квалитетно планирање и припремање наставних садржаја из предмета ликовна култура применом савремених методичких сазнања. Упознати студенте с ликовним језиком деце и његовим симболима, са структуром, значењима и законитостима развоја ликовних способности; оспособити студенте за потицање и развијање перцепцијских, обликовних и стваралачких способности деце; | | | |
| Исход предмета | | | |
| Оспособљеност студената за критичко промишљање, квалитетно планирање и припремање наставних садржаја из предмета ликовна култура применом савремених методичких сазнања. Способност анализе ликовног језика деце са његовим симболима, структуром, значењима и законитостима развоја ликовних способности; оспособљени студенти за подстицање и развијање перцепцијских, обликовних и стваралачких способности деце; | | | |
| Садржај предмета | | | |
| <i>Теоријска настава</i> | | | |
| Одређење, циљ, задаци и интердисциплинарност методике наставе ликовне културе. Историјски развој теорије и праксе ликовног васпитања. Посебност и важност наставног предмета ликовна култура. Задаци и значај наставе ликовне културе. Карактеристике ликовног изражавања и стварања код деце – фазе развоја ликовног израза. Естетско васпитање и настава ликовне културе (естетско-ликовне компоненте задатака ликовне културе). Процес упознавања у настави ликовне културе (критеријуми и функција разликовања визуелног од ликовног мишљења). Настава ликовне културе у функцији поспешивања креативности. | | | |
| <i>Практична настава:</i> | | | |
| Проналажење занимљивих и одговарајућих мотива за ликовно изражавање и стварање; упознати студенте с актуелним уџбеницима и развијати способност критичке анализе њиховог садржаја; развијати креативно и критичко мишљење, истраживачке способности, самосталност и индивидуалност студената; развијати способност примењивања стечених знања одржавањем индивидуалних предавања; развијати способност анализе и вредновања огледних предавања ментора; развијати жељу и потребу за перманентним усавршавањем у методици ликовне културе. Систем методичке праксе студената. Приказ наставних активности. Индивидуалне активности студената | | | |
| Литература | | | |
| Karlavaris, B. (1991). <i>Metodika likovnog odgoja 1</i> , Hofbauer p.o., Rijeka. Karlavaris, B. (1991). <i>Metodika likovnog odgoja 2</i> , Hofbauer p.o., Rijeka | | | |
| Допунска литература | | | |
| Eisner, E. (1972.) <i>Educating Artistic Vision</i> . New York: Macmillan A. Negru, <i>Metodika nastave likovne kulture</i> , Udžbenik za studente Učiteljskog fakulteta, Viša škola za obrazovanje Vaspitača, Vršac 2001. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 2 | Практична настава: 2 | |
| Методе извођења наставе | | | |
| Академско излагање, навођење занимљивих детаља, расправа на унапред најављену тему, прикази процеса у цртежу, писмени радови студената, откривање, проналажење примера у литератури, постављање питања након предавања, учење откривањем, интерактивно учење, истраживачка метода и трагање за информацијама на интернету. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 5 | писмени испит | |
| колоквијум-и | 20 | усмени испт | 35 |
| Писање припрема за непосредне активности | 10 | | |
| Извођење самосталних активности | 30 | | |

| | | | |
|--|----------------|------------------------------|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ФРАНЦУСКА КУЛТУРА И ЦИВИЛИЗАЦИЈА | | | |
| | | | Шифра: 33ФКЦ |
| Наставник: | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: | | | |
| Циљ предмета Студентима се предочавају културне разлике између матерњег и страног језика које би могле довести до интерференције у усвајању страног језика. | | | |
| Исход предмета Усвојена знања из подручја историје, културе и цивилизације земаља франкофонског говорног подручја, посебно Француске. | | | |
| Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Преглед главних историјских догађаја у Француској импликација које су ови догађаји имали на енглеску културу и цивилизацију. Преглед главних актуелних културних догађаја у Француској, с посебним акцентом на савремена културна догађања у Паризу. | | | |
| Литература 1. Vjelic N., <i>La Civilisation française. Pière partie: art et culture</i> . Skripta. FILUM, Kragujevac, 2006. 2. Mauchamp N., <i>La France de toujours</i> . Civilisation, Paris CLE international, 1994, 68-131 pp. 3. Steele R., <i>Civilisation progressive du français</i> , Paris ,CLE international, 2002, 96-179 pp. 4. Agel H., «Le cinéma», in: Castex P.G, Surer P., Becker G., <i>Histoire de la littérature française</i> , Hachette, Paris, 1999, 925-940 pp. Допунска литература: 1. Crubellier M., <i>Histoire culturelle de la France; XIX^e-XX^e siècles</i> , Armand Colin, coll.»U», Paris. | | | |
| Број часова | активне | Теоријска настава: 15 | Практична настава: 0 |
| наставе | | | |
| Методe извођења наставе Предавања уз менторско вођење самосталног рада студената на литератури; компарирање, дискусије, извођење битних релација, критичко мишљење, трагање за информацијама на интернету. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 50 | писмени испит | |
| практична настава | | усмени испит | 50 |
| колоквијум-и | | | |
| семинар-и | | | |

| | | | |
|---|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: РАЧУНАРИ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ РАДУ | | | |
| Шифра: 34РВО | | | |
| Наставник: Предраг Пртљага | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: / | | | |
| Циљ предмета Кроз вежбе студенти се оспособљавају да користе рачунаре као извор информација везаних за јединицу активности која се обрађује. У практичном делу наставе указује се и на добре и лоше стране употребе рачунара и Интернета у образовању. | | | |
| Исход предмета Студенти су оспособљени да користе могућности рачунара у припреми васпитно-образовног рада, у циљу прикупљања информација и садржаја за реализацију наставног часа. | | | |
| Садржај предмета Студенти се оспособљавају да коришћењем рачунара и Интернета, односно интерактивних енциклопедија и база знања сакупе материјал за реализацију активности. Кроз вежбе студенти се оспособљавају да користе рачунаре као извор информација везаних за јединицу активности која се обрађује, као и техничке уређаје неопходне за припрему јединице активности: скенер, дигитални фото-апарат и мини камере. Студенти се оспособљавају да користе slide-show софтвере и видео пројекторе. | | | |
| Литература - Образовна информациона технологија, Петар Д. Мандић, Данимир П. Мандић, Учитељски факултети у Београду, Јагодини и Ужицу, Београд, 1996. - Рачунарство и информатика за први разред средње школе, др Никола Клем, Никола Перин, Наташа Прашчевић, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2003-2005. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 2 | |
| Методе извођења наставе Предавања и вежбе које подразумевају практичан рад у рачунарској учионици, симулацију и трагање за информацијама на интернету | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | |
| практична настава | 30 | усмени испит | 50 |
| колоквијум-и | | | |
| семинар-и | | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ДЕЧЈА СУБКУЛТУРА | | Шифра: 35ДСУ | |
| Наставник: др Тамара А. Горелова (Узелац) | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: / | | | |
| Циљ предмета | | | |
| Студенти треба да разумеју основне научне приступе истраживању феномена детињства и социо-културне садржаје детињства и да примене добијена знања у васпитно-образовном раду са предшколском децом. | | | |
| Исход предмета | | | |
| Разумевање основних научних приступа истраживању феномена детињства, разумевање социо-културног садржаја детињства и примена добијених знања у васпитно-образовном раду са предшколском децом. | | | |
| Садржај предмета | | | |
| Феномен детињства у култури. Разноврсност приступа изучавању феномена детињства: етнографија (М. Мид), историја детињства (Ф. Аријес), екологија детињства (Ј. Бронфенбренер), теорија узрастног развоја его-а (Е. Ериксон), генетичка епистемологија (Ж. Пијаже), културно-историјска психологија развоја детета (Л. Виготски, В. Давидов, Д. Елконин). Дечија «слика света». Појам "супкултура". Амбивалентни карактер савремене социо-културне ситуације у којој функционише дечија супкултура. Садржај дечије супкултуре: традиционалне народне игре, дечији фолклор, дечији «правни» кодекс, дечији хумор, дечија магија и митотворство, дечије «филозофирање», дечија градња речи, табуирање имена, дечије естетске представе, дечије религиозне представе. Функције дечије супкултуре: социјализујућа, експериментална, психотерапеутска, функција очувања културе, прогностичка. | | | |
| Литература | | | |
| Мид, М.: <i>Култура и свет детињства</i> . | | | |
| Допунска литература | | | |
| 1. Коковић, Д.: <i>Социологија културе</i> (поједина поглавља). 2. Касирер, Е. <i>Оглед о човеку. Увод у филозофију људске културе</i> , Загреб 1978. 3. Јегер, В. <i>Паидеиа</i> , Нови Сад 1991. | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 2 | |
| Методe извођења наставе | | | |
| Образлагање са реторичким питањима, сучељавање мишљења, расправа на унапред најављену тему. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 20 | писмени испит | |
| практична настава | 30 | усмени испит | 50 |
| колоквијум-и | | | |
| семинар-и | | | |

| | | | |
|--|-----------------------------|-----------------------------|-------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| Назив предмета: ХОР | | Шифра: 36ХОР | |
| Наставник: Докторант Еуђен Чинч | | | |
| Статус предмета: изборни | | | |
| Број ЕСПБ: 5 | | | |
| Услов: / | | | |
| Циљ предмета Развијање музичких способности студената. | | | |
| Исход предмета Развијене музичке способности студената. | | | |
| Садржај предмета Повезивање теорије и праксе. | | | |
| Основна литература Лелеа, Ј., <i>Појмовно одређивање музикалности на раном узрасту као услов идентификације даровитости</i> , Зборник 1, стр. 148-153, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 1995 Допунска литература: Божин, А., Дејић, М., Гојков, Г., Јосифовић, Д., Магда, И., Негру, А., Пасер, В., Стојановић, А., Стурза- Милић Н., Лелеа, Ј., <i>Даровити и шта са њима- Приступи идентификацији музичке даровитости</i> , стр. 173-179, <i>Учење путем откривања у учионици</i> , стр. 180-188, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2003 Завршки, Ј., <i>Методичке упуте за рад са дјечијим збором</i> , П.К.З., Загреб, 1951 Илић, В., <i>Хорске вокализе</i> , Музичка академија, Београд, 1957 Ђурковић, Б., <i>Основи хорске вокалне технике</i> , ФМУ, Београд, 1983 | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 2 | |
| Методе извођења наставе Вербално-текстуална метода, метода демонстрације, аналитичко слушање, метода стваралачког рада, истраживачка метода, учење откривањем, интерпретација, симулација, моделовање, методе евалуације, учење откривањем, дидактичка музичка игра, музичка игра имагинације и инвенција, преобликовање, игра улога, проблемско учење, коришћење интернета. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| активност у току предавања | 40 | писмени испит | |
| практична настава | | усмени испит | 60 |
| колоквијум-и | | | |
| семинар-и | | | |

| | | | |
|--|---------------------------|--|-------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| ПЕДАГОШКА ПРАКСА 1 | | | |
| Број ЕСПБ: 2 | | | |
| Услов: Нема их | | | |
| Циљ предмета | | | |
| Упознавање и анализа унутрашње организације васпитно-образовног рада са предшколском децом, проучавање и уочавање обавезних и слободних активности у току режима дана, као и анализирање педагошко-психолошких ситуација, Развој комуникационих способности студената и критичког мишљења у конкретним в.о. ситуацијама у предшколској установи. | | | |
| Исход предмета | | | |
| Способност анализе унутрашње организације васпитно-образовног рада са предшколском децом, способност проучавања и уочавања обавезних и слободних активности у току режима дана, као и способност анализирања педагошко-психолошких ситуација. Развијене комуникационе способности студената и критичког мишљења у конкретним в.о. ситуацијама у предшколској установи. | | | |
| Садржај предмета | | | |
| <i>Практична настава</i> | | | |
| Педагошка пракса, хоспитовање - у предшколској установи. На самом почетку праксе директор (или педагог) предшколске установе треба да упозна студенте са кратким историјатом предшколске установе, организацијом рада у п.у., бројем в.о. група и деце, васпитача и осталих запослених; материјалним средствима и да их представи менторима (васпитачима) код којих ће студент хоспитовати. Потребно је студенте упознати са поступком уписа у предшколску установу. Студенти су обавезни да присуствују свим облицима васпитно-образовног рада у п.у: усмереним активностима, центрима интересовања, јутарњим активностима, слободним, комбинованим активностима, рекреативним активностима, хигијенским активностима, излетима, шетњама итд. | | | |
| Студенти треба да упознају педагошку документацију, годишњи оперативни план рада п.у., календар за текућу годину. Потребно је да упознају облике сарадње са родитељима, рад стручних органа у предшколској установи. | | | |
| Литература | | | |
| Усвојене Основе програма васпитно-образовног рада са предшколском децом | | | |
| Број часова активне наставе | Теоријска настава: | Практична настава: 1 | |
| Методe извођења наставе | | | |
| Хоспитовање код ментора и код студената који самостално раде на часовима. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| Студент о свему води свој Дневник рада. Студент предшколској установи прилаже неопходна документа добијена од организатора праксе и лекарско уверење (брис грла). | | Након педагошке праксе Дневник рада се доставља на увид наставнику задуженом за ову праксу, са овереном потврдом о успешно обављеној пракси, организатору стручне праксе - ради евидентирања у индекс. | |

| | | | |
|--|----------------|--|----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| ПЕДАГОШКА ПРАКСА 2 | | | |
| Број ЕСПБ: 2 | | | |
| Услов: Обављена педагошка пракса 1 | | | |
| Циљ предмета | | | |
| Упознавање и анализа унутрашње организације васпитно-образовног рада са предшколском децом, проучавање и уочавање обавезних и слободних активности у току режима дана, као и анализирање педагошко-психолошких ситуација, Развој комуникационих способности студената и критичког мишљења у конкретним в.о. ситуацијама у предшколској установи. | | | |
| Исход предмета | | | |
| Способност анализе унутрашње организације васпитно-образовног рада са предшколском децом, способност проучавања и уочавања обавезних и слободних активности у току режима дана, као и способност анализирања педагошко-психолошких ситуација. Развијене комуникационе способности студената и критичког мишљења у конкретним в.о. ситуацијама у предшколској установи. | | | |
| Садржај предмета | | | |
| <i>Практична настава</i> | | | |
| Педагошка пракса, хоспитовање - у предшколској установи. Током праксе студенти присуствују васпитно-образовном раду у било којој узрасној групи у предшколској установи, код ментора по избору директора, и посматрају све облике в.о. рада по дневном режиму дана (ток активности, остваривање циља и задатака, примену метода, средстава, облика рада, активност васпитача и деце; однос васпитача и деце), ако је неопходно помажу васпитачима. Студенти присуствују и осталим васпитно-образовним активностима: слободним активностима, и др. које организује ментор, као и оним које организује предшколска установа (а у којима учествује ментор и деца в.о. групе у коме студент хоспитује), Дан вртића, приредбе, такмичења, сусрети, смотре, акције, излети, екскурзије и сл. Студенте треба упознати са начином праћења напредовања деце, осавремењивању в.о. рада; опремљеност предшколске установе и др. У току праксе студенте упознати са планирањем и програмирањем в.о. рада. Посебно им показати радну књигу васпитача и план дидактичко-методичке организације активности.. Студент о свему води дневник рада. | | | |
| Литература | | | |
| Усвојене Основе програма васпитно-образовног рада са предшколском децом | | | |
| Број часова наставе | активне | Теоријска настава:0 | Практична настава:1 |
| Методе извођења наставе | | | |
| Хоспитовање код ментора и код студената који самостално раде на часовима. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| Студент о свему води свој Дневник рада. Студент предшколској установи прилаже неопходна документа добијена од организатора праксе и лекарско уверење (брис грла). | | Након педагошке праксе Дневник рада се доставља на увид наставнику задуженом за ову праксу, са овереном потврдом о успешно обављеној пракси, организатору стручне праксе - ради евидентирања у индекс. | |

| | | | |
|---|----------------|--|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| ПЕДАГОШКА ПРАКСА 3 | | | |
| Број ЕСПБ: 4 | | | |
| Услов: Обављена педагошка пракса 2 | | | |
| Циљ предмета Упознавање студената са унутрашњом организацијом васпитно-образовног рада у предшколској установи, извођењу активности, примени и овладавању организационим облицима, методима, средствима, објектима и сл., упознавање са професионалном етиком и развој комуникационих способности. | | | |
| Исход предмета Сазнања студената о унутрашњој организацији васпитно-образовног рада у предшколској установи, извођењу активности, примени и овладавању организационим облицима, методима, средствима, објектима и сл., формиран став студената према деци, упознатост са професионалном етиком и развој комуникационих способности. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Дидактичка пракса пракса остварује се у следећим облицима: а) хоспитовање, б) асистирање - помоћ у в.о. раду (пре конкретних облика активности, као и после) и ц) извођењем појединих фаза васпитно-образовног процеса уз помоћ ментора и организацијом активности у присуству ментора у било којој васпитно-образовној групи у предшколској установи. Студент је обавезан да на основу посматрања и методе педагошке документације прати и сними одржане активности у току режима дана у предшколској установи. Основни дидактичко-методички елементи за снимање активности : • в.о. група, активност, в.о. област • тип активности • циљ и задаци активности • садржај активности • артикулација активности • методе и облици рада, објекти и средства, • корелација са осталим в.о. областима • повратна информација, • рад деце, рад васпитача, мишљење о активности Студенти присуствују и активно учествују и у свим осталим васпитно-образовним активностима у предшколској установи. Студент о свему води свој дневник рада. | | | |
| Литература Усвојене Основе програма васпитно-образовног рада са предшколском децом | | | |
| Број часова наставе | активне | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 3 |
| Методе извођења наставе Хоспитовање код ментора и код студената који самостално раде на часовима. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| Студент о свему води свој Дневник рада . Студент предшколској установи прилаже неопходна документа добијена од организатора праксе и лекарско уверење (брис грла). | | Након педагошке праксе Дневник рада се доставља на увид наставнику задуженом за ову праксу, са овереном потврдом о успешно обављеној пракси, организатору стручне праксе - ради евидентирања у индекс. | |

| | | | |
|---|----------------|--|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| ПЕДАГОШКА ПРАКСА 4 | | | |
| Број ЕСПБ: 4 | | | |
| Услов: Обављена педагошка пракса 3 | | | |
| Циљ предмета Упознавање студената са унутрашњом организацијом васпитно-образовног рада у предшколској установи, извођењу активности, примени и овладавању организационим облицима, методима, средствима, објектима и сл., упознавање са професионалном етиком и развој комуникационих способности. | | | |
| Исход предмета Сазнања студената о унутрашњој организацији васпитно-образовног рада у предшколској установи, извођењу активности, примени и овладавању организационим облицима, методима, средствима, објектима и сл., формиран став студената према деци, упознатост са професионалном етиком и развој комуникационих способности. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Дидактичка пракса пракса остварује се у следећим облицима: а) хоспитовање, б) асистирање - помоћ у в.о. раду (пре конкретних облика активности, као и после) и ц) извођењем појединих фаза васпитно-образовног процеса уз помоћ ментора и организацијом активности у присуству ментора у било којој васпитно-образовној групи у предшколској установи. Студент је обавезан да на основу посматрања и методе педагошке документације прати и сними одржане активности у току режима дана у предшколској установи. Основни дидактичко-методички елементи за снимање активности: • в.о. група, активност, в.о. област • тип активности • циљ и задаци активности • садржај активности • артикулација активности • методе и облици рада, објекти и средства, • корелација са осталим в.о. областима • повратна информација, • рад деце, рад васпитача, мишљење о активности Студенти присуствују и активно учествују и у свим осталим васпитно-образовним активностима у предшколској установи. Студент о свему води свој дневник рада. | | | |
| Литература Усвојене Основе програма васпитно-образовног рада са предшколском децом | | | |
| Број часова наставе | активне | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 5 |
| Методе извођења наставе Хоспитовање код ментора и код студената који самостално раде на часовима. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| Студент о свему води свој Дневник рада . Студент предшколској установи прилаже неопходна документа добијена од организатора праксе и лекарско уверење (брис грла). | | Након педагошке праксе Дневник рада се доставља на увид наставнику задуженом за ову праксу, са овереном потврдом о успешно обављеној пракси, организатору стручне праксе - ради евидентирања у индекс. | |

| | | | |
|--|----------------|--|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| ПЕДАГОШКА ПРАКСА 5 | | | |
| Број ЕСПБ: | | | |
| Услов: Обављена педагошка пракса 4 | | | |
| Циљ предмета Упознавање студената са унутрашњом организацијом васпитно-образовног рада у предшколској установи, извођењу активности, примени и овладавању организационим облицима, методима, средствима, објектима и сл., упознавање са професионалном етиком и развој комуникационих способности. | | | |
| Исход предмета Сазнања студената о унутрашњој организацији васпитно-образовног рада у предшколској установи, извођењу активности, примени и овладавању организационим облицима, методима, средствима, објектима и сл., формиран став студената према деци, упознатост са професионалном етиком и развој комуникационих способности. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Дидактичка пракса пракса остварује се у следећим облицима: а) хоспитовање, б) асистирање - помоћ у в.о. раду (пре конкретних облика активности, као и после) и ц) извођењем појединих фаза васпитно-образовног процеса уз помоћ ментора и организацијом активности у присуству ментора у било којој васпитно-образовној групи у предшколској установи. Студент је обавезан да на основу посматрања и методе педагошке документације прати и сними одржане активности у току режима дана у предшколској установи. Основни дидактичко-методички елементи за снимање активности : • в.о. група, активност, в.о. област • тип активности • циљ и задаци активности • садржај активности • артикулација активности • методе и облици рада, објекти и средства, • корелација са осталим в.о. областима • повратна информација, • рад деце, рад васпитача, мишљење о активности Студенти присуствују и активно учествују и у свим осталим васпитно-образовним активностима у предшколској установи. Студент о свему води свој дневник рада. | | | |
| Литература Усвојене Основе програма васпитно-образовног рада са предшколском децом | | | |
| Број часова наставе | активне | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 2 |
| Методе извођења наставе Хоспитовање код ментора и код студената који самостално раде на часовима. | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| Студент о свему води свој Дневник рада. Студент предшколској установи прилаже неопходна документа добијена од организатора праксе и лекарско уверење (брис грла). | | Након педагошке праксе Дневник рада се доставља на увид наставнику задуженом за ову праксу, са овереном потврдом о успешно обављеној пракси, организатору стручне праксе - ради евидентирања у индекс. | |

| | | | |
|---|----------------|---|-----------------------------|
| Студијски програм: СТРУКОВНИ ВАСПИТАЧ | | | |
| ПЕДАГОШКА ПРАКСА 6 | | | |
| Број ЕСПБ: 4 | | | |
| Услов: а) успешно обављена педагошка, дидактичка и дидактичко-методичка пракса б) Положени базични курсеви из дидактичко-методичких области. | | | |
| Циљ предмета Припремање студената за самосталну организацију и реализацију целокупног в.о. рада са једном групом деце предшколског узраста. Упознавање студената са унутрашњом организацијом васпитно-образовног рада са предшколском децом и способност анализирања конкретних педагошко-психолошких ситуација. Изграђивање критичког става и самокритичаног приступа у различитим в.о. моментима, решавање конкретних проблема и повезивање основних знања из различитих области ради што квалитетнијег в.о.рада са децом предшколског узраста. | | | |
| Исход предмета Способност самосталне организације и реализације целокупног в.о. рада са једном групом деце предшколског узраста. Продубљено упознавање унутрашње организације васпитно-образовног рада са предшколском децом и способност анализирања конкретних педагошко-психолошких ситуација. Изграђен критички став и самокритичан приступ у различитим в.о. моментима, решавање конкретних проблема и повезивање основних знања из различитих области ради што квалитетнијег в.о.рада са децом предшколског узраста. | | | |
| Садржај предмета <i>Практична настава</i> Студент који је стекао услов за ову праксу треба да уради следеће: <ul style="list-style-type: none"> • благовремено се пријави наставнику задуженом за ову праксу (координатору стручне праксе); • да се на време, са одређеним упутствима, пријави предшколској установи и васпитачу, ментору; • док траје самостална пракса студент (уз помоћ ментора - васпитача) обавезан је да реализује целокупни васпитно-образовни рад у одређеној в.о. групи деце и о томе води посебан дневник рада; Дневник рада обухвата све елементе писане дидактичко-методичке организације часова, а након обављене праксе доставља се на увид, са овереном потврдом о успешно обављеној пракси, наставнику- организатору стручне праксе - ради евидентирања у индекс; | | | |
| Литература Усвојене Основе програма васпитно-образовног рада са предшколском децом | | | |
| Број часова | активне | Теоријска настава: 0 | Практична настава: 4 |
| наставе | | | |
| Оцена знања (максимални број поена 100) | | | |
| Предиспитне обавезе | поена | Завршни испит | поена |
| <ul style="list-style-type: none"> • док траје самостална пракса студент (уз помоћ ментора - васпитача) обавезан је да реализује целокупни васпитно-образовни рад у одређеној в.о. групи деце и о томе води посебан дневник рада; | | Методолошки доследно и коректно вођен дневник, попуњену и оверену потврду, оверено и потписано мишљење о успешно обављеној пракси, студент доставља професору задуженом за ову праксу ради евидентирања. Вредновање је описно: пракса је успешно реализована/ пракса није успешно реализована | |

Дипломски рад треба да представља мерило колико су успешно студије оспособиле младе стручњаке за методолошки приступ у изради стручних и научних радова, као и испољавање креативности студената приликом повезивања и примене добијених резултата у непосредну педагошку праксу. У дипломском раду студент треба да покаже познавање научних области обухваћених наставним планом и програмом, а посебно уже проблематике (наставног предмета) из којег је изабрао тему.

Приликом израде дипломског рада морају се поштовати одређени методолошки стандарди. Обавезни делови дипломског рада су: уводни део, теоријски, емпиријски, резултати, дискусија и литература.

ТЕМА:- Одабрана тема треба да буде јасна, недвосмислена, прецизно дефинисана. Вредност одабране теме дипломског рада мери се актуелношћу, занимљивошћу, могућношћу практичне примене. Рад може да тему обрађује теоријски или емпиријски, или да садржи комбинацију теоријског и емпиријског приступа проблему.

РЕЗИМЕ: - Пожељно је да дипломски рад садржи део који представља резиме рада у којем ће се укратко навести (50-150 речи) основни циљ рада, метод, резултати и могућност примене добијених резултата. На крају резимеа наводе се кључне речи (до пет речи).

УВОД: - Дипломски рад треба да садржи уводни део у којем се истиче шта је предмет рада, шта је основни проблем рада и који су циљеви истраживања. Увод треба да прикаже разумевање теме и проблема са ослонцем на досадашња истраживања која су уско везана за дефинисан проблем.

ТЕОРИЈСКИ ДЕО: - Након резимеа и увода дипломског рада, следи теоријски део, где се проблем теоријски обрађује и где се дефинишу основни појмови везани за рад. Рад не треба да има превише подналова, а неопходно је адекватно користити и цитирати расположиву литературу.

ИСТРАЖИВАЧКИ ДЕО: - Након теоријског дела рада следи истраживачки део (уколико је рад емпиријски). Овај део треба да садржи метод, узорак, варијабле, коришћене инструменте и статистичку обраду података. Резултати могу бити приказани у облику табела и графикана, при чему свака табела, графикон или слика треба да буде означена одговарајућим бројем и називом.

ДИСКУСИЈА: - Након наведених обавезних делова рада следи дискусија добијених резултата и поређење са досадашњим студијама.

ЗАКЉУЧАК: - Закључни део подразумева одговор на питања постављена у уводу, тј. одговор на проблем и истицање значаја истраживања и могућност примене добијених резултата.

ЛИТЕРАТУРА: - На крају дипломског рада треба коректно навести коришћену литературу.